

การบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย
อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

บุญมาก มากสุข

GRAD VRU

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

พ.ศ. 2558

THE MANAGEMENT OF ELDERLY SOCIAL WELFARE OF BUALOY SUB-DISTRICT
ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, NONG KHAE DISTRICT, SARABURI PROVINCE

BOONMARK MARKSUK

GRAD VRU

AN INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF PUBLIC ADMINISTRATION
IN PUBLIC ADMINISTRATION
GRADUATE SCHOOL
VALAYA ALONGKORN RAJABHAT UNIVERSITY
UNDER THE ROYAL PATRONAGE PATHUM THANI

2015

ใบรับรองการค้นคว้าอิสระ
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ชื่อเรื่องการค้นคว้าอิสระ การบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย
อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

ชื่อนักศึกษา บุญมาก มากสุข

รหัสประจำตัว 55B53330108

ปริญญา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ประธาน (รองศาสตราจารย์ ดร.สุรินทร์ นียมางกูร) กรรมการ (อาจารย์ ดร.ประเวศน์ มหารัตน์สกุล)	คณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ ประธาน (อาจารย์ พลเอก ดร.เกษมชาติ นเรศเสนีย์) กรรมการ (อาจารย์ ดร.ประเวศน์ มหารัตน์สกุล) กรรมการ (อาจารย์ พลโท ดร.ประสารโชค ฐะนุนดี) กรรมการและเลขานุการ (รองศาสตราจารย์ ดร.สุรินทร์ นียมางกูร) ผู้ทรงคุณวุฒิ (อาจารย์ ดร.บุญเลิศ ไพรินทร์)
---	--

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีร์ธนิษ ศิริโวหาร)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่...17... เดือน ...กันยายน... พ.ศ. 2558...

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ชื่อเรื่องการค้นคว้าอิสระ	การบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี
ชื่อนักศึกษา	บุญมาก มากสุข
รหัสประจำตัว	55B53330108
ปริญญา	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	รัฐประศาสนศาสตร์
ประธานที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ	รองศาสตราจารย์ ดร.สุรินทร์ นียมมางกูร
กรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ	อาจารย์ ดร.ประเวศน์ มหารัตน์สกุล

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี 3) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี จำนวน 208 คน คำนวณโดยใช้สูตรทาร์โร ยามาเน่ จากประชากรจำนวน 431 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1) ผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี มีการปฏิบัติการโดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.59) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล มีการปฏิบัติการโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.36) และด้านที่พักอาศัย มีการปฏิบัติการโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 4.36)

2) ปัจจัยการบริหารจัดการด้านภาวะผู้นำ ด้านบุคลากร ด้านการประชาสัมพันธ์ และด้านการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุมีความสัมพันธ์กับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี โดยรวม ส่วนปัจจัยการบริหารจัดการด้านงบประมาณ ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี

3) ผลการศึกษาปัญหาของการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย คือ ผู้สูงอายุต้องการได้ค่าเบี้ยยังชีพให้มากขึ้นกว่าเดิม และช่วงเวลาการจ่ายเบี้ยยังชีพของ อบต. ยังไม่เหมาะสม ข้อเสนอแนะ คือ ควรมีการพิจารณาจัดสรรงบประมาณเบี้ยยังชีพให้เพิ่มมากขึ้น และ อบต. ควรจัดส่งเจ้าหน้าที่นำเบี้ยยังชีพไปแจกให้กับผู้สูงอายุ ณ ที่พักอาศัย

Independent Study Title	The Management of Elderly Social Welfare of Bualoy Sub-district Administrative Organization, Nong Khae District, Saraburi Province
Student	Boonmark Marksuk
Student ID	55B53330108
Degree	Master of Public Administration
Field of Study	Public Administration
Independent Study Advisor	Assistant Professor Dr.SurinNiyamangkoon
Independent Study Co-Advisor	Dr.Prawait Maharatsakul

ABSTRACT

The objective of this research were: 1) to study the effectiveness of the management of elderly social welfare of Bualoy Sub-district Administrative Organization, Nong Khae district, Saraburi province 2) to study the factors related to the management of elderly welfare of Bualoy Sub-district Administrative Organization, Nong Khae district, Saraburi province, and 3) to study the problems and provide suggestions for the management of elderly social welfare of Bualoy Sub-district Administrative Organization, Nong Khae district, Saraburi province. The sample used in this study consisted of 208 senior citizens, computed using Taro Yamane's formula from a population of 431 senior citizens. The data were collected by means of a questionnaire. The collected data were analyzed by percentage, mean, standard deviation and Pearson's correlation coefficient.

The research results were as follows:

1) The overall effectiveness of the management of elderly social welfare of Bualoy Sub-district Administrative Organization, Nong Khae District, Saraburi Province was at the high level ($\bar{X} = 3.59$). When considering each component, it was found that the management of health and medical treatment had the highest level average ($\bar{X} = 4.36$), while the management of housing was at the moderate level ($\bar{X} = 4.36$).

2) For the factors related to the effectiveness of the management of elderly social welfare, it was found that leadership; public relations and elderly participation were significantly related to the effectiveness of the management of elderly social welfare. On the other had, budget was not significantly related to the effectiveness of the management of elderly social welfare.

3) From this study, it was determined that the senior citizens need more sustenance allowance. They also had problem receiving their allowance. We suggest that the allowances be increased and that the allowance payments be delivered directly to their homes.

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือ ดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดีจากหลายๆ ฝ่าย และด้วยความกรุณาของรองศาสตราจารย์ ดร.สุรินทร์ นิยมานุกร ประธานที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ อาจารย์ ดร.ประเวศน์ มหารัตน์สกุล กรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ในการให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง รวมถึงให้ข้อเสนอแนะ ติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของอาจารย์ทั้งสองท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ พลเอก ดร.เกษมชาติ นเรศเสนีย์ อาจารย์ ดร.พรนภา เตียสุธิกุล อาจารย์ ดร.บุญเรือง ศรีเหรียญ ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ตลอดจนเจ้าหน้าที่วิทยาลัยนวัตกรรมการศึกษาที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย จนทำให้ภาคนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบคุณนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี คณะผู้บริหาร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้สูงอายุทุกท่านที่ได้สละเวลาในการให้ข้อมูล ในการตอบแบบสอบถาม ตลอดจนประชาชนตำบลบัวลอยทุกท่าน

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ผู้ให้กำเนิด ที่ได้อบรมสั่งสอนให้ผู้วิจัยมีพลังกาย พลังใจที่เข้มแข็ง ไม่ย่อท้อต่อสู้กับอุปสรรค ตลอดจนครอบครัวมากสุขทุกท่านที่คอยเป็นกำลังใจเสมอมา อันเป็นแนวทางแห่งความสำเร็จของผู้วิจัยในครั้งนี้

บุญมาก มากสุข

GRAD VRU

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
1.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
1.4 สมมุติฐานของการวิจัย.....	5
1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....	6
1.6 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	6
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับผู้สูงอายุ.....	9
2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์.....	12
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับงานสวัสดิการสังคม.....	15
2.4 แผนยุทธศาสตร์สวัสดิการสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2550-2554).....	17
2.5 พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546.....	18
2.6 ปฏิญญาผู้สูงอายุไทยและมาตรฐานการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ.....	19
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	24
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	26
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	26
3.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	27
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	27
3.4 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	29

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	30
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	30
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	31
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล.....	31
4.2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยการบริหารจัดการ.....	33
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ.....	36
4.4 ผลการทดสอบสมมติฐาน.....	39
4.5 ผลการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ.....	45
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	46
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	46
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	50
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	58
บรรณานุกรม.....	60
ภาคผนวก	64
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย.....	65
ภาคผนวก ข แบบสอบถาม.....	70
ภาคผนวก ค ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	77
ภาคผนวก ง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยการบริหารจัดการ.....	86
ภาคผนวก จ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ.....	89
ภาคผนวก ฉ ผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r) และ p-value.....	92
ประวัติผู้วิจัย.....	99

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1	จำนวนและร้อยละข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล..... 31
4.2	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการปฏิบัติการเกี่ยวกับปัจจัย การบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอนอง หนองแค จังหวัดสระบุรี..... 33
4.3	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับการปฏิบัติการ ของผล การบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอนอง หนองแค จังหวัดสระบุรี..... 36
4.4	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) และ p-value ระหว่างปัจจัยการบริหารจัดการด้าน ภาวะผู้นำกับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบล บัวลอยอำเภอนองแค จังหวัดสระบุรี..... 40
4.5	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) และ p-value ระหว่างปัจจัยการบริหารจัดการด้าน งบประมาณกับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบล บัวลอย อำเภอนองแค จังหวัดสระบุรี..... 41
4.6	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) และ p-value ระหว่างปัจจัยการบริหารจัดการด้าน บุคลากรกับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบล บัวลอย อำเภอนองแค จังหวัดสระบุรี..... 42
4.7	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) และ p-value ระหว่างปัจจัยการบริหารจัดการด้านการ ประชาสัมพันธ์กับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วน ตำบลบัวลอย อำเภอนองแค จังหวัดสระบุรี..... 43

สารบัญญภาพ

ภาพที่		หน้า
1.1	กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	5
2.1	แนวทางปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดบริการด้านสังคมสงเคราะห์ ผู้สูงอายุ.....	23

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความเจริญทางการแพทย์ทำให้มนุษย์มีสุขภาพแข็งแรงมีโอกาสอยู่รอดมากกว่าในอดีตและมีอายุยืนยาวมากขึ้น ทำให้ประชากรในแต่ละประเทศมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น (สุพัตรา สุภาพ, 2540) ส่งผลให้ประชากรสูงอายุมีอัตราการเพิ่มสูงขึ้นตามมา ในปี 2593 คาดการณ์ว่าจะมีประชากรสูงอายุ 2,000 ล้านคน โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนาจะมีประชากรสูงอายุเพิ่มถึงร้อยละ 63 ของประชากรทั้งหมด สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากปัจจัยหลัก 2 ประการ คือ การพัฒนาทางด้านการแพทย์ และบริการสาธารณสุข รวมทั้งนโยบายการวางแผนครอบครัว ที่ทำให้ประชากรภายในประเทศมีอายุยืนยาวขึ้น และอัตราการเกิดลดน้อยลง

ความสำคัญของประเด็นผู้สูงอายุไม่ได้ขึ้นอยู่กับสัดส่วนเท่านั้น ยังมีประเด็นด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพทางสังคม สภาพทางด้านร่างกาย ที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุ ทำให้ผู้สูงอายุต้องพึ่งพาคนอื่นมากขึ้น เพื่อให้ได้รับการตอบสนองทางด้านความต้องการในด้านต่างๆ ซึ่งเป็นความจำเป็นในขั้นพื้นฐาน (Basic Needs) ของผู้สูงอายุ

จากสถานการณ์ต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปทั้งในด้านโครงสร้างประชากร และด้านสังคม ล้วนแต่มีส่วนต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบในการดำเนินงานจัดสวัสดิการต่อผู้สูงอายุ จึงจำเป็นต้องคำนึงถึงคุณลักษณะของผู้สูงอายุในอนาคตที่ต้องแตกต่างไปจากผู้สูงอายุในปัจจุบัน (บรรลุ ศิริพาณิชย์, 2543) ผู้สูงอายุในประเทศไทยนับได้ว่าได้รับความสนใจในการดูแลเอาใจใส่เกี่ยวกับสวัสดิการในด้านต่างๆ น้อยมาก ทั้งจากภาครัฐ และภาคเอกชน สวัสดิการและบริการในด้านต่างๆ ที่ภาครัฐและภาคเอกชนจัดให้กับผู้สูงอายุในปัจจุบันนี้มีลักษณะไม่ครอบคลุมและไม่กระจายตัว การดำเนินงานค่อนข้างจำกัด ทั้งในด้านปริมาณและรูปแบบ นอกจากนี้แล้ว การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุที่จัดโดยหน่วยงานภาครัฐ มักประสบปัญหาในด้านบุคลากร งบประมาณ และการจัดการ การให้บริการแก่ผู้สูงอายุไม่สามารถให้บริการได้ทั่วถึง ไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการและปัญหาของผู้สูงอายุได้อย่างแท้จริง (ศศิพัฒน์ ยอดเพชร, 2544)

ภาครัฐได้ให้ความสนใจเรื่องของผู้สูงอายุ ตั้งแต่ พ.ศ. 2525 เป็นต้นมา มีการนำนโยบายผู้สูงอายุมาร่วมใช้ในการพัฒนาประเทศ มีการจัดตั้งคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ จัดทำแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 1 และแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 รวมถึงการประกาศใช้พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 ซึ่งกฎหมายฉบับดังกล่าวได้มีการกำหนดสิทธิที่ผู้สูงอายุต้องได้รับตามกฎหมาย เช่น การบริการทางการศึกษา การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพ การบริการทางการแพทย์ การประกอบอาชีพ สถานสงเคราะห์คนชรา และการจัดงานศพตามประเพณี ในส่วนของการดำเนินการเพื่อคุ้มครองส่งเสริม สนับสนุนผู้สูงอายุ โดยให้ส่วนราชการในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น รวมถึงรัฐวิสาหกิจ ซึ่งเป็นผู้ดำเนินการจะต้องคำนึงถึงความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านความสัมพันธ์กับภารกิจหลัก และปริมาณงาน รวมถึงการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนซึ่งนับว่าสำคัญที่สุด

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 281 กำหนดให้รัฐต้องให้ความสำคัญเป็นอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น และส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในพื้นที่โดยคำนึงถึงสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนที่แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2553) ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ที่กำหนดให้รัฐต้องกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง โดยให้มีกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ พ.ศ. 2542 ภายหลังจากการประกาศใช้แผนกระจายอำนาจแล้วภารกิจที่รัฐต้องถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีจำนวน 245 ภารกิจ ซึ่งส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจะต้องถ่ายโอนภารกิจให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลา 10 ปี (พ.ศ. 2544-2553) และรัฐต้องจัดสรรเงินรายได้ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นสัดส่วนต่อรายได้ของรัฐที่ต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 35 รวมทั้งต้องถ่ายโอนบุคลากรไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการทำงานของผู้บริหารและพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและปรับปรุงกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถปฏิบัติงานให้ชุมชนได้อย่างเต็มที่ ภายหลังจากการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปแล้วนั้น ส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องปรับตัว ปรับแผนการทำงาน ปรับนโยบายในการบริหารงาน เพื่อนำไปสู่การดำเนินงานในลักษณะริเริ่มและสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ

สำหรับภารกิจ หรือบริการที่สำคัญอย่างยิ่งที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการให้กับประชาชนในพื้นที่ที่สำคัญคือ การสังคมสงเคราะห์และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 ได้ประกาศใช้ ซึ่งในมาตรา 11 ได้ระบุเรื่องสิทธิของผู้สูงอายุที่ต้องได้รับความคุ้มครองส่งเสริมและสนับสนุนไว้ 13 ประการ (สำนักส่งเสริมพิทักษ์ผู้สูงอายุ, 2553) ได้แก่ การบริการทางการแพทย์ และสาธารณสุขที่จัดไว้โดยสะดวกรวดเร็วเป็นกรณีพิเศษ การศึกษา การศาสนา และข้อมูลข่าวสาร ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ หรือฝึกอาชีพที่เหมาะสม การพัฒนาตนเองและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม การรวมกลุ่มในลักษณะเครือข่ายหรือชุมชน การอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยโดยตรงแก่ผู้สูงอายุในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะ หรือบริการสาธารณะอื่นๆ การช่วยเหลือด้านค่าโดยสารยานพาหนะตามความเหมาะสม การยกเว้นค่าเข้าชมสถานที่ของรัฐ การช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ได้รับอันตรายจากการถูกรังแกหรือถูกแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมาย หรือถูกทอดทิ้ง การให้คำแนะนำ ปกป้องดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องในทางคดีหรือในทางแก้ไขปัญหาครอบครัว การจัดที่พักอาศัย อาหารและเครื่องนุ่งห่มให้ตามความจำเป็นอย่างทั่วถึง การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพตามความจำเป็นอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม การสงเคราะห์ในการจัดการศพตามประเพณี การอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ทั้งนี้ เป็นภารกิจที่รัฐได้ถ่ายโอนมาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดูแล แต่รัฐบาลยังคงทำหน้าที่ในการจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการ ส่วนภารกิจอื่นๆ ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ

ผู้สูงอายุเป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะดำเนินการตามศักยภาพ และงบประมาณที่มีอยู่อย่างเหมาะสม

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายหลังจากได้รับการกระจายอำนาจตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจจากรัฐบาล ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทและภารกิจเพิ่มมากขึ้น ประชาชนในพื้นที่ก็มีความคาดหวังต่อการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการให้บริการ การอำนวยความสะดวก และการบริหารจัดการในด้านต่างๆ จึงทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องพัฒนา ปรับปรุงการดำเนินงานในลักษณะใหม่ๆ เช่น การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และด้านอื่นๆ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องมีการปรับตัวโดยการหาวิธีการใหม่ๆ ตามทรัพยากรที่มี นอกจากนั้นแล้วผลกระทบที่ต่อเนื่องจากการกระจายอำนาจ คือทำให้ประชาชนในท้องถิ่นมีความคาดหวังในการจัดการบริการต่างๆ จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากขึ้น จึงทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหาวิธีการในการดำเนินงาน เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างสูงสุด

นอกจากการปรับปรุง และหาวิธีการใหม่ๆ มาปรับใช้ในการดำเนินงานเพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถอำนวยความสะดวกและสามารถบริการประชาชนได้อย่างเต็มที่แล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังมีแนวทางเพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและบรรลุผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น โดยนำแนวทางจากการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) มาปรับใช้กับองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีหลักสำคัญ 4 ประการ ประกอบด้วย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/ชุมชนท้องถิ่นต้องมีความโปร่งใสในการบริหารจัดการบริการสาธารณะมากขึ้น (Transparency) สามารถตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอน โดยเริ่มตั้งแต่การกำหนดนโยบาย ขั้นตอนในการทำแผน ขั้นตอนการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผน และขั้นตอนติดตามและประเมินผล มีความรับผิดชอบต่อประชาชนและต่อสังคมมากยิ่งขึ้น (Accountability) หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีความรับผิดชอบและรับผิดชอบต่อการกระทำ ซึ่งเกิดจากการดำเนินงานและการตัดสินใจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการบริหารจัดการที่ดี (Good Management) หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการวินิจัยสั่งการที่ดี มีการสร้างแรงจูงใจ ในการทำงาน มีการติดต่อสื่อสารที่ดีระหว่างกัน และเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการดำเนินงานต่างๆ รวมถึงกระบวนการของการบริการสาธารณะ (Participation) ซึ่งปัจจัยต่างๆ เหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดของการบริการสาธารณะ ในแบบของการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

จากภารกิจ อำนาจหน้าที่ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับได้รับการถ่ายโอนตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล และองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ในการสงเคราะห์ และส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ดังนี้

- พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มาตรา 67 “ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ตาม (6) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ”

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16 (10) ระบุ “ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้ การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส”

กรมส่งเสริมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ในฐานะหน่วยงานส่งเสริมสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้มีการจัดทำมาตรฐานการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ จากการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อระดมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ จากผู้แทนองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล สมาคมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดมาตรฐานให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีแนวทางในการจัดทำมาตรฐานการจัดบริการด้านการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ ให้เป็นไปในแนวทางในการเดียวกัน อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล รวมถึงเป็นหลักประกันว่าประชาชนไม่ว่าอยู่ส่วนใดของประเทศ จะได้รับบริการสาธารณะในมาตรฐานที่เท่าเทียมกัน โดยแบ่งประเภทของมาตรฐานในด้านต่างๆ รวม 6 ด้าน คือ ด้านมาตรฐานด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านมาตรฐานด้านรายได้ ด้านมาตรฐานด้านที่พักอาศัย ด้านมาตรฐานด้านนันทนาการ มาตรฐานด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง ด้านมาตรฐานด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น องค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นองค์กรหนึ่ง ซึ่งได้รับการถ่ายโอนภารกิจในการสงเคราะห์และส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจในการศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการงานสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี เพื่อให้ทราบถึงลักษณะความต้องการของผู้สูงอายุที่ต้องการได้รับสวัสดิการด้านต่างๆ ตามมาตรฐานที่กรมส่งเสริมการปกครอง กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดไว้ จำนวน 6 ด้าน เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัย ไปเป็นข้อมูลเพื่อนำเสนอต่อคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย เพื่อประกอบการตัดสินใจในการนำไปกำหนดเป็นนโยบาย ในการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และตรงกับความต้องการของผู้สูงอายุมากที่สุด

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

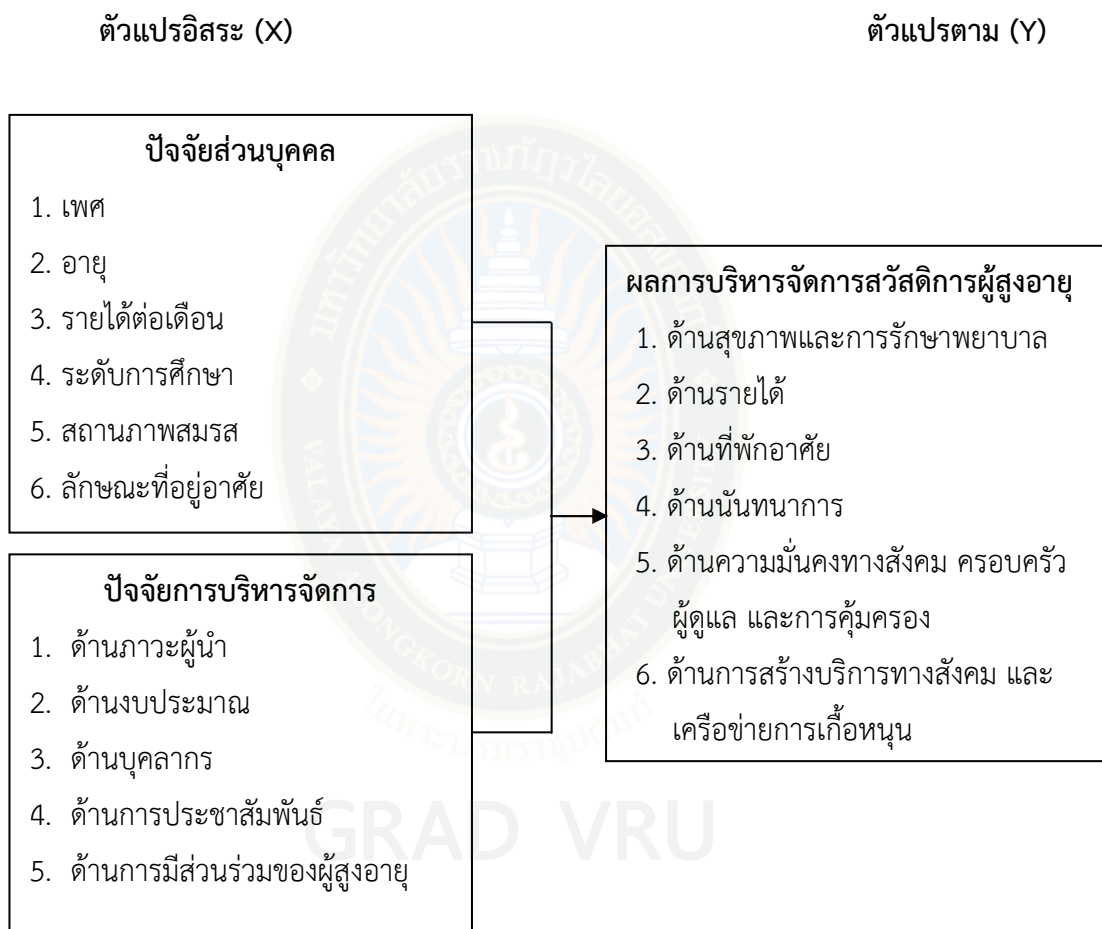
1.2.1 เพื่อศึกษาผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

1.2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

1.2.3 เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

1.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยได้มาตรฐานการสงเคราะห์ผู้สูงอายุของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2548) มาประยุกต์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ และได้นำเสนอกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

1.4 สมมุติฐานของการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสมมุติฐานที่ใช้ในการศึกษาการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี ดังนี้

สมมุติฐานที่ 1 ปัจจัยการบริหารจัดการด้านภาวะผู้นำ มีความสัมพันธ์กับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยการบริหารจัดการด้านงบประมาณ มีความสัมพันธ์กับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยการบริหารจัดการด้านบุคลากร มีความสัมพันธ์กับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

สมมติฐานที่ 4 ปัจจัยการบริหารจัดการด้านการประชาสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์กับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

สมมติฐานที่ 5 ปัจจัยการบริหารจัดการด้านการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ มีความสัมพันธ์กับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัยการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี มีดังนี้

1.5.1 ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ในการวิจัยครั้งนี้ คือ พื้นที่ขององค์ส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

1.5.2 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ที่มีอายุ 60 ปี ขึ้นไป ทั้งชายและหญิง ซึ่งอาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จำนวน 431 คน

1.5.3 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาถึงการบริหารจัดการสวัสดิการของผู้สูงอายุ และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลการบริหารจัดการสวัสดิการของผู้สูงอายุ ได้แก่ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ

1.5.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลา เริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคม 2557 ถึงเดือนมีนาคม 2558

1.6 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย เรื่อง การบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี มีดังนี้

ผู้สูงอายุ หมายถึง ผู้ที่มีอายุ 60 ปี ขึ้นไป ทั้งเพศชายและเพศหญิง ซึ่งมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง เพศ อายุ รายได้ต่อเดือน ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส และลักษณะที่อยู่อาศัย

เพศ หมายถึง เพศของผู้สูงอายุที่ตอบแบบสอบถาม คือ เพศชายและเพศหญิง

อายุ หมายถึง ระยะเวลา นับตั้งแต่เกิดจนถึงอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ของผู้มีสิทธิได้รับเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

รายได้ต่อเดือน หมายถึง เงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพซึ่งผู้สูงอายุได้รับเป็นประจำทุกเดือนจาก องค์การบริหารส่วนตำบล

ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับคุณวุฒิการศึกษาสูงสุดที่ผู้สูงอายุได้รับตามระบบการศึกษา สถานภาพการสมรส หมายถึง สถานภาพการสมรสของผู้สูงอายุ คือ โสด สมรส หม้าย หย่าร้าง/แยกกันอยู่

ลักษณะที่อยู่อาศัย หมายถึง ที่อยู่อาศัยที่ผู้สูงอายุใช้เพื่ออยู่อาศัย คือ บ้านตนเอง บ้านลูก บ้านญาติ และอื่นๆ

ปัจจัยการบริหาร หมายถึง องค์ประกอบต่างๆที่มีผลต่อการบริหารงาน ดังรายละเอียด คือ ภาวะผู้นำ หมายถึง ผู้นำ อบต. บริหารงานด้วยความโปร่งใส มีความตั้งใจในการแก้ไขปัญหาเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

งบประมาณ หมายถึง อบต. มีงบประมาณเพียงพอในการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุและ ส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสม

บุคลากร หมายถึง เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานสวัสดิการผู้สูงอายุมีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงาน มีจำนวนเพียงพอและให้บริการด้วยความสุภาพอ่อนโยน

การประชาสัมพันธ์ หมายถึง อบต. ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสวัสดิการผู้สูงอายุ ผ่านช่องทางการสื่อสารต่างๆ เช่น ผ่านสมาชิก อบต. เจ้าหน้าที่ อบต. ผู้นำชุมชน หอกระจายข่าว และ ปิดป้ายประกาศตามบอร์ดประชาสัมพันธ์ของหมู่บ้าน

การมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ หมายถึง อบต. ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุของตำบล และส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเข้าร่วมกิจกรรมภายในชุมชน รวมถึงเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในการ คัดเลือกผู้มีสิทธิได้รับสวัสดิการทางสังคม

ผลการบริหารจัดการงานสวัสดิการผู้สูงอายุ หมายถึง ผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลจากการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุในด้านต่างๆ ตามมาตรฐานการสงเคราะห์ ผู้สูงอายุของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ดังรายละเอียด ดังนี้

ด้านสุขภาพอนามัยและการรักษาพยาบาล หมายถึง อบต. มีโครงการตรวจสุขภาพ กายภาพบำบัดสำหรับผู้ป่วยติดเตียง และมีสถานพยาบาลเพื่อบริการผู้สูงอายุที่ต้องรักษาต่อเนื่อง

ด้านรายได้ หมายถึง อบต. ส่งเสริมการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการผู้สูงอายุ จ่ายค่าตอบแทน ในกรณีเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ และมอบทุนในการประกอบอาชีพที่เหมาะสม

ด้านที่พักอาศัย หมายถึง อบต. มีครอบครัวอุปการะที่จัดไว้สำหรับผู้สูงอายุ โครงการซ่อมแซม ที่พักอาศัยและจัดหาที่อยู่ให้ผู้สูงอายุที่ไม่สามารถอยู่บ้านตนเองได้

ด้านนันทนาการ หมายถึง อบต. สนับสนุนในการจัดตั้งชมรม ศูนย์บริการเพื่อเป็น ศูนย์กลางในการพบปะสังสรรค์ ออกกำลังกาย และจัดโครงการทัศนศึกษา

ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแลและการคุ้มครอง หมายถึง อบต. จัดสวัสดิการ ในการสงเคราะห์ศพ ฌริ่งค์ให้คนในครอบครัวเห็นคุณค่าของผู้สูงอายุ รวมถึงการช่วยเหลือในกรณี ถูกทารุณกรรม หรือแสวงหาผลประโยชน์โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ด้านการสร้างบริการทางสังคมและเครือข่ายการเกื้อหนุน หมายถึง อบต. สนับสนุนให้มีเครือข่ายผู้สูงอายุ อบรบอาสาสมัครเพื่อดูแลผู้สูงอายุและจัดกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุร่วมกับ อบต. ช้างเคียง

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย เรื่อง การบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี มีดังนี้

1.7.1 ทำให้ทราบถึงผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

1.7.2 ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

1.7.3 ทำให้ทราบปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

1.7.4 ผลการวิจัยที่ได้สามารถนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงการปฏิบัติในดำเนินงานสวัสดิการของผู้สูงอายุ งานพัฒนาศักยภาพบุคลากรผู้ปฏิบัติด้านสวัสดิการ รวมไปถึงใช้ในการวางแผนการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุจากเดิมที่ดำเนินการอยู่ ให้สามารถเข้าถึงความต้องการของผู้สูงอายุได้ตรงตามวัตถุประสงค์และความต้องการของผู้สูงอายุและบรรลุเป้าหมายขององค์การในด้านการให้สวัสดิการและการบริการ ซึ่งนับได้ว่าเป็นอีกหนึ่งภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี จากหนังสือ เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนการวิจัย เรื่อง การบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ซึ่งมีแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาสรุปได้ดังนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับผู้สูงอายุ
- 2.2 แนวคิดและทฤษฎี เกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับงานสวัสดิการสังคม
- 2.4 แผนยุทธศาสตร์สวัสดิการสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2550–2554)
- 2.5 พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546
- 2.6 ปฏิญญาผู้สูงอายุไทยและมาตรฐานการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ
- 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับผู้สูงอายุ

2.1.1 ความหมายของผู้สูงอายุ

มนุษย์มีอายุเพิ่มมากขึ้นเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ การเปลี่ยนแปลงนี้เริ่มตั้งแต่บุคคลเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ทำให้ผู้สูงอายุมีสภาพแวดล้อมด้านจิตใจ ด้านสังคมและด้านจิตวิญญาณแตกต่างไปจากวัยหนุ่มสาว ในด้านการกำหนดช่วงแห่งการเข้าถึงความเป็นผู้สูงอายุ และการกำหนดความหมายของผู้สูงอายุนี้ ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

“ผู้สูงอายุ” มาจากศัพท์ภาษาอังกฤษว่า Elderly หรือ Ageing ในประเทศไทยได้บัญญัติขึ้นโดย พล.ต.ต.อรรถสิทธิ์ สิทธิสุนทร เมื่อปี พ.ศ. 2506 เนื่องจากที่ประชุมของผู้สูงอายุเห็นว่า ความแก่ หน่อม ชรา ไม่มีอะไรเป็นเครื่องวัด และเครื่องชี้วัดกัน ไม่สมควรใช้คำว่าผู้ชรา เพราะจะทำให้รู้สึกหดหู่ จึงให้ใช้คำว่า ผู้สูงอายุตั้งแต่นั้นมา โดยให้หมายถึง ผู้ที่มีอายุ 60 ปี ขึ้นไป มีความเสื่อมของร่างกายตามสภาพ มีกำลังถดถอย เชื่องช้า สมควรจะได้รับการช่วยเหลืออุปการะ (สุพัตรา สุภาพ, 2540)

องค์การสหประชาชาติ ซึ่งได้จัดการประชุมสมัชชาโลกเรื่องผู้สูงอายุ (World Assembly on Aging: WAA) เมื่อปี 2525 ณ กรุงเวียนนา ประเทศออสเตรีย ได้ให้ความหมายผู้สูงอายุ คือ บุคคลทั้งเพศชายและเพศหญิง ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปี ขึ้นไป (สุรกุล เจนอบรม, 2541)

พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 ได้ให้ความหมายว่า ผู้สูงอายุ หมายถึง บุคคลซึ่งมีอายุเกิน 60 ปี ขึ้นไป และมีสัญชาติไทย (กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2547)

สมศักดิ์ ศรีสันติสุข (2536) ได้ให้ความหมายว่า ผู้สูงอายุ หมายถึง บุคคลที่สังคมได้กำหนดเกณฑ์ อายุ เมื่อมีชีวิตอยู่ในช่วงวัยสุดท้ายของชีวิต ซึ่งเป็นวัยเสื่อมทางร่างกาย จิตใจและสังคม ซึ่ง

แต่แต่ละคนจะปรากฏอาการเสื่อมแตกต่างกัน นอกจากอาการเสื่อมดังกล่าวแล้ว ยังใช้เกณฑ์อายุ 60 ปี เป็นเกณฑ์สากลเพื่อให้ทราบว่าคุณคนใดสมควรเป็นผู้สูงอายุ เพื่อนำมาพิจารณาประกอบกันด้วย

เคลท (1991) และ ฮอบส์แมน (1988) (อ้างถึงใน ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2545) ได้แบ่งช่วงวัยของผู้สูงอายุ เป็น 4 ช่วง ดังนี้

1) วัยสูงอายุตอนต้น (The Young Old) ช่วงอายุ 60 ปี - 69 ปี เป็นช่วงที่ต้องพบกับความเปลี่ยนแปลงของชีวิตที่เป็นภาวะวิกฤติหลายด้าน เช่น การเกษียณอายุ การเสียชีวิตของญาติหรือคู่ครอง ในด้านของรายได้ที่ลดลง การสูญเสียบทบาททางสังคม โดยทั่วไป ช่วงวัยนี้บุคคลยังคงแข็งแรง แต่อาจต้องพึ่งพาผู้อื่นบ้าง

2) วัยสูงอายุตอนกลาง (The Middle Age Old) ช่วงอายุ 70 -79 ปี เป็นช่วงวัยที่เริ่มเจ็บป่วย เพื่อนและสมาชิกในครอบครัวที่อยู่ใกล้เคียงกันเริ่มเสียชีวิตมากขึ้น การเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมน้อยลง ซึ่งเป็นการปรับตัวแบบ Disengagement คือ การเลิกเกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่างๆ ของสังคม

3) วัยสูงอายุมาก (The Old Old) ช่วงอายุ 80 - 89 ปี ผู้ที่มีอายุในช่วงนี้จะปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น เพราะสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับคนอายุช่วงนี้ ต้องมีความเป็นส่วนตัวมากขึ้น ผู้สูงอายุในช่วงวัยนี้ต้องอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ยังต้องกระตุ้นความมีสมรรถภาพในแง่ต่างๆ ตามวัย (Both Privacy and Stimulating) ผู้สูงวัยระยะนี้ ต้องการความช่วยเหลือจากผู้อื่นมากกว่าวัยที่ผ่านมา

4) วัยสูงอายุมากๆ (The Very Old Old) ช่วงอายุ 90 -99 ปี ผู้ที่มีระดับอายุนี้มีจำนวนค่อนข้างน้อย และเป็นระยะที่มักมีปัญหาด้านสุขภาพมาก ผู้ที่อายุอยู่ในระดับนี้ ควรทำกิจกรรมที่ไม่ต้องแข่งขัน ควรทำกิจกรรมที่ตนเองพอใจและอยากทำ ผู้สูงอายุกลุ่มนี้ ได้ผ่านวิกฤตต่างๆ ของชีวิตมาแล้วมากมาย ช่วงวัยนี้จะเป็นช่วงแห่งความสุขสงบพอใจในตนเอง

ฮอร์ล (1976) และ เบอร์เรน และ เลนเนอร์ (1977) (อ้างถึงใน ณัฐพงศ์ อนุรักษ์ธรรม, 2536) ได้แบ่งความสูงอายุ เป็น 3 มิติ ดังนี้

1) มิติความสูงอายุทางร่างกาย หรือชีวภาพ (Biological Aging) เป็นมิติของความสูงอายุที่มีความเปลี่ยนแปลงด้านร่างกาย เนื่องจากประสิทธิภาพการทำงานของอวัยวะต่างๆ ในร่างกายลดน้อย เป็นผลจากความเสื่อมตามกระบวนการสูงอายุเป็นตามอายุขัย (Life Span) ซึ่งบางครั้งอาจกล่าวได้ว่า เป็นมิติทางเวลาที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความสูงอายุ เป็นความสูงอายุตามวัย (Chronological Aging) เป็นความสูงอายุ ตามปฏิทิน โดยนับจากปีที่เกิดเป็นต้นไป และบอกได้ทันทีว่าใครมีอายุมากหรือน้อยเพียงใด

2) มิติที่สองเป็นความสูงอายุ มิติทางจิตใจ (Psychological Aging) เป็นมิติของความสูงอายุที่มีการเปลี่ยนแปลงในหน้าที่ของการรับรู้กระบวนการความคิด ความจำ การเรียนรู้ เชาวปัญญา และลักษณะของบุคลิกภาพที่ปรากฏในระยะต่างๆ ของชีวิตและคนที่มีความสูงอายุนั้น

3) มิติสุดท้าย เป็นความสูงอายุ มิติทางสังคม (Social Aging) เป็นมิติที่คำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงบทบาทหน้าที่สถานภาพของผู้สูงอายุในระบบสังคม เช่น ครอบครัว ชุมชน หน่วยงานของราชการ สโมสรและอื่นๆ เป็นต้น

2.1.2 การเปลี่ยนแปลงในวัยสูงอายุ

ความสูงอายุนั้นขึ้นอยู่กับเวลาของการมีชีวิต และสัมพันธ์โดยตรงกับความเจริญและความเสื่อมถอยของร่างกายมนุษย์ ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ วัยสูงอายุเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทุกองค์ประกอบของมนุษย์ ดังนี้ (วิไลวรรณ ทองเจริญ, 2545)

1) การเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย (Physiological Changes) ผู้สูงอายุจะมีการเปลี่ยนแปลงความเสื่อมอย่างถดถอยลงทุกระบบของร่างกาย ผิวหนังบางลง เหี่ยวยุบ การระบายความร้อนไม่ดี ผมนมีจำนวนลดลง การเคลื่อนไหวและความคิดเชิงซ้าสายตาเสื่อมมองเห็นไม่ชัด หูตึง การรับกลิ่นลดลง กล้ามเนื้ออ่อนแรง กระดูกเสื่อมระบบหัวใจและหลอดเลือดเสื่อม ระบบภูมิคุ้มกันทำงานลดลง ระบบทางเดินหายใจเสื่อมลง ทำให้เกิดโรคต่างๆ ได้ง่าย เช่น โรคหัวใจ โรคความดันโลหิตสูง โรคติดเชื้อต่างๆ ซึ่งความเสื่อมจะเกิดขึ้นกับบุคคลไม่เท่ากันขึ้นกับกรรมพันธุ์ เพศ อาชีพ การดูแลสุขภาพ อาหาร สิ่งแวดล้อมต่างๆ รอบตัวผู้สูงอายุ ส่งผลให้ ผู้สูงอายุ มีสภาพร่างกายที่อ่อนแอ ความสามารถในการช่วยเหลือ หรือดูแลตนเองก็ลดลงไป ซึ่งเป็นสาเหตุที่นำไปสู่การเจ็บป่วยของผู้สูงอายุทั้งสิ้น

2) การเปลี่ยนแปลงทางจิตใจ (Psychological Changes) ผู้สูงอายุมักมีการเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพไปตามความคิดเห็นของตน ซึ่งอาจเกิดจากการรับรู้ ในเรื่องของอายุ และการยอมรับของสังคม ซึ่งผู้สูงอายุมักรู้สึกว่าตนไม่เป็นที่ต้องการของผู้ที่อ่อนวัยกว่า อ่อนไหวง่าย รู้สึกไม่มั่นคง ไม่ปลอดภัย ช่างบ่น โกรธง่าย คิดถึงแต่ตนเอง การเปลี่ยนแปลงด้านความรู้ความจำ ผู้สูงอายุจะมีการเรียนรู้ช้าลง มีความลำบากในเรื่องความจำระยะสั้น แต่การเรียกกลับซึ่งเป็นความจำระยะยาวยังคงสูงอยู่ ในด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ผู้สูงอายุ ยังมีอยู่มากในด้านสติ ปัญญาผู้สูงอายุ ปกติจะมี การเปลี่ยนแปลงด้านสติ ปัญญาเสื่อมถอยลงเพียงเล็กน้อย หรือไม่เปลี่ยนแปลงเลย

3) การเปลี่ยนแปลงทางสังคม (Social Changes) เมื่อบุคคลเข้าสู่วัยสูงอายุภาระหน้าที่และบทบาททางสังคมจะลดลง เนื่องจากข้อจำกัดทางร่างกายและการเกษียณอายุ ทำให้ผู้สูงอายุห่างจากสังคมออกไป เพื่อนฝูงลดลง รายได้ลดลง แบบแผนการดำเนินชีวิตเปลี่ยนไป นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงของประเทศจากสังคมเกษตรกรรมมาเป็นสังคมอุตสาหกรรม ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงลักษณะของครอบครัวจากครอบครัวขยายมาเป็นครอบครัวเดี่ยว เป็นเหตุให้ผู้สูงอายุต้องอยู่ตามลำพังมากขึ้นทำให้เกิดความรู้สึกเหงา โดดเดี่ยว อีกทั้งการสูญเสียเพื่อนฝูงและคู่ชีวิต ทำให้ผู้สูงอายุ รู้สึกโดดเดี่ยวมากขึ้นจะรู้สึกซึมเศร้า สิ้นหวัง ซึ่งเป็นอันตรายต่อสุขภาพจิต จากการศึกษาที่ผู้สูงอายุมีการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นหลายด้านทั้งด้านร่างกาย จิตใจและสังคม เป็นการเปลี่ยนแปลงแบบเสื่อมถอย ในด้านร่างกายจะมีความเสื่อมของอวัยวะต่างๆ ประสิทธิภาพการทำงานจะลดลงนำไปสู่การเจ็บป่วยด้านจิตใจ มีการเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพและการรับรู้จนกระทั่งเกิดความรู้สึกใจน้อย อ่อนไหว ไม่มั่นคง ด้านสังคมมีการเปลี่ยนแปลง ด้านภาระหน้าที่และบทบาท ทำให้ผู้สูงอายุ รู้สึกโดดเดี่ยวเกิดภาวะซึมเศร้าที่ตามมา การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลให้ผู้สูงอายุประสบปัญหาด้านการดำเนินวิถีชีวิตและเกิดความต้องการที่แตกต่างกันไป

จากความหมายของคำจำกัดความของคำว่า ผู้สูงอายุ หรือวัยชราในแต่ละสังคมหรือแต่ละประเทศจะให้ความหมายที่ต่างกันไป ขึ้นอยู่กับอายุโดยเฉลี่ยของการทำงานหรือสภาพทาง

ร่างกายของผู้สูงอายุ สภาพทางสังคมเศรษฐกิจและวัฒนธรรมของแต่ละประเทศ เช่น ในประเทศสหรัฐอเมริกา ถือเอาอายุ 65 ปี กลุ่มประเทศสแกนดิเนเวีย ถือเอาอายุ 67 ปี เป็นต้น ถึงกระนั้นก็ตามอายุไม่ได้เป็นเครื่องบ่งบอกว่า ใครเป็นผู้สูงอายุ เพราะว่ามีคนเป็นจำนวนมาก แม้ว่าจะอายุ 60 ปี หรือ 65 ปี ก็มีสุขภาพแข็งแรงทั้งทางร่างกายและจิตใจ ในขณะที่คนอายุน้อยกว่าบางคน มีสภาพร่างกายและจิตใจเสื่อมโทรมมากกว่า ถึงแม้ว่าอายุจะไม่ได้เป็นเครื่องชี้เพียงอย่างเดียวว่าคุณคือคนใดสภาพ หรือสูงอายุ แต่อายุสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางหนึ่งที่จะทำให้ทราบได้ว่าบุคคลใดสมควรจะเป็นคนชราหรือเป็นผู้สูงอายุ ตามหลักเกณฑ์มาตรฐานสากลขององค์การระหว่างประเทศ จึงใช้อายุเป็นเกณฑ์ ในการกำหนดการเริ่มต้นของการเป็นผู้สูงอายุ สำหรับสังคมไทยดังที่ได้กล่าวมาแล้วในข้างต้น ผู้สูงอายุจะหมายถึงคนที่มีอายุ ตั้งแต่ 60 ปี ขึ้นไป ตามเกณฑ์ของกฎหมายปลดเกษียณอายุข้าราชการและตามกฎหมายอื่นๆ รวมทั้งจารีตประเพณี บางอย่างจะเห็นได้ว่ามีผู้ให้ความหมายของผู้สูงอายุไว้มากมาย แต่โดยความหมายที่ค่อนข้างใกล้เคียงกัน

โดยสรุปแล้ว ผู้สูงอายุจะเป็นวัยที่มีความเปลี่ยนแปลงเสื่อมถอย และแบบแผนการดำเนินชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไป ผู้วิจัยจึงได้กำหนดให้ผู้สูงอายุ คือ ผู้ที่มีอายุ 60 ปี ขึ้นไปทั้งเพศชายและเพศหญิง เป็นการกำหนดตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 และเป็นมาตรฐานสากลขององค์การสหประชาชาติ ซึ่งในการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดให้เป็นผู้สูงอายุ ที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์

2.2.1 ความหมายของความต้องการ

พจนานุกรมในไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 (2526) กล่าวถึง “ความต้องการ” ว่าหมายถึง ความอยากได้ ใครได้หรือประสงค์จะได้ และเมื่อเกิดความรู้สึกดังกล่าวจะทำให้ร่างกายเกิดการความขาดสมดุล เนื่องมาจากมีสิ่งเร้ามากระตุ้น มีแรงขับภายในเกิดขึ้น ทำให้ร่างกายไม่อาจอยู่หนึ่งต้องพยายามดิ้นรน และแสวงหาเพื่อตอบสนองความต้องการนั้นๆ เมื่อร่างกายได้รับตอบสนองแล้ว ร่างกายมนุษย์ก็กลับสู่ภาวะสมดุลอีกครั้งหนึ่ง และก็จะเกิดความต้องการใหม่ๆ เกิดขึ้นมา ทดแทนวนเวียนอยู่ไม่มีที่สิ้นสุด

สมูล์สัน (1917 อ้างถึงใน กลุขณา ศักดิ์ศรี, 2534) กล่าวว่า มนุษย์พยายามทุกวิถีทางในอันที่จะให้บรรลุความต้องการที่ละชั้น เมื่อความต้องการชั้นแรกได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการชั้นนั้น ก็จะลดความสำคัญลงจนหมดความสำคัญไป ไม่เป็นแรงกระตุ้นอีกต่อไป แต่จะเกิดความสนใจและความต้องการสิ่งใหม่อีกต่อไป แต่ความต้องการขั้นต้นๆ ที่ได้รับการตอบสนองไปเรียบร้อยแล้วนั้น อาจกลับมาเป็นความจำเป็น หรือความต้องการครั้งใหม่อีกได้ เมื่อการตอบสนองความต้องการ ครั้งแรกได้สูญเสียหรือขาดหายไป และความต้องการที่เคยมีความสำคัญ จะลดความสำคัญลง เมื่อมีความต้องการใหม่ๆ เข้ามาแทนที่ ความต้องการทางด้านร่างกาย หรือความต้องการทางสรีระ (Physical or Physiological Needs) หรือ ความต้องการปฐมภูมิ (Primary Needs) หรือ ความต้องการทางด้าน ชีววิทยา (Biological Needs) หรือความต้องการปฐมภูมิ (Primary) เป็นความต้องการทางชีววิทยา หรือ ความต้องการทางกายภาพ เป็นความต้องการชั้น

พื้นฐานอันดับแรกหรือขั้นต่ำสุดของมนุษย์ซึ่งจำเป็นในการ ดำรงชีวิต เป็นความต้องการที่จำเป็นสำหรับชีวิต เป็นความต้องการเพื่อการดำรงชีวิตอยู่ของมนุษย์ เพื่อการมีชีวิตอยู่ เป็นความต้องการที่มีมาตั้งแต่กำเนิด ในฐานะที่เป็นอินทรีย์ทางกายภาพ เป็นแรงขับ (Drive) ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ เป็นแรงขับด้านทางกายภาพ เป็นความต้องการที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ เป็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติของสิ่งมีชีวิตเพื่อความอยู่รอด จึงเป็นความต้องการพื้นฐานที่จะขาดไม่ได้ ความต้องการชนิดนี้หากไม่ได้รับการตอบสนอง จะมีความรู้สึกตึงเครียดอยู่ตลอดเวลา และมีความกระวนกระวาย เช่น ความต้องการอากาศหายใจ อาหาร ความอบอุ่น น้ำ ยารักษาโรค อุณหภูมิที่เหมาะสม เครื่องนุ่งห่ม การเคลื่อนไหวทางร่างกาย การขับถ่าย ความต้องการเรื่องเพศ การพักผ่อนนอนหลับ ที่อยู่อาศัย การแสวงหาสิ่งต่างๆ มาเพื่อตอบสนองความต้องการในทางกายของมนุษย์นั้นขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของสังคม วัฒนธรรม การฝึกอบรม สิ่งแวดล้อม ศาสนา เศรษฐกิจ ฯลฯ ความต้องการทางด้านจิตใจ หรือ ความต้องการในระดับสูง หรือ ความต้องการทางด้านจิตวิทยา หรือความต้องการทุติยภูมิ หรือความต้องการที่เกิดขึ้นใหม่ (Psychological Needs or Secondary Needs or Acquired Needs) เป็นความต้องการที่ส่วนใหญ่เกิดขึ้นภายหลัง หลังจากความต้องการทางร่างกายได้รับการตอบสนองแล้ว บางครั้งจึงเรียกความต้องการทางจิตใจว่า “ความต้องการที่เกิดขึ้นใหม่” (Acquired Needs) เพราะเป็นความต้องการที่เกิดจากความรู้ และการเรียนรู้ประสบการณ์ การสนองตอบต่างๆ ก็เพื่อให้เกิดความพึงพอใจ เป็นแรงขับ (Drive) ชนิดหนึ่งที่ไม่หยุดอยู่กับที่ (Dynamic) ไม่มีรากฐานจากความต้องการทางร่างกาย แต่อาศัยกลไกทางสมอง ที่สั่งสมจากประสบการณ์ สภาพแวดล้อม วัฒนธรรม เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งแต่ละบุคคลอาจเหมือนกันหรือต่างกันก็ได้ เนื่องจากแต่ละคนมีระดับความต้องการแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการเรียนรู้ และประสบการณ์ ความต้องการทางจิตใจเป็นความต้องการที่สลับซับซ้อน และมีความแตกต่างกันมากระหว่างบุคคล ความต้องการทางสังคม เป็นความต้องการทางจิตใจนั่นเอง แต่เน้นหนักในด้านความต้องการที่จะดำรงชีวิตให้เป็นที่ยอมรับนับถือของคนอื่น หรือมีความเป็นอยู่ดีกว่าบุคคลอื่น เช่น ต้องการความปลอดภัย ต้องการได้รับการยกย่องนับถือ ต้องการความยอมรับในสังคม ต้องการความก้าวหน้า เป็นต้น

ตามธรรมชาติแล้วมนุษย์มีความต้องการมากมายหลายอย่าง จนไม่มีขอบเขตจำกัด ซึ่งทั้งความต้องการที่เกิดจากความคิดคำนึง หรือความต้องการ ด้านจิตใจ หรือความต้องการทางกาย ซึ่งเป็นความต้องการที่ขาดมิได้ และในบรรดาความต้องการต่างๆ ของมนุษย์นั้นยากที่จะได้รับการสนองตอบ จนเป็นที่พอใจ เพราะเป็นเรื่องของความแตกต่างระหว่างบุคคล

2.2.2 ทฤษฎีความต้องการมาสโลว์

มาสโลว์ (อ้างถึงใน ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2546) ได้ตั้งสมมุติฐานเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์ไว้ ดังนี้

- 1) บุคคลย่อมมีความต้องการอยู่เสมอและไม่มีที่สิ้นสุด ขณะที่ความต้องการใดได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการอย่างอื่นก็จะเกิดขึ้นอีกไปเรื่อยๆ ไม่มีวันจบสิ้น
- 2) ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่เป็นสิ่งจูงใจอีกต่อไป ความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองเท่านั้น ที่จะเป็นสิ่งจูงใจในพฤติกรรมของคนนั้น

3) ความต้องการของบุคคลจะเรียงเป็นลำดับขั้นตอนความสำคัญ เมื่อความต้องการในระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้วบุคคลก็จะให้ความสนใจกับความต้องการในระดับที่สูงขึ้นต่อไป มาสโลว์ อธิบายว่าความต้องการของบุคคล 5 ขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

1) ความต้องการทางกายภาพ (Physiological Needs) เป็นความต้องการในขั้นต่ำสุดของมนุษย์ ได้แก่ ความต้องการในส่วนอาหาร น้ำ อากาศ อุณหภูมิที่เหมาะสม และการบรรเทาความเจ็บปวดต่างๆ เป็นต้น

2) ความต้องการความปลอดภัย (Safety and Security Needs) ความต้องการมีอิสระ และความปลอดภัยจากภัยในด้านต่างๆ

3) ความต้องการความรักและการมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของ (Belongingness Social and Love Needs) ความรู้สึกที่ว่าตนได้รับความเป็นมิตร ความรัก และมีส่วนร่วมในการเข้าเป็นสมาชิกกับกลุ่ม

4) ความต้องการได้รับการยกย่องนับถือ (Self-Esteem Needs) เป็นความต้องการที่อยากให้อื่นยกย่องให้เกียรติ และเห็นความสำคัญของตน

5) ความต้องการความสำเร็จในชีวิต (Self-Actualization Needs) เป็นความต้องการสูงสุดในชีวิตของคนเรา เป็นความต้องการที่เกี่ยวกับการทำงานที่ตนเองชอบ หรือต้องการจะเป็นมากกว่าที่เป็นอยู่ในขณะนี้

2.2.3 ทฤษฎีความต้องการของ อัลเดอร์เฟอร์

อัลเดอร์เฟอร์ ได้คิดทฤษฎี ความต้องการที่เรียกว่า ทฤษฎี ERG (ERG: Existence-Relatedness - owth Theory) โดยแบ่งความต้องการของมนุษย์ออกเป็น 3 ประการ ดังนี้ (อ้างถึงในปริยาพร วงศ์ อนุตรโรจน์, 2546)

1) ความต้องการมีชีวิตอยู่ (Existence Needs) เป็นความต้องการที่ตอบสนองเพื่อให้มีชีวิตอยู่ต่อไป ได้แก่ ความต้องการทางกายและต้องการความปลอดภัย

2) ความต้องการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น (Relatedness Needs) เป็นความต้องการของบุคคลที่จะมีมิตรสัมพันธ์ กับบุคคลรอบข้างอย่างมีความหมาย

3) ความต้องการเจริญก้าวหน้า (Growth Needs) เป็นความต้องการสูงสุดรวมถึงความต้องการได้รับความยกย่อง และความสำเร็จในชีวิต

2.2.4 ทฤษฎีความต้องการของมัวว์เลย์

มัวว์เลย์ อธิบายว่า ความต้องการของบุคคลมีความต้องการหลายอย่างในเวลาเดียวกันได้ ความต้องการของบุคคลที่เป็นความสำคัญเกี่ยวกับการทำงานมีอยู่ 4 ประการ คือ (ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2546)

1) ความต้องการความสำเร็จ หมายถึง ความต้องการที่จะทำสิ่งใด สิ่งหนึ่งให้สำเร็จ ล่วงไปด้วยดี

2) ความต้องการมีมิตรสัมพันธ์ ความต้องการมีความสัมพันธ์อันดีกับบุคคลอื่น โดยคำนึงถึงการยอมรับของเพื่อนร่วมงาน

3) ความต้องการอิสระ เป็นความต้องการที่จะเป็นตัวของตัวเอง

4) ความต้องการมีอำนาจ ความต้องการที่จะมีอิทธิพลเหนือคนอื่น และต้องการที่จะควบคุมคนอื่นให้อยู่ในอำนาจของตน

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับงานสวัสดิการสังคม

2.3.1 ความหมายของสวัสดิการสังคม

สวัสดิการสังคม (Social Welfare) เป็นงานที่มีขอบข่ายกว้างขวางช่วยเสริมสร้างการพัฒนาทางด้านทรัพยากรมนุษย์อย่างดียิ่ง และยังถือว่าเป็นหลักคุณภาพชีวิตที่ดีทำให้การดำเนินชีวิตเป็นไปอย่างราบเรียบ ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญต่อมนุษย์ มีผู้ให้ความหมายของงานสวัสดิการไว้ ดังนี้

1) เอนไซโคลพิเตีย

เอนไซโคลพิเตีย (1971) (อ้างถึงใน วันทนีย์ วาสิกะสิน และคนอื่นๆ, 2547) ได้ให้ความหมายว่า สวัสดิการสังคม หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่จัดตั้งขึ้น โดยหน่วยงานทั้งของรัฐบาลและอาสาสมัครเพื่อมุ่งป้องกันและขจัดปัญหาสังคมหรือปรับปรุงความเป็นอยู่ที่ดีของบุคคลกลุ่มและชุมชน

2) เฟรนแลนเดอร์

เฟรนแลนเดอร์ (1980) (อ้างถึงใน วันทนีย์ วาสิกะสิน และคนอื่นๆ, 2547) ได้ให้ความหมายว่า สวัสดิการสังคมเป็นระเบียบนโยบาย ผลประโยชน์ และบริการซึ่งจะทำให้การดำเนินการจัดบริการต่างๆ เป็นไปโดยสอดคล้องกับความต้องการของสังคม เป็นที่ยอมรับกันว่าสวัสดิการสังคมเป็นบริการพื้นฐานที่มีความสำคัญทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและถาวรเปลี่ยนแปลงจากสถานะที่เคยยากลำบากไปสู่สิ่งที่คาดหวังว่าดีกว่ารวมไปถึงความอุดมสมบูรณ์ในที่สุด

3) วิจิตร ระวิวงศ์

วิจิตร ระวิวงศ์ (2532) (อ้างถึงใน วันทนีย์ วาสิกะสิน และคนอื่นๆ, 2547) ได้ให้ความหมายว่า สวัสดิการสังคม หมายถึง กิจกรรมที่รัฐบาลและเอกชนทุกระดับ จัดให้มีขึ้นทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ เพื่อประกันความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน โดยอาศัยผู้ปฏิบัติงานที่มีความรู้จากหลายสาขาไม่เฉพาะนักสังคมสงเคราะห์เท่านั้น ทั้งนี้ จุดศูนย์กลางของงานสวัสดิการสังคมคือ ประชาชน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีและมีหลักประกันงานสวัสดิการไม่เพียงจะช่วยเหลือหรือแก้ไขปัญหาแก่บุคคลที่ประสบความเดือดร้อนเท่านั้น แต่ยังรวมถึงมาตรการป้องกันและส่งเสริมสวัสดิการสังคมให้ดีขึ้นด้วย

4) กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2548) ได้ให้ความหมายของคำว่าสวัสดิการสังคม หมายถึง ระบบการจัดบริการสังคมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคมและพัฒนาสังคมรวมทั้งการส่งเสริมความมั่นคงทางสังคม เพื่อให้ประชาชนสามารถดำรงชีวิตในสังคมระดับมาตรฐาน บริการดังกล่าวต้องตอบสนองความต้องการพื้นฐานของประชาชนให้ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างทั่วถึง

5) เดย์

เดย์ (2000) ได้ให้ความหมายว่า สวัสดิการสังคม หมายถึง ระบบบริการทางสังคมที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อให้สมาชิกในสังคมได้รับบริการทางสังคม ซึ่งถือว่าเป็นบรรทัดฐานทางสังคมที่บุคคลทุกคนพึงได้รับ

2.3.2 แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคม

กิติพัฒน์ นนทปัมมะดุล (2550) (อ้างถึงใน สุธินี ตระกูลระการ, 2557) อธิบายถึงแนวคิดเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมว่างานสวัสดิการสังคมเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์ในสังคมอย่างไร้ขีดจำกัด เป็นงานที่ไม่รูปแบบตายตัว แต่มีหลักการ วิธีการ และระบบการดำเนินงานอย่างมีอัตลักษณ์ของความเป็นมืออาชีพ (Professional Social Welfare) งานสวัสดิการสังคมมีการปรับตัวและยืดหยุ่นตามสถานการณ์ของปัญหา ช่วงเวลา ไม่ใช่งานที่แก้ไขฟื้นฟูปัญหาของผู้เดือดร้อนรายบุคคล แต่งานสวัสดิการสังคมเป็นงานของการป้องกันและพัฒนาคุณภาพชีวิตของทุกคนในสังคม ให้อยู่รวมกันได้อย่างเป็นสุข ดังนั้น งานสวัสดิการสังคมจึงต้องมีการกลยุทธ์และกลวิธีในการทำงานให้รัดหน้า เร็วกว่าการเกิดปัญหาของคนและสังคม การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำงาน และความคิดเห็นระหว่างผู้ทำงานในสาขาอาชีพเดียวกัน และต่างสาขาอาชีพ จะทำให้สามารถมองเห็นจุดยืนและแนวทางในการพัฒนามากขึ้น

ปัจจุบันรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐต้องจัดบริการสังคมขั้นพื้นฐานให้กับประชาชนอย่างทั่วถึง เสมอภาคและเป็นธรรม ได้แก่ การจัดบริการสังคมด้านสุขภาพอนามัย การศึกษา และบริการสวัสดิการสังคม จึงถือว่า “สวัสดิการสังคมเป็นสิทธิของประชาชน” (Civil Welfare Rights) และเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานสวัสดิการสังคมให้ถึงมือประชาชนกลุ่มเป้าหมายอย่างทั่วถึง ถูกต้องและเป็นธรรม รัฐจึงออกกฎหมายที่เรียกว่า “พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546 และแก้ไขเพิ่มเติม, 2550)

แนวทางการจัดสวัสดิการสังคม ในการจัดสวัสดิการสังคมขององค์กรสวัสดิการสังคม ให้แก่ผู้รับบริการสวัสดิการสังคม ให้คำนึงถึงเรื่องดังต่อไปนี้

1) สาขาต่างๆ ที่จะดำเนินการตามความจำเป็นและเหมาะสม เช่น การบริการทางสังคม การศึกษา สุขภาพอนามัย ที่อยู่อาศัย การฝึกอาชีพ การประกอบอาชีพ นันทนาการ และกระบวนการยุติธรรม เป็นต้น

2) ลักษณะหรือรูปแบบและวิธีการในการดำเนินงาน เช่น การส่งเสริมการพัฒนาการสงเคราะห์ การคุ้มครอง การป้องกัน การแก้ไข และการบำบัดฟื้นฟู เป็นต้น ในการจัดสวัสดิการสังคมดังกล่าว ให้มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา และองค์กรอื่นได้มีส่วนร่วมด้วย

2.3.3 รูปแบบของสวัสดิการสังคม

อีสมัสส์ (1974) (อ้างถึงใน กิติพัฒน์ นนทปัมมะดุลย์, 2536) ได้ แบ่งสวัสดิการสังคมออกเป็น 3 รูปแบบ ดังนี้

1) สวัสดิการสังคมแบบชั่วคราว บรรเทาปัญหาหรือแก้ขัด รูปแบบนี้หากประชาชนประสบความเดือดร้อนจะต้องช่วยเหลือตนเองโดยหันเข้าหาทรัพยากรของตนเองขอหาบริการทาง

สังคมมาตอบสนองความต้องการ หากไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ หน่วยงานสวัสดิการของรัฐบาล จึงจะเข้าไปช่วยเหลือเป็นครั้งคราวไป

2) สวัสดิการสังคมแบบสัมฤทธิ์ผลทางอุตสาหกรรม สวัสดิการสังคมเป็นเสมือน กลไกหนึ่งในระบบเศรษฐกิจเป็นเครื่องตอบแทนแก่ผู้ที่เป็นกำลังสำคัญในการผลักดันระบบเศรษฐกิจ โดยใช้มาตรการทางด้านภาษีอากรและการเงินการคลัง ตลอดจนผลตอบแทนในอาชีพเป็นสิ่ง ตอบสนองความต้องการของบุคคลที่เป็นกำลังการผลิตโดยเกณฑ์การจัดสรร พิจารณาจาก ความสามารถในการทำงาน สถานภาพ บทบาทในการทำงาน ผลผลิตของงานเป็นสำคัญ

3) สวัสดิการสังคมแบบสถาบัน รูปแบบนี้ ถือว่าสวัสดิการสังคมเป็นสถาบันหนึ่งที่มีความ สำคัญที่จะก่อให้เกิดบูรณภาพในสังคม ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่สังคมจะขาดเสียมิได้ แม้ว่าจะมี เสถียรภาพแล้วก็ตาม

2.3.4 ขอบเขตของงานสวัสดิการสังคม

กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้กำหนดขอบเขตงานสวัสดิการที่ เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความเป็นอยู่ของประชาชนในสังคมให้มีความเป็นอยู่ที่ดี 7 ด้าน ดังนี้

1) การมีสุขภาพอนามัยที่ดี หมายถึง ประชาชนพึงได้รับการป้องกันโรคภัยไข้เจ็บ การรักษาพยาบาล การส่งเสริมและพัฒนาสุขภาพร่างกายและจิตใจอารมณ์ และสังคมอย่างทั้งถึงและ เท่าเทียมกัน โดยประชาชนไม่ว่าเพศใด อายุวัยใด เชื้อชาติใด ศาสนาใด อยู่ในภูมิภาคใด

2) การมีการศึกษาที่ดี หมายถึง ประชาชนพึงได้รับบริการที่ส่งเสริมและพัฒนา ตนเองให้มีความรู้ ปุถุคฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงาม เพื่อนำไปสู่การดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพต่อไป

3) การมีที่อยู่อาศัย หมายถึง การที่ประชาชนมีที่อยู่อาศัยตามควรแก่อัตภาพช่วย เสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดี

4) การมีงานทำ การมีรายได้ และการมีสวัสดิการแรงงาน หมายถึง ประชาชนมีงาน ทำที่ให้มีรายได้เพียงพอแก่การดำรงชีพ

5) การมีความมั่นคงทางรายได้ หมายถึง ประชาชนทุกคนมีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพได้รับความมั่นคงในการในรูปของการประกันสังคม

6) นันทนาการ หมายถึง ประชาชนมีกิจกรรมนันทนาการเพื่อการบันเทิง และการพักผ่อนหย่อนใจอย่างมีคุณภาพ โดยกิจกรรมนันทนาการ

7) การบริการสังคมทั่วไป หมายถึง การให้บริการแก่ประชาชน โดยเฉพาะผู้ยากจน ผู้ด้อยโอกาส และกลุ่มเป้าหมายพิเศษ เพื่อช่วยเสริมสร้างการมีคุณภาพชีวิตที่ดีเหมาะสมแก่อัตภาพ

2.4 แผนยุทธศาสตร์สวัสดิการสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2550-2554)

แผนยุทธศาสตร์สวัสดิการสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 มีสาระเป็นแผนแม่บทเพื่อชี้นำการ ดำเนินงานด้านสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์ โดยให้ความสำคัญกับวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ การพัฒนา การแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ และการจัดการประเมินผลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้ง ภาครัฐ และภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้นำไปดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการ รองรับให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน มีรายละเอียด ดังนี้

1) แผนยุทธศาสตร์ฉบับนี้จะทำหน้าที่เป็นแผนแม่บทให้ผู้บริหารที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานทุกระดับนำไปแปลงเป็นแผนงาน/โครงการ เพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผนฯ รวมทั้งใช้กำหนดทิศทางการจัดสรรทรัพยากรของประเทศเพื่อนำไปใช้แก้ไขปัญหาที่เป็นประเด็นวิกฤต มีความสำคัญสูง และมีผลกระทบต่อคนหมู่มากในสังคมไทย

2) แผนยุทธศาสตร์ฉบับนี้ไม่เน้นงานประจำ หรือโครงการปกติที่หน่วยงานปฏิบัติอยู่ แต่จะให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์หาประเด็นยุทธศาสตร์ นวัตกรรม ข้อเสนอเชิงระบบ รวมทั้งเสนอวิธีการบริหาร/แก้ไขปัญหาสังคมที่วิกฤตเร่งด่วนอย่างเป็นระบบครบวงจร

3) แผนยุทธศาสตร์นี้ถือเป็นแผนงานสวัสดิการสังคมแม่บท ตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546 ที่คณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ (กสค.) จัดทำขึ้นโดยอาศัยกระบวนการประชุมระดมความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากภาคส่วนต่างๆ ทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น แผนยุทธศาสตร์นี้เป็นเครื่องมือสำคัญการเร่งรัดให้เกิดการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับทุกคนได้อย่างทั่วถึง เป็นธรรมและได้มาตรฐาน โดยมีเนื้อหาตอบสนองต่อแนวทางการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ในการก่อให้เกิดการสังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันของประชาชนได้ในที่สุด

2.5 พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546

พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 มีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้ (กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2547)

1) ในพระราชบัญญัตินี้ให้ความหมายผู้สูงอายุ ไว้ว่า หมายถึง บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีขึ้นไปและมีสัญชาติไทย

2) ผู้สูงอายุมีสិทธิได้รับการคุ้มครองการส่งเสริมและสนับสนุนในด้านต่างๆ ดังนี้

2.1) การศึกษา ศาสนา และข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต

2.2) การบริการทางการแพทย์ และการสาธารณสุขที่จัดไว้ โดยให้ได้รับความสะดวกรวดเร็วเป็นพิเศษ

2.3) การประกอบอาชีพที่เหมาะสม

2.4) การพัฒนาตนเอง และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม

2.5) การอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยโดยตรงแก่ผู้สูงอายุ ในอาคารสถานที่หรือบริการอื่นๆ

2.6) การช่วยเหลือด้านค่าโดยสารยานพาหนะตามความเหมาะสม

2.7) การยกเว้นหรือลดหย่อนค่าเข้าชมสถานที่ของรัฐ

2.8) การช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ได้รับอันตรายจากการถูกทารุณกรรม หรือแสวงหาประโยชน์ด้วยกฎหมายหรือถูกทอดทิ้ง

2.9) การให้คำแนะนำปรึกษาดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องในทางคดี หรือในการแก้ไขปัญหา

หรือบริการอื่นๆ

2.6) การช่วยเหลือด้านค่าโดยสารยานพาหนะตามความเหมาะสม

2.7) การยกเว้นหรือลดหย่อนค่าเข้าชมสถานที่ของรัฐ

2.8) การช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ได้รับอันตรายจากการถูกทารุณกรรม หรือแสวงหาประโยชน์ด้วยกฎหมายหรือถูกทอดทิ้ง

2.9) การให้คำแนะนำปรึกษาดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องในทางคดี หรือในการแก้ไขปัญหา

ปัญหา

- 2.10) การจัดทำที่พักอาศัย อาหารและเครื่องนุ่งห่มตามความจำเป็นอย่างทั่งถึง
 - 2.11) การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพ
 - 2.12) การสงเคราะห์จัดการศพตามประเพณี
 - 2.13) การอื่นตามที่คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ (กผส.) ประกาศกำหนดการคุ้มครองการส่งเสริม สนับสนุนดังกล่าวให้ดำเนินการโดยไม่คิดมูลค่าหรือโดยให้ส่วนลดเป็นกรณีพิเศษก็ได้แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบกำหนด
- 3) การได้สิทธิหรือประโยชน์ของผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัติไม่เป็นการตัดสิทธิหรือประโยชน์ที่ผู้สูงอายุได้รับตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายอื่น
- 4) ให้จัดตั้งกองทุน ผู้สูงอายุ เพื่อเป็นทุนใช้จ่ายเกี่ยวกับการคุ้มครอง สนับสนุนผู้สูงอายุ
 - 4.1) เงินทุนประเดิมที่รัฐจัดสรรให้
 - 4.2) เงินที่ได้รับจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี
 - 4.3) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้
 - 4.4) เงินอุดหนุนจากต่างประเทศหรือองค์กรระหว่างประเทศ
 - 4.5) เงินหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของกองทุนหรือที่กองทุนได้รับตามกฎหมาย
 - 4.6) ดอกผลที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน และดอกผลดังกล่าวไม่หักเก็บเป็นรายได้ของแผ่นดิน
 - 5) สำหรับกรณีมีผู้บริจาคเงินหรือทรัพย์สินให้แก่กองทุน ผู้บริจาคมีสิทธินำไปลดหย่อนในการเรียกเก็บภาษีเงินได้
 - 6) ในกรณีที่ผู้อุปการะเลี้ยงดูบุพการี ซึ่งเป็นผู้สูงอายุ มีรายได้ไม่พอแก่การยังชีพจะได้รับการลดหย่อนภาษีตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขที่กำหนดในประมวลรัษฎากร

2.6 ปฏิญญาผู้สูงอายุไทยและมาตรฐานการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ

2.6.1 ปฏิญญาผู้สูงอายุไทย

ความเป็นมาของการร่างปฏิญญาผู้สูงอายุไทยได้เริ่มขึ้นจากองค์การสหประชาชาติได้จัดประชุมสมัชชาโลกว่าด้วยผู้สูงอายุที่กรุงเวียนนา ประเทศออสเตรเลีย ในปี พ.ศ. 2525 โดยได้กำหนดแผนปฏิบัติการระยะยาวระหว่างประเทศเกี่ยวกับผู้สูงอายุ และในปี พ.ศ. 2542 องค์การสหประชาชาติได้ประกาศให้เป็นปีสากล ว่าด้วยผู้สูงอายุ ซึ่งประเทศไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญของผู้สูงอายุ โดยในปี พ.ศ. 2525 คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้วันที่ 13 เมษายนของทุกปีเป็นวันผู้สูงอายุแห่งชาติ

ปฏิญญาผู้สูงอายุไทย เป็นพันธกรณี เพื่อให้ผู้สูงอายุได้มีคุณภาพชีวิตที่ดีได้รับการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ จึงได้กำหนดสาระสำคัญไว้ ดังนี้ (ศศิพัฒน์ ยอดเพชร, 2544)

ข้อ 1 ผู้สูงอายุต้องได้รับปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า และศักดิ์ศรีได้รับความคุ้มครองให้พ้นจากการถูกทอดทิ้ง และละเมิดสิทธิโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติ

ข้อ 2 ผู้สูงอายุควรอยู่กับครอบครัวโดยได้รับความเคารพรัก ความเข้าใจ ความเอื้ออาทร การเอาใจใส่ การยอมรับบทบาทของกันและกันระหว่างสมาชิกในครอบครัว เพื่อให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

ข้อ 3 ผู้สูงอายุควรได้รับโอกาสในการศึกษาเรียนรู้ และพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างต่อเนื่อง พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างต่อเนื่อง เข้าถึงข้อมูลข่าวสาร อันเป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิต สามารถปรับบทบาทได้สมวัย ได้ค่าตอบแทนที่เป็นธรรม เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจและเห็นชีวิตมีคุณค่า

ข้อ 5 ผู้สูงอายุควรได้เรียนรู้ในการดูแลสุขภาพอนามัยของตนเอง ต้องมีหลักประกันและเข้าถึงการบริการด้านสุขภาพอย่างครบวงจรโดยเท่าเทียมกัน

ข้อ 6 ผู้สูงอายุ ควรได้มีบทบาทและมีส่วนร่วมในกิจกรรมของครอบครัว ชุมชนและสังคม โดยเฉพาะการร่วมกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ระหว่างผู้สูงอายุด้วยกัน

ข้อ 7 องค์กรภาครัฐ และภาคเอกชน ต้องกำหนดนโยบายและแผนหลักด้านผู้สูงอายุ ประสานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และบรรลุเป้าหมาย

ข้อ 8 รัฐโดยการมีส่วนร่วมขององค์กรภาคเอกชน ประชาชน สถาบันสังคมต้องตรากฎหมายว่าด้วยผู้สูงอายุ เพื่อเป็นหลักประกันและการบังคับใช้ในการพิทักษ์สิทธิคุ้มครองสวัสดิภาพและจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ

ข้อ 9 รัฐโดยการมีส่วนร่วมขององค์กรภาคเอกชน ประชาชน สถาบันสังคมต้องรณรงค์ปลูกฝังค่านิยมให้สังคมตระหนักถึงคุณค่าของผู้สูงอายุ ตามวัฒนธรรมที่เน้นความกตัญญูกตเวทีและเอื้ออาทรต่อกัน

2.6.2 มาตรฐานการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ

ตามภารกิจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภารกิจที่ได้รับการถ่ายโอนตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล และองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ในการสงเคราะห์ และส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ คือ

1) พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มาตรา 67 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้ (6) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ

2) พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 67 “ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจและหน้าที่ในการ จัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้ (10) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส มาตรา 17 “ภายใต้บังคับมาตรา 16 ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้ (27) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส”

ดังนั้น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องตระหนักและให้ความสำคัญกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด เพื่อให้คุณภาพและประสิทธิภาพ การจัดสวัสดิการและการให้บริการด้านต่างๆ แก่ผู้สูงอายุเป็นมาตรฐานเดียวกัน

2.6.3 ขอบเขตของมาตรฐาน

1) เป็นการจัดทำมาตรฐานการจัดบริการด้านการสงเคราะห์ผู้สูงอายุสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล และองค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดบริการด้านการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ

2) เป็นการจัดทำมาตรฐานการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายใต้กรอบตัวชี้วัดขั้นพื้นฐานตามความจำเป็นที่ผู้สูงอายุพึงได้รับ

มาตรฐานการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ จัดทำขึ้นภายใต้กรอบระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 1) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540
- 2) พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546
- 3) พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542
- 4) พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496
- 5) พระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537
- 6) กฎกระทรวง กำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพและคนชรา พ.ศ. 2548
- 7) ระเบียบกรมประชาสงเคราะห์ ว่าด้วยการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ พ.ศ. 2543 และฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545
- 8) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548

แนวทางการจัดทำมาตรฐานการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ

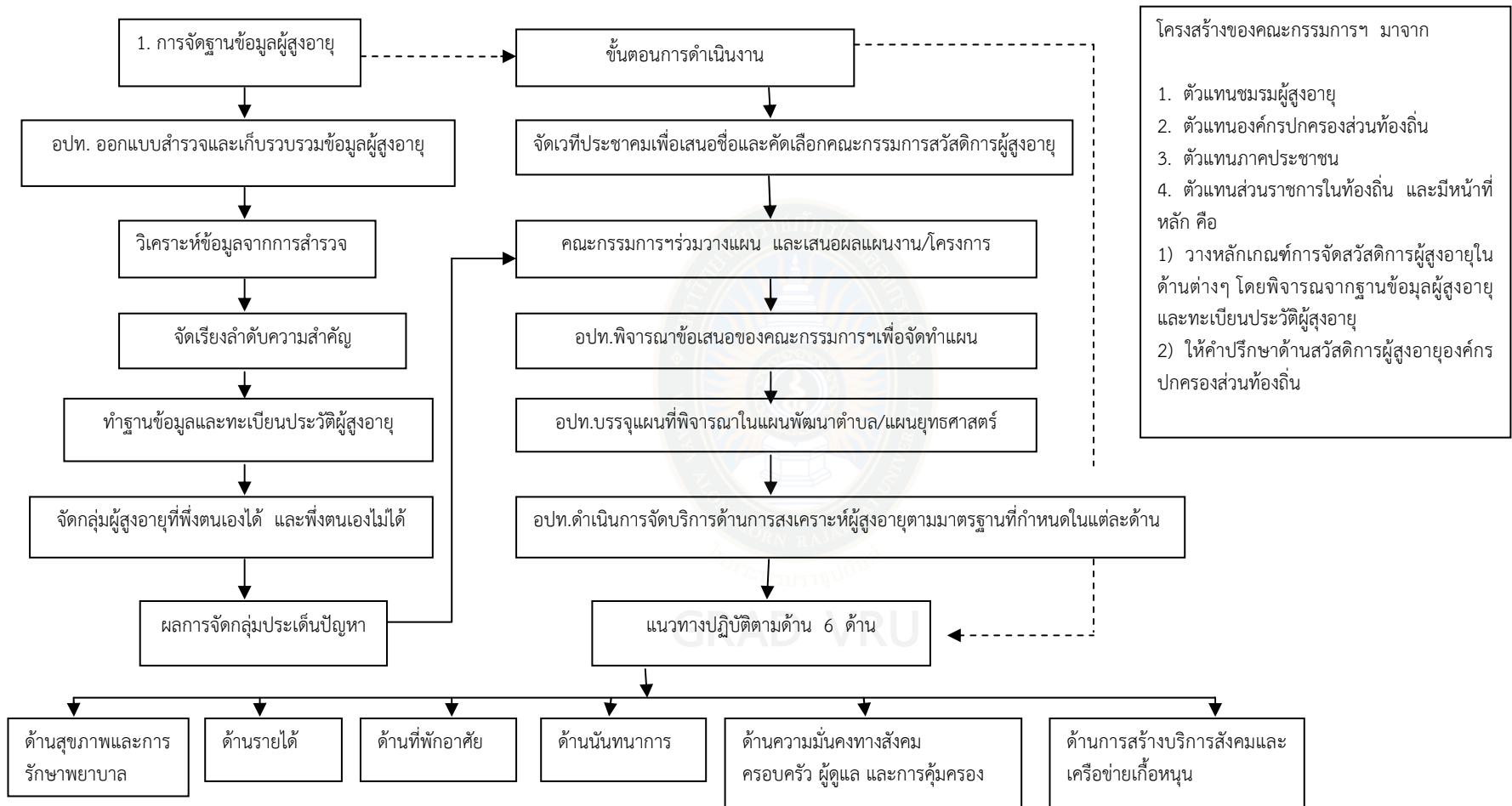
แนวทางการจัดทำมาตรฐานการจัดบริการเพื่อสงเคราะห์ผู้สูงอายุ มาจากการประมวลกรอบแนวคิด ข้อกำหนด ตลอดจนกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อสรุปเป็นแนวทางการจัดทำมาตรฐานการจัดบริการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ โดยแบ่งเป็นประเภทของมาตรฐานในด้านต่างๆ ดังนี้

- 1) มาตรฐานด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล
- 2) มาตรฐานด้านรายได้
- 3) มาตรฐานด้านที่พักอาศัย
- 4) มาตรฐานด้านนันทนาการ
- 5) มาตรฐานด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง
- 6) มาตรฐานด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน

แนวทางปฏิบัติ

แนวทางปฏิบัติที่กำหนดขึ้นนี้ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำไปดำเนินงานได้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานตัวชี้วัดการบริหารจัดการสวัสดิการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ โดยมีแนวทางการปฏิบัติงาน ตามแผนภูมิ ดังนี้

ภาพที่ 2.1 แนวทางปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดบริการด้านสังคมสงเคราะห์ผู้สูงอายุ

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ระพีพรรณ คำหอม และคนอื่นๆ (2542) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการบริการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในชนบท พบว่า การมีส่วนร่วมในการให้และรับบริการสวัสดิการแบบไม่เป็นทางการมากกว่าสวัสดิการแบบเป็นทางการ โดยกลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในสวัสดิการโดยภาคชุมชนในรูปแบบเครือข่ายการดูแลกันตามธรรมชาติมากกว่าทุกเรื่อง รองลงมาคือ สวัสดิการโดยภาคชุมชนในรูปของกลุ่มสวัสดิการโดยองค์กรศาสนา สวัสดิการโดยหน่วยงานภาครัฐส่วนกลาง สวัสดิการโดยหน่วยงานภาครัฐส่วนท้องถิ่น และสวัสดิการโดยมูลนิธิ องค์กรการกุศล และองค์กรพัฒนาเอกชน

ธัญญา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา (2542) ได้ทำการประเมินรูปแบบการบริการที่จัดให้ผู้สูงอายุในชุมชน โดยเน้นการให้บริการของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน พบว่าบริการสวัสดิการสังคมที่จัดขึ้นในชุมชนที่ดีทั้งด้านปริมาณและคุณภาพนั้น คือบริการด้านสาธารณสุขทั้งสถานพยาบาล การแจกบัตรผู้สูงอายุ รวมทั้งการบริการสังคมทั่วไป ทั้งนี้เนื้อหาการบริการยังคงเน้นการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า เช่น การแจกเครื่องอุปโภค บริโภค และยังพบว่าศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านยังดำเนินการจัดบริการสวัสดิการสังคมไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เนื่องจากข้อจำกัดด้านรูปแบบการจัดองค์กร ความรู้ในการจัดการสวัสดิการสังคม ผู้สูงอายุไทย เพื่อศึกษาโครงสร้างทางสังคมและครอบครัว การดำเนินชีวิตประจำวัน การทำงาน การพักผ่อนหย่อนใจ และการร่วมกิจกรรมทางสังคม ความรู้สึกนึกคิดของผู้สูงอายุเกี่ยวกับตัวผู้สูงอายุเอง ศึกษาจากทุกภาคส่วนของประเทศไทย

นลินี โลซิงชัยฤทธิ์ (2549) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินผลการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ กรณีศึกษาเทศบาลนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์ ข้อแรกคือ ในการประเมินผลการดำเนินงาน สวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผลการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในระดับมาก ส่วนวัตถุประสงค์ข้อที่สองคือ ระบุปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานสวัสดิการด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ปัจจัยการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ความชัดเจนของระเบียบวิธีปฏิบัติความเหมาะสมของจำนวนบุคลากรกับภาระงาน ความร่วมมือ และการสนับสนุนของบุคลากร และการมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในทิศทางเดียวกัน

สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2546) ได้ศึกษาเรื่อง รายงานการสำรวจประชากรสูงอายุในประเทศไทย พ.ศ. 2545 พบว่า รัฐบาลและเอกชนได้จัดบริการสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ เช่น สถานสงเคราะห์คนชรา บัตรสุขภาพ บัตรประจำตัวผู้สูงอายุ บริการเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุที่ยากจน การลดหย่อนค่าโดยสารรถไฟ และเมื่อพิจารณาความต้องการการช่วยเหลือจากรัฐบาล พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่หรือร้อยละ 82.9 ต้องการมีบัตรประจำตัวผู้สูงอายุ เพื่อใช้ในการรักษาพยาบาลฟรี ร้อยละ 74.1 ต้องการเข้าร่วมโครงการ 30 บาท รักษาทุกโรค ร้อยละ 70.4 ต้องการมีบัตรสุขภาพเพื่อลดหย่อนค่ารักษาพยาบาล ยังมีผู้สูงอายุอีกร้อยละ 24.4 ที่ต้องการพักอาศัยอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชราของรัฐบาล และร้อยละ 18.4 ต้องการพักอาศัยอยู่ในสถานสงเคราะห์ของเอกชน ผู้สูงอายุที่นอกเขตเทศบาลต้องการให้รัฐบาลช่วยเหลือในทุกๆ ด้านมากกว่าผู้สูงอายุที่อยู่ในเขตเทศบาล เมื่อพิจารณา

เปรียบเทียบสัดส่วนความต้องการการช่วยเหลือจากรัฐบาลของผู้สูงอายุในภาคต่างๆ พบว่าผู้สูงอายุในภาคตะวันออกเฉียงเหนือต้องการให้รัฐบาลช่วยเหลือแทบทุกด้านมากที่สุด โดยเฉพาะเรื่องการขอมีบัตรประจำตัวผู้สูงอายุ (ร้อยละ 92.0) สำหรับผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานครมีความต้องการให้รัฐบาลช่วยเหลือในด้านต่างๆ น้อยกว่าภาคอื่นๆ

การใช้บริการสวัสดิการของรัฐบาลที่มีอยู่ สำหรับการใช้สวัสดิการต่างๆ ที่รัฐบาลจัดให้กับผู้สูงอายุนั้น พบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 74.1 ได้รับเบี้ยยังชีพจากทางราชการ โดยสัดส่วนผู้สูงอายุที่อยู่นอกเขตเทศบาลได้รับเบี้ยยังชีพจากทางราชการมากกว่าในเขตเทศบาล (ร้อยละ 79.0 และร้อยละ 63.0 ตามลำดับ) ผู้สูงอายুর้อยละ 52.8 มีการใช้บริการจากบัตรประจำตัวผู้สูงอายุ โดยผู้สูงอายุที่อยู่นอกเขตเทศบาลมีสัดส่วนการใช้บริการจากบัตรประจำตัวผู้สูงอายุมากกว่าในเขตเทศบาล (ร้อยละ 61.3 และร้อยละ 33.9 ตามลำดับ)

ความต้องการให้รัฐบาลจัดสวัสดิการเพิ่มในเรื่องความต้องการที่จะให้รัฐบาลจัดสวัสดิการต่างๆ เพิ่มจากที่มีอยู่ พบว่าผู้สูงอายุมากกว่าร้อยละ 92.0 ต้องการให้รัฐบาลจัดสวัสดิการเพิ่มในเรื่องการดูแลผู้สูงอายุ โดยจัดศูนย์ดูแลกลางวันสำหรับผู้สูงอายุ จัดบ้านพักสำหรับผู้ที่มีปัญหาสุขภาพเรื้อรัง และต้องการให้รัฐบาลจัดหางานหรือกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย เพื่อจะได้มีงานทำ มีรายได้ ผู้สูงอายুর้อยละ 89.1 ต้องการให้มีการลดหย่อนภาษีให้กับบุคคลที่เลี้ยงดูผู้สูงอายุ เพื่อแบ่งเบาภาระของบุตรหลานที่ดูแลผู้สูงอายุ เมื่อเปรียบเทียบความต้องการการช่วยเหลือจากรัฐบาล การใช้บริการสวัสดิการและความต้องการให้รัฐบาลจัดสวัสดิการเพิ่มของผู้สูงอายุชายและหญิงไม่แตกต่างกัน

ฟาร์ราน และโปโปวิค (1990) ศึกษาเรื่องความหวังของผู้สูงอายุในชุมชน ผลการศึกษาพบว่า ความหวัง หมายถึง ความคาดหวังเกี่ยวกับเป้าหมายที่ปรารถนาในอนาคต เป็นเงื่อนไขสำคัญสำหรับการกระทำ และมีอิทธิพลต่อความจริงที่เกิดขึ้น และยังพบว่า สุขภาพจิต สุขภาพกาย แหล่งสนับสนุนทางสังคม ความสามารถในการควบคุมตนเอง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความหวัง ส่วนเหตุการณ์ที่เป็นความเครียดในชีวิต มีความสัมพันธ์ทางลบกับความหวัง นอกจากนี้ยังสรุปเพิ่มเติมอีกว่า เครื่องมือวัดความหวังทั้งสองเครื่องมือที่ใช้ จะวัดเพียงความหวังทั่วไปและให้ข้อเสนอแนะว่า ควรมีการรวมลักษณะเฉพาะของความหวังเข้าด้วยกัน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาความหวังของผู้สูงอายุในอนาคต

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัย เรื่อง การบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีเก็บข้อมูลด้วยการใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางการศึกษา ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.7 วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรของการวิจัยคือ ผู้ที่มีอายุ 60 ปี ขึ้นไปทั้งเพศชายและเพศหญิงซึ่งอาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จำนวน 431 คน (งานสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์ สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี, 2556)

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ที่มีอายุ 60 ปี ขึ้นไป ทั้งเพศชาย และเพศหญิงซึ่งอาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจากผู้สูงอายุ จำนวน 431 ราย โดยนำวิธีคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ ซึ่งได้กำหนดความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างที่ยอมรับให้เกิดระหว่างค่าจริง และค่าประมาณร้อยละ เป็น 0.05

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน ขนาดของประชากร

e แทน ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ กำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติ = 0.05

การแทนค่า N = 431 หน่วย และ e = 0.05

$$n = \frac{431}{1+(431 \times (0.05)^2)} = \frac{431}{2.07}$$

$$n = 208$$

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากประชากรที่ศึกษา คือ ผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพจากองค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ได้จำนวนเท่ากับ 208 คน

3.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยดังนี้คือ

3.2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

- ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ รายได้ต่อเดือน ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส และลักษณะที่อยู่อาศัย

- ปัจจัยการบริหารจัดการ ประกอบด้วย ด้านภาวะผู้นำ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ

3.2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ ประกอบด้วย ด้านสุขภาพ และการรักษาพยาบาล ด้านรายได้ ด้านที่พักอาศัย ด้านนันทนาการ ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแลและการคุ้มครอง และด้านการสร้างบริการทางสังคมและเครือข่ายการเกื้อหนุน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พัฒนาจากการทบทวนวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎีต่างๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่ครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ในการวิจัย มีความเที่ยงตรง ความถูกต้องของข้อมูล ซึ่งได้กำหนดระดับแนวความคิดเห็นเป็น 5 ระดับ คือ 5, 4, 3, 2, 1

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น แบบสอบถาม (Questionnaires) จำนวน 4 ตอน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ต่อเดือน ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ลักษณะที่อยู่อาศัย

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยการบริหารจัดการ 5 ด้าน คือ ด้านภาวะผู้นำ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ คำถามจากแบบสอบถามตอนนี้ คำถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ตามแบบของ ลิเคิร์ท (Likert) (ประวิทย์ เอราวรรณ, 2545) เกณฑ์การให้คะแนนแบ่งออกเป็น ดังนี้

คำตอบ	คะแนน
น้อยที่สุด	เท่ากับ 1 คะแนน
น้อย	เท่ากับ 2 คะแนน
ปานกลาง	เท่ากับ 3 คะแนน
มาก	เท่ากับ 4 คะแนน
มากที่สุด	เท่ากับ 5 คะแนน

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับค่าเฉลี่ยข้างต้นผู้วิจัยใช้หลักเกณฑ์ในการคำนวณค่า
 อันตรภาคชั้นและแปลความหมายของระดับคะแนนเฉลี่ยได้ ดังนี้

อันตรภาคชั้น

$$= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$= \frac{5-1}{5} = \frac{4}{5} = 0.8$$

การแปลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยได้ดำเนินการแบ่งระดับปัจจัยการบริหารจัดการ
 สวัสดิการผู้สูงอายุ โดยใช้เกณฑ์ในการวัดค่าเฉลี่ย ดังนี้ (Best, 1981 อ้างถึงใน ศิริวรรณ เสรีรัตน์, 2541)

ค่าเฉลี่ย	ปัจจัยการบริหารจัดการ
1.00 - 1.80	ระดับการปฏิบัติการณ์น้อยที่สุด
1.81 - 2.60	ระดับการปฏิบัติการณ์น้อย
2.61 - 3.40	ระดับการปฏิบัติการณ์ปานกลาง
3.41 - 4.20	ระดับการปฏิบัติการณ์มาก
4.21 - 5.00	ระดับการปฏิบัติการณ์มากที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ 6 ด้าน ประกอบด้วย
 ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านรายได้ ด้านที่พักอาศัย ด้านนันทนาการ ด้านความมั่นคงทาง
 สังคม ครอบครัว ผู้ดูแลและการคุ้มครอง ด้านการสร้างบริการทางสังคม และเครือข่ายการเกื้อหนุน
 คำถามจากแบบสอบถามตอนนี้ คำถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale)
 ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) (ประวิทย์ เอราวรรณ, 2545) เกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ผลการบริหารจัดการ
1.00 - 1.80	ระดับการปฏิบัติการณ์น้อยที่สุด
1.81 - 2.60	ระดับการปฏิบัติการณ์น้อย
2.61 - 3.40	ระดับการปฏิบัติการณ์ปานกลาง
3.41 - 4.20	ระดับการปฏิบัติการณ์มาก
4.21 - 5.00	ระดับการปฏิบัติการณ์มากที่สุด

ตอนที่ 4 แบบสอบถามปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เป็นคำถามปลายเปิด (Open
 Ended Questionnaire) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ
 ปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอบัว
 หนองแคว จังหวัดสระบุรี

3.4 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1) ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม เสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเชิงเนื้อหา (Content Velocity) ความชัดเจนของภาษา และปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

2) นำแบบสอบถามที่ผ่านการวิเคราะห์แล้ว เสนอต่อคณะผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อพิจารณาความครอบคลุมและเที่ยงตรงของเนื้อหา การใช้ภาษา โดยการหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC: index of item-Objective Congruence) โดยกำหนดให้ระดับความคิดเห็นในแบบสอบถามแต่ละข้อ ดังนี้ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2539)

สอดคล้อง = +1

ไม่แน่ใจ = 0

ไม่สอดคล้อง = -1

3) นำแบบสอบถามไปทดลอง (Try Out) จำนวน 30 ชุด กับผู้สูงอายุ ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เพื่อทดสอบหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นแบบครอนบาคแอลฟา (Cronbach's Alpha) ได้รายละเอียด ดังนี้

แบบสอบถามปัจจัยการบริหารจัดการ

ด้านภาวะผู้นำ ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87

ด้านงบประมาณ ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.49

ด้านบุคลากร ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.82

ด้านการประชาสัมพันธ์ ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.76

ปัจจัยการบริหารจัดการด้านการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.68

แบบสอบถามผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ

ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.68

ด้านรายได้ ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.84

ด้านที่พักอาศัย ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.57

ด้านนันทนาการ ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.72

ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.81

ด้านการสร้างบริการทางสังคมและเครือข่ายเกื้อหนุน ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.68

4) นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วฉบับสมบูรณ์ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพ และปรับปรุงแก้ไขสมบูรณ์แล้ว ส่งให้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยผู้วิจัยนำหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ไปยังองค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยนำหนังสือไปประสานงานด้วยตนเอง

2) นำหนังสือรับรองและแนะนำตัวผู้วิจัย จากมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ พร้อมแบบสอบถามไปยังผู้สูงอายุ จำนวน 208 คน ขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

3) ผู้วิจัยแนะนำตัวเอง พร้อมชี้แจงวัตถุประสงค์ในการศึกษา เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แจกแบบสอบถาม และอธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่ไม่เข้าใจ

4) รวบรวมแบบสอบถามทั้งหมด ที่ได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่าง ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม นำไปบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์ ประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลจัดทำตารางทางสถิติเพื่อนำเสนอและสรุปผลการวิจัย

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับมาทั้งหมดเพื่อทำการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกชุดมาวิเคราะห์ โดยวิเคราะห์เชิงปริมาณ ด้วยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปซึ่งแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ การวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงอนุมาน

3.6.1 การวิเคราะห์ด้วยสถิติพรรณนา ใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อพรรณนาเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ต่อเดือน ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส และลักษณะที่อยู่อาศัย รวมถึงใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยการบริหารจัดการ ด้านภาวะผู้นำ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร ด้านการประชาสัมพันธ์ และด้านการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ

3.6.2 การวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงอนุมาน ใช้สถิติค่าสัมประสิทธิ์ของเพียร์สัน ในการวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างปัจจัยการบริหารจัดการกับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ

3.6.3 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม ตอนที่ 4 วิเคราะห์โดยการอ่านสรุปเนื้อหาและนำเสนอโดยการพรรณนา

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอนองแคว จังหวัดสระบุรี ซึ่งได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงขอเสนอผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

- 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล
- 4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยการบริหารจัดการ
- 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ
- 4.4 ผลการทดสอบสมมติฐาน
- 4.5 ผลการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

การเก็บรวบรวมข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ รายได้ต่อเดือน ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส และลักษณะที่อยู่อาศัย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

(n=208)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	94	45.2
หญิง	114	54.8
อายุ		
60-65 ปี	54	26.0
65-70 ปี	96	46.2
70 ปี ขึ้นไป	58	27.9
รายได้		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	35	16.8
5,000 - 10,000 บาท	74	35.6
10,001-15,000 บาท	62	29.8
15,001-20,000 บาท	24	11.5
20,001 บาท ขึ้นไป	13	6.3

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้เรียนหนังสือ	38	18.3
ประถมศึกษา (ป.1-ป.6)	110	52.9
มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-3)	54	26.0
มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-ม.6)	6	2.9
อื่นๆ โปรดระบุ	0	0
สถานภาพสมรส		
โสด	28	13.5
สมรส	93	44.7
หม้าย	78	37.5
หย่าร้าง/แยกกันอยู่	9	4.3
ลักษณะที่อยู่อาศัย		
บ้านตนเอง	148	71.2
บ้านลูก	46	22.1
บ้านญาติ	14	6.7
อื่นๆ	-	-

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล จากตารางที่ 4.1 สรุปได้ ดังนี้
 เพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 54.8 นอกนั้นเป็นเพศชาย ร้อยละ 45.2

อายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 65-70 ปี ร้อยละ 46.2 รองลงมา คือ อายุ 70 ปีขึ้นไป ร้อยละ 27.9 มีอายุระหว่าง 60-65 ปี ร้อยละ 26.0

รายได้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีรายได้ระหว่าง 5,000-10,000 บาท ร้อยละ 35.6 รองลงมา คือ รายได้ระหว่าง 10,001-15,000 บาท ร้อยละ 29.8 รายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท ร้อยละ 16.8 รายได้ 15,001-20,000 บาท ร้อยละ 11.5 และรายได้ 20,001 บาท ขึ้นไป ร้อยละ 6.3 ระดับ

การศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุด ร้อยละ 52.9 รองลงมา คือ มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 26.0 ไม่ได้เรียนหนังสือ ร้อยละ 18.3 และมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 2.9

สถานภาพสมรส พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีสถานภาพสมรส ร้อยละ 44.7 รองลงมาคือ สถานภาพหม้าย ร้อยละ 37.5 สถานภาพโสด ร้อยละ 13.5 และสถานภาพหย่าร้างแยกกันอยู่ ร้อยละ 4.3

ลักษณะที่อยู่อาศัย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อาศัยอยู่บ้านตนเอง ร้อยละ 71.2 รองลงมาอาศัยอยู่บ้านลูก ร้อยละ 22.1 และอาศัยอยู่บ้านญาติ ร้อยละ 6.7

4.2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยการบริหารจัดการ

การเก็บรวบรวมข้อมูลปัจจัยการบริหารจัดการ ประกอบด้วย ด้านภาวะผู้นำของ อบต. ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร ด้านการประชาสัมพันธ์ และด้านการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการปฏิบัติการเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุองค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

(n=208)

ปัจจัยการบริหารจัดการ	\bar{X}	S.D.	สรุประดับการปฏิบัติการ
1. ด้านภาวะผู้นำของ อบต.			
1.1 ผู้นำ อบต. บริหารงานด้วยความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้	3.95	0.98	มาก
1.2 ผู้นำ อบต. มีความตั้งใจในการแก้ไขปัญหา	3.98	0.95	มาก
1.3 ผู้นำ อบต. เปิดโอกาสให้มีการแสดงความคิดเห็น รับฟังปัญหาและประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.95	0.96	มาก
รวมด้านภาวะผู้นำของอบต.	3.96	0.92	มาก
2. ด้านงบประมาณ			
2.1 อบต. มีงบประมาณที่เพียงพอในการจัดสวัสดิการ	4.63	0.64	มากที่สุด
2.2 อบต. จ่ายเบี้ยยังชีพตามกฎหมายกำหนด	4.63	0.64	มากที่สุด
2.3 อบต. มีงบประมาณในการส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสมแก่ผู้สูงอายุ	4.06	0.96	มาก
รวมด้านงบประมาณ	4.44	0.60	มากที่สุด

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

(n=208)

ปัจจัยการบริหารจัดการ	\bar{X}	S.D.	สรุประดับการปฏิบัติกร
3. ด้านบุคลากร			
3.1 เจ้าหน้าที่ ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานสวัสดิการผู้สูงอายุมีความรู้ ความสามารถที่เหมาะสมกับงาน	3.98	0.89	มาก
3.2 มีจำนวนบุคลากรเพียงพอต่อการปฏิบัติงานด้านสวัสดิการผู้สูงอายุ	3.13	1.31	ปานกลาง
3.3 บุคลากรมีการให้บริการด้วยความสุภาพอ่อนโยน	3.99	0.78	มาก
รวมด้านบุคลากร	3.70	0.80	มาก
4. ด้านการประชาสัมพันธ์			
4.1 อบต. ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสวัสดิการผู้สูงอายุ ผ่านสมาชิก อบต. เจ้าหน้าที่ อบต. และผู้นำชุมชน	4.35	0.97	มากที่สุด
4.2 อบต. ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสวัสดิการผู้สูงอายุ ผ่านหอกระจายข่าว/เสียงตามสายของหมู่บ้าน	3.22	1.19	ปานกลาง
4.3 อบต. ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสวัสดิการผู้สูงอายุ โดยปิดประกาศตามบอร์ดประชาสัมพันธ์ของหมู่บ้าน	3.14	1.29	ปานกลาง
รวมด้านการประชาสัมพันธ์	3.57	0.95	มาก
5. ด้านการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ			
5.1 อบต. ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุภายในตำบล	3.37	0.91	ปานกลาง
5.2 อบต. เปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุเข้าร่วมคัดเลือกผู้มีสิทธิได้รับสวัสดิการทางสังคม	3.59	0.88	มาก
5.3 อบต. ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเข้าร่วมกิจกรรมภายในชุมชน	4.49	0.79	มากที่สุด
รวมด้านการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ	3.81	0.67	มาก
รวมทุกด้าน	3.90	0.05	มาก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยการบริหารจัดการ จากตารางที่ 4.2 พบว่า ปัจจัยการบริหารจัดการ มีการปฏิบัติการโดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.90) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีรายละเอียดดังนี้ คือ

ปัจจัยการบริหารจัดการด้านภาวะผู้นำของ อบต. พบว่า 0.0 ปัจจัยการบริหารจัดการด้านภาวะผู้นำของ อบต. มีการปฏิบัติการโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติการมากที่สุด คือข้อที่ 1.2 ผู้นำของ อบต. มีความตั้งใจในการแก้ไขปัญหา ค่าเฉลี่ย 3.98 รองลงมาคือ ข้อข้อที่ 1.1 ผู้นำ อบต. บริหารงานด้วยความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ ค่าเฉลี่ย 3.95 และข้อที่ 1.3 ผู้นำ อบต. เปิดโอกาสให้มีการแสดงความคิดเห็นรับฟังปัญหาและประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ค่าเฉลี่ย 3.95 ตามลำดับ

ปัจจัยการบริหารจัดการด้านงบประมาณ พบว่า ปัจจัยการบริหารจัดการด้านงบประมาณมีการปฏิบัติการ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติการมากที่สุดคือ ข้อที่ 2.1 อบต. มีงบประมาณที่เพียงพอในการจัดสวัสดิการ ค่าเฉลี่ย 4.63 รองลงมา คือข้อที่ 2.2 อบต. จ่ายเบี้ยยังชีพตามกฎหมายกำหนด ค่าเฉลี่ย 4.63 และข้อที่ 2.3 อบต. มีงบประมาณในการส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสมแก่ผู้สูงอายุ ค่าเฉลี่ย 4.06 ตามลำดับ

ปัจจัยการบริหารจัดการด้านบุคลากร พบว่า ปัจจัยการบริหารจัดการด้านบุคลากรมีการปฏิบัติการโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติการมากที่สุด คือข้อที่ 3.3 บุคลากรมีการให้บริการด้วยความสุภาพ อ่อนโยน ค่าเฉลี่ย 3.99 รองลงมาคือข้อที่ 3.1 เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานสวัสดิการผู้สูงอายุมีความรู้ ความสามารถที่เหมาะสมกับงาน ค่าเฉลี่ย 3.98 และข้อที่ 3.2 มีจำนวนบุคลากรเพียงพอต่อการปฏิบัติงานด้านสวัสดิการผู้สูงอายุ มีค่าเฉลี่ย 3.13 ตามลำดับ

ปัจจัยการบริหารจัดการด้านประชาสัมพันธ์ พบว่า ปัจจัยการบริหารจัดการด้านประชาสัมพันธ์มีการปฏิบัติการโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติการมากที่สุด คือ ข้อที่ 4.1 อบต. ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสวัสดิการผู้สูงอายุผ่านสมาชิก อบต. เจ้าหน้าที่อบต. และผู้นำชุมชน รองลงมา คือข้อที่ 4.2 อบต. ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสวัสดิการผู้สูงอายุผ่านหอกระจายข่าว/เสียงตามสายของหมู่บ้าน ค่าเฉลี่ย 3.22 และข้อที่ 4.3 อบต. ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสวัสดิการของผู้สูงอายุโดยปิดประกาศตามบอร์ดประชาสัมพันธ์ของหมู่บ้าน ค่าเฉลี่ย 3.14 ตามลำดับ

ปัจจัยการบริหารจัดการด้านการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ พบว่า ปัจจัยการบริหารจัดการด้านการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุมีการปฏิบัติการโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติการมากที่สุด คือข้อที่ 5.3 อบต. ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเข้าร่วมกิจกรรมภายในชุมชน ค่าเฉลี่ย 4.49 รองลงมา คือข้อที่ 5.2 อบต. เปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุเข้าร่วมเพื่อคัดเลือกผู้มีสิทธิได้รับสวัสดิการทางสังคม ค่าเฉลี่ย 3.59 และข้อที่ 5.1 อบต. ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุภายในตำบล ค่าเฉลี่ย 3.37 ตามลำดับ

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ

การเก็บรวบรวมข้อมูลผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย ประกอบด้วย ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านรายได้ ด้านที่พักอาศัยด้านนันทนาการ ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครองและด้านการสร้างบริการทางสังคมและเครือข่ายการเกื้อหนุน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับการปฏิบัติการ ของผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

(n=208)

ผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ	\bar{X}	S.D.	สรุประดับการปฏิบัติการ
1. ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล			
1.1 อบต. มีโครงการออกบริการตรวจสุขภาพที่บ้านเป็นประจำ	4.62	0.84	มากที่สุด
1.2 อบต. มีสถานพยาบาลเพื่อบริการผู้สูงอายุที่ต้องรักษาพยาบาลเป็นประจำและต่อเนื่อง	4.35	0.82	มากที่สุด
1.3 อบต. มีโครงการให้บริการด้านกายภาพบำบัดสำหรับผู้ป่วยติดเตียง	4.31	0.81	มากที่สุด
รวมด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล	4.36	0.75	มากที่สุด
2. ด้านรายได้			
2.1 อบต. ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อเป็นการส่งเสริมสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชน	3.35	0.91	ปานกลาง
2.2 อบต. จ่ายค่าตอบแทนให้ผู้สูงอายุที่เป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ให้ชุมชน	3.63	0.85	มาก
2.3 อบต. ให้ทุนประกอบอาชีพที่เหมาะสมแก่ผู้สูงอายุ	3.46	0.90	มาก
รวมด้านรายได้	3.48	0.72	มาก
3. ด้านที่พักอาศัย			
3.1 อบต. จัดหาที่อยู่อาศัยที่จัดไว้เฉพาะสำหรับผู้สูงอายุที่ไม่สามารถอาศัยอยู่ในบ้านของตนเองได้	3.01	0.96	ปานกลาง
3.2 อบต. มีบริการครอบครัวอุปการะที่จัดให้ ผู้สูงอายุที่อยู่คนเดียวหรือไร้ที่พึ่ง	2.96	0.97	ปานกลาง

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

(n=208)

ผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ	\bar{X}	S.D.	สรุประดับการปฏิบัติ
3.3 อบต. มีโครงการซ่อมแซมที่พักอาศัยให้กับผู้สูงอายุที่มีฐานะยากจน	3.63	1.05	มาก
รวมด้านที่พักอาศัย	3.20	0.82	ปานกลาง
4. ด้านนันทนาการ			
4.1 อบต. สนับสนุนให้มีการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุ เพื่อเป็นศูนย์กลางข่าวสาร และเป็นแหล่งพบปะสังสรรค์ของผู้สูงอายุ	3.13	0.96	ปานกลาง
4.2 อบต. มีศูนย์บริการผู้สูงอายุ เพื่อให้การปรึกษาและเป็นสถานที่ในการออกกำลังกาย	3.20	0.91	ปานกลาง
4.3 อบต. จัดโครงการให้ผู้สูงอายุทัศนศึกษาแหล่งธรรมชาติ ศาสนสถาน และแหล่งท่องเที่ยวนอกสถานที่	4.25	1.00	มากที่สุด
รวมด้านนันทนาการ	3.53	0.78	มาก
5. ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง			
5.1 อบต. มีการจัดสวัสดิการสงเคราะห์การจัดการศพตามประเพณีให้ผู้สูงอายุ	4.65	0.65	มากที่สุด
5.2 อบต. ส่งเสริมให้การรณรงค์ให้คนในครอบครัวและชุมชนเห็นคุณค่าของผู้สูงอายุ	4.13	0.89	มาก
5.3 อบต. มีศูนย์ให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุซึ่งได้รับอันตรายจากการถูกละเมิดหรือถูกแสวงหาประโยชน์โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือถูกทอดทิ้ง	3.71	1.05	มาก
รวมด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแลและการคุ้มครอง	4.16	0.68	มาก

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

(n=208)

ผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ	\bar{X}	S.D.	สรุประดับการปฏิบัติ
6. ด้านการสร้างบริการทางสังคมและเครือข่ายการเกื้อหนุน			
6.1 อบต. มีโครงการสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีเครือข่ายช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	2.96	0.96	ปานกลาง
6.2 อบต. มีโครงการอบรมเพื่อให้ความรู้แก่อาสาสมัครเพื่อดูแลผู้สูงอายุ	3.15	1.06	ปานกลาง
6.3 อบต. มีการจัดกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุร่วมกับ อบต. ช้างเคียง	2.33	1.09	น้อย
รวมด้านการสร้างบริการทางสังคมและเครือข่ายการเกื้อหนุน	2.81	0.92	ปานกลาง
รวมทุกด้าน	3.59	0.52	มาก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี ในตารางที่ 4.3 พบว่า ผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ มีการปฏิบัติโดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.59) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีรายละเอียดดังนี้ คือ

ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล พบว่า ผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล มีการปฏิบัติโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือข้อที่ 1.1 อบต. มีโครงการออกบริการตรวจสุขภาพที่บ้านเป็นประจำ ค่าเฉลี่ย 4.62 รองลงมาคือ ข้อที่ 1.2 อบต. มีสถานพยาบาลเพื่อบริการผู้สูงอายุที่ต้องรักษาพยาบาลเป็นประจำและต่อเนื่อง ค่าเฉลี่ย 4.35 และ ข้อที่ 1.3 อบต. มีโครงการให้บริการด้านกายภาพบำบัดสำหรับผู้ป่วยติดเตียง ค่าเฉลี่ย 4.31 ตามลำดับ

ด้านรายได้ พบว่าผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุด้านรายได้มีการปฏิบัติโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.48) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ข้อที่ 2.2 อบต. จ่ายค่าตอบแทนให้ผู้สูงอายุที่เป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ให้ชุมชน ค่าเฉลี่ย 3.63 รองลงมาคือข้อที่ 2.3 อบต. ให้ทุนประกอบอาชีพที่เหมาะสมแก่ผู้สูงอายุค่าเฉลี่ย 3.46 และข้อที่ 2.1 อบต. ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อเป็นการส่งเสริมสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชน ค่าเฉลี่ย 3.35 ตามลำดับ

ด้านที่พักอาศัย พบว่า ผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุด้านที่พักอาศัย มีการปฏิบัติโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.20) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ ข้อที่ 3.3 อบต. มีโครงการซ่อมแซมที่พักอาศัยให้ผู้สูงอายุที่มีฐานะ

ยากจน ค่าเฉลี่ย 3.63 รองลงมา คือ ข้อที่ 3.1 อบต. จัดหาที่อยู่อาศัยที่จัดไว้เฉพาะสำหรับผู้สูงอายุที่ไม่สามารถอาศัยอยู่ในบ้านของตนเองได้ ค่าเฉลี่ย 3.01 และข้อที่ 3.2 อบต. มีบริการครอบครัวอุปการะที่จัดให้ผู้สูงอายุที่อยู่คนเดียวหรือไร้ที่พึ่ง ค่าเฉลี่ย 2.96 ตามลำดับ

ด้านนันทนาการ พบว่า ผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ ด้านนันทนาการ มีการปฏิบัติการโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติการมากที่สุด คือข้อที่ 4.3 อบต. จัดโครงการให้ผู้สูงอายุทัศนศึกษาแหล่งธรรมชาติ ศาสนสถาน และแหล่งท่องเที่ยววนอกสถานที่ ค่าเฉลี่ย 4.25 รองลงมาคือ ข้อที่ 4.2 อบต. มีศูนย์บริการผู้สูงอายุ เพื่อให้การปรึกษาและเป็นสถานที่ในการออกกำลังกาย ค่าเฉลี่ย 4.20 และข้อที่ 4.1 อบต. สนับสนุนให้มีการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุเพื่อเป็นศูนย์กลางข่าวสารและเป็นแหล่งพบปะสังสรรค์ของผู้สูงอายุ ค่าเฉลี่ย 3.13 ตามลำดับ

ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง พบว่า ผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง มีการปฏิบัติการโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีระดับการปฏิบัติการมากที่สุด คือ ข้อที่ 5.1 อบต. มีการจัดสวัสดิการสงเคราะห์การจัดการศพตามประเพณีให้ผู้สูงอายุ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65 รองลงมาคือ ข้อที่ 5.2 อบต. ส่งเสริมให้มีการรณรงค์ให้คนในครอบครัวและชุมชนเห็นคุณค่าของผู้สูงอายุ ค่าเฉลี่ย 4.13 และ ข้อที่ 5.3 อบต. มีศูนย์ให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุซึ่งได้รับอันตรายจากการถูกทารุณกรรมหรือถูกแสวงหาประโยชน์โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือถูกทอดทิ้ง ค่าเฉลี่ย 3.71 ตามลำดับ

ด้านการสร้างบริการทางสังคมและเครือข่ายการเกื้อหนุน พบว่า ผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ ด้านการสร้างบริการทางสังคมและเครือข่ายการเกื้อหนุน มีการปฏิบัติการ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.81) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติการมากที่สุด คือข้อที่ 6.2 อบต. มีโครงการอบรมเพื่อให้ความรู้แก่อาสาสมัครเพื่อดูแลผู้สูงอายุ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.15 รองลงมาคือ ข้อ 6.1 อบต. มีโครงการสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีเครือข่ายช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.96 และข้อที่ 6.3 อบต. มีการจัดกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุร่วมกับ อบต. ข้างเคียง ตามลำดับ

4.4 ผลการทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐาน มีรายละเอียด ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยการบริหารจัดการด้านภาวะผู้นำ มีความสัมพันธ์กับการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

ตารางที่ 4.4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) และ p-value ระหว่างปัจจัยการบริหารจัดการด้านภาวะผู้นำกับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี

(n=208)

ปัจจัยการบริหารจัดการ	ผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ	r	p-value
ด้านภาวะผู้นำ	1. ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล	0.08 ^{ns}	0.27
	2. ด้านรายได้	0.08 ^{ns}	0.22
	3. ด้านที่พักอาศัย	0.05 ^{ns}	0.49
	4. ด้านนันทนาการ	0.09 ^{ns}	0.20
	5. ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง	0.10 ^{ns}	0.15
	6. ด้านการสร้างบริการทางสังคมและเครือข่ายการเกื้อหนุน	0.14*	0.04
	โดยรวม	0.14*	0.05

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 4.4 สรุปได้ ดังนี้

ปัจจัยการบริหารจัดการด้านภาวะผู้นำ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ โดยรวม (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่า

ปัจจัยการบริหารจัดการด้านภาวะผู้นำ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารจัดการงานสวัสดิการผู้สูงอายุด้านการสร้างบริการทางสังคมและเครือข่ายการเกื้อหนุน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

นอกจากนี้ปัจจัยการบริหารจัดการด้านภาวะผู้นำ ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุด้านอื่นๆ (ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านรายได้ ด้านที่พักอาศัย ด้านนันทนาการ และด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยการบริหารจัดการด้านงบประมาณ มีความสัมพันธ์กับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี

ตารางที่ 4.5 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) และ p-value ระหว่างปัจจัยการบริหารจัดการด้านงบประมาณกับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี

(n=208)

ปัจจัยการบริหารจัดการ	ผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ	r	p-value
ด้านงบประมาณ	1. ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล	0.14*	0.05
	2. ด้านรายได้	0.01 ^{ns}	0.83
	3. ด้านที่พักอาศัย	-0.04 ^{ns}	0.57
	4. ด้านนันทนาการ	0.00 ^{ns}	0.96
	5. ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง	-0.06 ^{ns}	0.38
	6. ด้านการสร้างบริการทางสังคมและเครือข่ายการเกื้อหนุน	0.06 ^{ns}	0.39
	โดยรวม	0.02 ^{ns}	0.75

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 4.5 สรุปได้ ดังนี้

ปัจจัยการบริหารจัดการด้านงบประมาณ ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุโดยรวม (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่า ปัจจัยการบริหารจัดการด้านงบประมาณ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

นอกจากนี้ปัจจัยการบริหารจัดการด้านงบประมาณ ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุด้านอื่นๆ (ด้านรายได้ ด้านที่พักอาศัย ด้านนันทนาการ ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง และด้านการสร้างบริการทางสังคมและเครือข่ายการเกื้อหนุน) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยการบริหารจัดการด้านบุคลากร มีความสัมพันธ์กับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี

ตารางที่ 4.6 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) และ p-value ระหว่างปัจจัยการบริหารจัดการด้านบุคลากรกับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบล บัวลอย อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี

(n=208)

ปัจจัยการบริหารจัดการ	ผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ	r	p-value
ด้านบุคลากร	1. ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล	-0.04 ^{ns}	0.58
	2. ด้านรายได้	0.29*	0.04
	3. ด้านที่พักอาศัย	0.21**	0.00
	4. ด้านนันทนาการ	0.18**	0.01
	5. ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง	0.04 ^{ns}	0.56
	6. ด้านการสร้างบริการทางสังคมและเครือข่ายการเกื้อหนุน	0.22**	0.00
	โดยรวม	0.21**	0.00

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 4.6 สรุปได้ ดังนี้

ปัจจัยการบริหารจัดการด้านบุคลากร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุโดยรวม (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่า

ปัจจัยการบริหารจัดการด้านบุคลากร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุด้านรายได้ (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

ปัจจัยการบริหารจัดการด้านบุคลากร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุด้านที่พักอาศัย, ด้านนันทนาการ และด้านการสร้างบริการทางสังคมและเครือข่ายการเกื้อหนุน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01)

ปัจจัยการบริหารจัดการด้านบุคลากร ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุด้านอื่น (ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัวผู้ดูแล และการคุ้มครอง) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

สมมติฐานที่ 4 ปัจจัยการบริหารจัดการด้านการประชาสัมพันธ์มีความสัมพันธ์กับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี

ตารางที่ 4.7 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) และ p-value ระหว่างปัจจัยการบริหารจัดการด้านการประชาสัมพันธ์กับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบล บัวลอย อำเภอนองแคว จังหวัดสระบุรี

(n=208)

ปัจจัยการบริหารจัดการ	ผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ	r	p-Value
ด้านการประชาสัมพันธ์	1. ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล	0.03 ^{ns}	0.62
	2. ด้านรายได้	0.35**	0.00
	3. ด้านที่พักอาศัย	0.35**	0.00
	4. ด้านนันทนาการ	0.39**	0.00
	5. ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง	0.17*	0.01
	6. ด้านการสร้างบริการทางสังคมและเครือข่ายการเกื้อหนุน	0.41**	0.00
	โดยรวม	0.44**	0.00

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 4.7 สรุปได้ ดังนี้

ปัจจัยการบริหารจัดการด้านการประชาสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการบริหารจัดการงานสวัสดิการผู้สูงอายุโดยรวม (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏว่า

ปัจจัยการบริหารจัดการด้านการประชาสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการบริหารจัดการงานสวัสดิการผู้สูงอายุด้านรายได้ ด้านที่พักอาศัย ด้านนันทนาการและด้านการสร้างบริการทางสังคมและเครือข่ายการเกื้อหนุน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01)

ปัจจัยการบริหารจัดการด้านการประชาสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการบริหารจัดการงานสวัสดิการผู้สูงอายุด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

ปัจจัยการบริหารจัดการด้านการประชาสัมพันธ์ ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการบริหารจัดการงานสวัสดิการผู้สูงอายุด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01)

สมมติฐานที่ 5 ปัจจัยการบริหารจัดการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ มีความสัมพันธ์กับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอนองแคว จังหวัดสระบุรี

ตารางที่ 4.8 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) และ p-value ระหว่างปัจจัยการบริหารจัดการด้านการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุกับผลการบริหารจัดการงานสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

(n=208)

ปัจจัยการบริหารจัดการ	ผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ	r	p-Value
ด้านการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ	1. ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล	0.05 ^{ns}	0.44
	2. ด้านรายได้	0.42**	0.00
	3. ด้านที่พักอาศัย	0.40**	0.00
	4. ด้านนันทนาการ	0.36**	0.00
	5. ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง	0.15*	0.03
	6. ด้านการสร้างบริการทางสังคมและเครือข่ายการเกื้อหนุน	0.45**	0.00
	โดยรวม	0.47**	0.00

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 4.8 สรุปผลได้ ดังนี้

ปัจจัยการบริหารจัดการด้านการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุโดยรวม (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏว่า

ปัจจัยการบริหารจัดการด้านการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุด้านรายได้ ด้านที่พักอาศัย ด้านนันทนาการและด้านการสร้างบริการทางสังคมและเครือข่ายการเกื้อหนุน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01)

ปัจจัยการบริหารจัดการด้านการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

ปัจจัยการบริหารจัดการด้านการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

4.5 ผลการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ

จากการสอบถามปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุที่เป็นกลุ่มตัวอย่างขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี มีดังนี้

1) ด้านงบประมาณ

ก. ปัญหาอุปสรรค

- ปัญหาด้านงบประมาณ ผู้สูงอายุต้องการให้มีการเพิ่มค่าเบี้ยยังชีพให้มากขึ้นกว่าที่ได้รับอยู่ในปัจจุบัน (ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 3 คน)

- ปัญหาด้านช่วงเวลาในการจ่ายเบี้ยยังชีพที่ อบต. บัวลอยกำหนดไว้เป็นช่วงเวลาที่ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่มีบุตรหลานพามารับเบี้ยยังชีพ เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่บุตรหลานต้องออกไปประกอบอาชีพนอกบ้านทำให้ผู้สูงอายุไม่ได้รับเบี้ยยังชีพ หรือได้รับล่าช้า (ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 2 คน)

ข. ข้อเสนอแนะ

- อบต. ควรนำข้อเสนอของผู้สูงอายุในด้านการขอเพิ่มเบี้ยยังชีพเพื่อนำเข้าที่ประชุมเพื่อหาแนวทางในการเพิ่มเบี้ยยังชีพ (ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 3 คน)

- อบต. พิจารณาในส่วนของการกำหนดระยะเวลาในการออกจ่ายเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุเพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับเบี้ยยังชีพตรงตามเวลาที่เหมาะสม (ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 2 คน)

2) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ

ก. ปัญหาอุปสรรค

- ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ อบต. ควรเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุที่เป็นตัวแทนแต่ละหมู่บ้านเข้าร่วมคัดเลือกผู้สูงอายุที่ควรได้รับสวัสดิการทางสังคม (ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 1 คน)

- ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ อบต. ควรจัดให้มีจุดศูนย์กลางไว้สำหรับเป็นจุดพบปะสังสรรค์ของผู้สูงอายุ (ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 2 คน)

ข. ข้อเสนอแนะ

- อบต. พิจารณาแต่งตั้งผู้สูงอายุเพื่อเข้ามาเป็นตัวแทนในการคัดเลือกผู้สูงอายุของแต่ละหมู่บ้าน เพื่อคัดเลือกให้ได้รับสวัสดิการในด้านต่างๆ (ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 1 คน)

- อบต. พิจารณางบประมาณในการสร้างอาคารเพื่อเป็นจุดศูนย์กลางสำหรับการพบปะสังสรรค์ของผู้สูงอายุ (ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 2 คน)

3) ด้านที่พักอาศัย

ก. ปัญหาอุปสรรค

- ปัญหาด้านที่พักอาศัย อบต. ควรเพิ่มงบประมาณในการซ่อมแซมบ้านสำหรับผู้สูงอายุที่มีฐานะยากจนของแต่ละหมู่บ้าน (ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 3 คน)

ข. ข้อเสนอแนะ

- ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดหางบประมาณเพิ่มเติมเพื่อนำซ่อมแซมที่อยู่อาศัยให้กับผู้สูงอายุที่มีฐานะยากจนของแต่ละหมู่บ้าน (ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 2 คน)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี 3) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยสามารถสรุปตามลำดับ ดังนี้

- 5.1 สรุปผลการวิจัย
- 5.2 อภิปรายผลการวิจัย
- 5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปรายละเอียดได้ดังนี้ คือ

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 54.8 มีอายุระหว่าง 65 -70 ปี คิดเป็นร้อยละ 46.2 รายได้ระหว่าง 5,000-10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 35.6 ระดับการศึกษาประถมศึกษา (ป.1-ป.6) คิดเป็นร้อยละ 52.9 สถานภาพการสมรส สมรส คิดเป็นร้อยละ 44.7 ลักษณะที่อยู่อาศัย อยู่บ้านตนเอง คิดเป็นร้อยละ 71.2

5.1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยการบริหารจัดการ

1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยการบริหารจัดการ พบว่า มีการปฏิบัติการปัจจัยการบริหารจัดการโดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.90) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏว่ามีระดับการปฏิบัติการ ดังนี้

ปัจจัยการบริหารจัดการด้านภาวะผู้นำของ อบต. โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96)

ปัจจัยการบริหารจัดการด้านงบประมาณ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44)

ปัจจัยการบริหารจัดการด้านบุคลากร โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70)

ปัจจัยการบริหารจัดการด้านการประชาสัมพันธ์ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57)

ปัจจัยการบริหารจัดการด้านการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81)

5.1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ

การวิเคราะห์ข้อมูลผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ พบว่ามีการปฏิบัติการโดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.59) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่ามีระดับการปฏิบัติการ ดังนี้

ผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36)

ผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุด้านรายได้ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.48)

ผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุด้านที่พักอาศัย โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.20)

ผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุด้านนันทนาการ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53)

ผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16)

ผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุด้านการสร้างบริการทางสังคมและเครือข่ายการเกื้อหนุน โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.81)

5.1.4 ผลการทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐาน สรุปได้ดังนี้ คือ

1) สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยการบริหารจัดการด้านภาวะผู้นำมีความสัมพันธ์กับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยการบริหารจัดการด้านภาวะผู้นำ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ โดยรวม (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่า ปัจจัยการบริหารจัดการด้านภาวะผู้นำ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุด้านการสร้างบริการทางสังคมและเครือข่ายการเกื้อหนุน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) นอกนั้นปัจจัยการบริหารจัดการด้านภาวะผู้นำ ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุด้านอื่นๆ (ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านรายได้ ด้านที่พักอาศัย ด้านนันทนาการ และด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

2) สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยการบริหารจัดการด้านงบประมาณในการดำเนินงานมีความสัมพันธ์กับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าปัจจัยการบริหารจัดการด้านงบประมาณไม่มีความสัมพันธ์กับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุโดยรวม (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่า ปัจจัยการบริหารจัดการด้านงบประมาณมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) นอกนั้นปัจจัยการบริหารจัดการด้านงบประมาณไม่มีความสัมพันธ์กับการ

ปัจจัยการบริหารจัดการด้านการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ มีความสัมพันธ์ทางบวก กับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการ ค้ำครอง (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

ปัจจัยการบริหารจัดการด้านการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการ บริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01)

5.1.5 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ

จากการสอบถามปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะการบริหารจัดการสวัสดิการของ องค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี มีดังนี้

1) ด้านงบประมาณ

ก. ปัญหาอุปสรรค

- ปัญหาด้านงบประมาณ ผู้สูงอายุต้องการให้มีการเพิ่มค่าเบี้ยยังชีพให้มากขึ้น กว่าที่ได้รับอยู่ในปัจจุบัน (ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 3 คน)

- ปัญหาด้านช่วงเวลาในการจ่ายเบี้ยยังชีพที่ อบต. บัวลอยกำหนดไว้เป็น ช่วงเวลาที่ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่มีบุตรหลานพามารับเบี้ยยังชีพ เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่ต้องออกไป ทำงานนอกบ้านทำให้ผู้สูงอายุไม่ได้รับเบี้ยยังชีพ หรือได้รับล่าช้า (ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 2 คน)

ข. ข้อเสนอแนะ

- อบต. ควรนำข้อเสนอของผู้สูงอายุในด้านการขอเพิ่มเบี้ยยังชีพเพื่อนำเข้าที่ ประชุมเพื่อหาแนวทางในการเพิ่มเบี้ยยังชีพ (ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 3 คน)

- อบต. พิจารณาในส่วนของการกำหนดระยะเวลาในการออกจ่ายเบี้ยยังชีพ ให้กับผู้สูงอายุเพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับเบี้ยยังชีพตรงตามเวลาที่เหมาะสมกับความต้องการของผู้สูงอายุ (ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 2 คน)

2) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ

ก. ปัญหาอุปสรรค

- ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ อบต. ควรเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุที่ เป็นตัวแทนแต่ละหมู่บ้านเข้าร่วมคัดเลือกผู้สูงอายุที่ควรได้รับสวัสดิการทางสังคม (ผู้ตอบ แบบสอบถามจำนวน 1 คน)

- ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ อบต. ควรจัดให้มีจุดศูนย์กลางไว้ สำหรับเป็นจุดพบปะสังสรรค์ของผู้สูงอายุ (ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 2 คน)

ข. ข้อเสนอแนะ

- อบต. พิจารณาแต่งตั้งผู้สูงอายุเพื่อเข้ามาเป็นตัวแทนในการคัดเลือกผู้สูงอายุ ของแต่ละหมู่บ้าน เพื่อคัดเลือกให้ได้รับสวัสดิการในด้านต่างๆ (ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 1 คน)

- อบต. พิจารณาหางบประมาณในการสร้างอาคารเพื่อเป็นจุดศูนย์กลาง สำหรับการพบปะสังสรรค์ของผู้สูงอายุ (ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 2 คน)

3) ด้านที่พักอาศัย

ก. ปัญหาอุปสรรค

- ปัญหาด้านที่พักอาศัย อบต. ควรเพิ่มงบประมาณในการซ่อมแซมบ้านสำหรับผู้สูงอายุที่มีฐานะยากจน (ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 3 คน)

ข. ข้อเสนอแนะ

- ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดหางบประมาณเพิ่มเติมเพื่อนำมาซ่อมแซมที่อยู่อาศัยให้กับผู้สูงอายุที่มีฐานะยากจนของแต่ละหมู่บ้าน (ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 3 คน)

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.2.1 การอภิปรายผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยการบริหารจัดการ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยการบริหารจัดการ พบว่า มีการปฏิบัติการ ปัจจัยการบริหารจัดการโดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่า ระดับการปฏิบัติการปัจจัยการบริหารจัดการทุกด้าน (ด้านภาวะผู้นำ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร ด้านประชาสัมพันธ์ และด้านการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ) โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพได้รับการดูแลในด้านอื่นๆ จาก อบต. มีความพึงพอใจจากการให้บริการ เช่น ในด้านการดูแลเอาใจใส่ การติดตามผลการดำเนินงานทั้งจากตัวผู้นำ อบต. สมาชิกสภา อบต. และเจ้าหน้าที่รวมถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องของ อบต. จึงส่งผลให้ระดับการปฏิบัติการเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารจัดการโดยรวมอยู่ในระดับมาก

ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นลินี โสชิงชัยฤทธิ์ (2549) ที่ได้ศึกษาการประเมินผลการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ กรณีศึกษาเทศบาลนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์ ข้อแรกคือ ในการประเมินผลการดำเนินงาน สวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ผลการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในระดับมาก ส่วนวัตถุประสงค์ข้อที่สองคือ ระบุปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานสวัสดิการด้านเบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุของเทศบาลนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ความชัดเจนของระเบียบวิธีปฏิบัติความเหมาะสมของจำนวนบุคลากรกับภาระงาน ความร่วมมือ และการสนับสนุนของบุคลากร และการมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในทิศทางเดียวกัน

5.2.2 การอภิปรายผลการวิเคราะห์ข้อมูลผลการบริหารจัดการงานสวัสดิการผู้สูงอายุ

จากผลการวิจัยข้อมูลผลการบริหารจัดการงานสวัสดิการผู้สูงอายุ พบว่าระดับการปฏิบัติการผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุโดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่า ระดับการปฏิบัติการเกี่ยวกับการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุทุกด้าน (ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านรายได้ ด้านที่พักอาศัย ด้านนันทนาการ ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง) โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพ ได้รับสวัสดิการทางด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาลเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ ในกรณีของผู้สูงอายุที่ไม่มีผู้ดูแล ซึ่งเป็นผู้ป่วยติดเตียง ได้รับการดูแลเอาใจใส่จาก ผู้นำ อบต. สมาชิกสภา

อบต. ผู้นำชุมชน อาสาสมัคร ตลอดจนเจ้าหน้าที่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทำให้ผู้สูงอายุมีความประทับใจการดูแล และการออกเยี่ยมเยือนของคณะบุคคลดังกล่าว นอกจากนี้แล้วทางด้านที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุที่มีฐานะยากจนยังได้รับการดูแลที่เป็นรูปธรรม คือมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อนำไปซ่อมบ้านให้กับผู้สูงอายุที่มีฐานะยากจนเป็นประจำทุกปี และยังมีโครงการพาผู้สูงอายุไปทัศนศึกษาตามสถานที่ต่างๆ ซึ่งถือเป็นการสร้างความประทับใจให้กับผู้สูงอายุอีกทางหนึ่ง ในกรณีที่ผู้สูงอายุเสียชีวิตยังมีสวัสดิการในสงเคราะห์ศพตามประเพณี ซึ่งเป็นการช่วยเหลือค่าใช้จ่ายแก่ญาติของผู้สูงอายุ จากสวัสดิการต่างๆ ที่ผู้สูงอายุได้รับในเบื้องต้นเหล่านี้ จึงส่งผลให้ระดับการปฏิบัติการผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ (ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านรายได้ ด้านที่พักอาศัย ด้านนันทนาการ ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัวผู้ดูแล และการคุ้มครอง) อยู่ในระดับมาก

ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของจักร์เพ็ญ ทะเรรัมย์ (2551) ทำการศึกษาเรื่องรูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลตาจาง อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการศึกษาพบว่า คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุโดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่าโดยเฉลี่ยผู้สูงอายุมีความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมประจำวันในระดับดีสุขภาพจิตโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางด้านสถานภาพทางสังคมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางสถานภาพทางเศรษฐกิจโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับไม่ดี ด้านสภาพแวดล้อมโดยเฉลี่ยผู้สูงอายุมีสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี ด้านสุขภาพกายโดยเฉลี่ยผู้สูงอายุมีสุขภาพกายอยู่ในระดับไม่ดีตามลำดับ

5.2.3 การอภิปรายผลการทดสอบสมมติฐาน

1) สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยการบริหารจัดการด้านภาวะผู้นำมีความสัมพันธ์กับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าปัจจัยการบริหารจัดการด้านภาวะผู้นำ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ โดยรวม (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่าปัจจัยการบริหารจัดการด้านภาวะผู้นำ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุด้านการสร้างบริการทางสังคมและเครือข่ายการเกื้อหนุน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) นอกนั้นปัจจัยการบริหารจัดการด้านภาวะผู้นำ ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุด้านอื่นๆ (ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านรายได้ ด้านที่พักอาศัย ด้านนันทนาการ และด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ทั้งนี้อาจเป็นผู้สูงอายุได้รับสวัสดิการที่ดีในทุกด้าน และผลการวิเคราะห์จากการลงพื้นที่เพื่อปฏิบัติงานในการจ่ายเบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุที่มารับเบี้ยยังชีพมีความพึงพอใจจากการดูแลเอาใจใส่ของผู้นำในด้านต่างๆ เช่น ด้านที่พักอาศัย ด้านนันทนาการ ด้านการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ และด้านอื่นๆ จึงส่งผลให้ระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับปัจจัยด้านการบริหารมีความสัมพันธ์กับการบริหารจัดการงานสวัสดิการ

ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2546) ได้ศึกษาเรื่องรายงานการสำรวจประชากรสูงอายุในประเทศไทย พ.ศ. 2545 พบว่า รัฐบาลและเอกชนได้จัดบริการสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ เช่น สถานสงเคราะห์คนชรา บัตรสุขภาพ บัตรประจำตัวผู้สูงอายุ บริการเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุที่ยากจน การลดหย่อนค่าโดยสารรถไฟ เป็นต้น เมื่อพิจารณาความต้องการการ

ช่วยเหลือจากรัฐบาล พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่หรือร้อยละ 82.9 ต้องการมีบัตรประจำตัวผู้สูงอายุ เพื่อใช้ในการรักษาพยาบาลฟรี ร้อยละ 74.1 ต้องการเข้าร่วมโครงการ 30 บาท รักษาทุกโรค ร้อยละ 70.4 ต้องการมีบัตรสุขภาพเพื่อลดหย่อนค่ารักษาพยาบาล ยังมีผู้สูงอายุอีกร้อยละ 24.4 ที่ต้องการพักอาศัยอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชราของรัฐบาล และร้อยละ 18.4 ต้องการพักอาศัยอยู่ในสถานสงเคราะห์ของเอกชน ผู้สูงอายุที่นอกเขตเทศบาลต้องการให้รัฐบาลช่วยเหลือในทุกๆ ด้านมากกว่าผู้สูงอายุที่อยู่ในเขตเทศบาล เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบสัดส่วนความต้องการการช่วยเหลือจากรัฐบาลของผู้สูงอายุในภาคต่างๆ พบว่า ผู้สูงอายุในภาคตะวันออกเฉียงเหนือต้องการให้รัฐบาลช่วยเหลือแทบทุกด้านมากที่สุด โดยเฉพาะเรื่องการขอมีบัตรประจำตัวผู้สูงอายุ (ร้อยละ 92.0) สำหรับผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานครมีความต้องการให้รัฐบาลช่วยเหลือในด้านต่างๆ น้อยกว่าภาคอื่นๆ

การใช้บริการสวัสดิการของรัฐบาลที่มีอยู่ สำหรับการใช้สวัสดิการต่าง ๆ ที่รัฐบาลจัดให้กับผู้สูงอายุนั้น พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 74.1 ได้รับเบี้ยยังชีพจากทางราชการ โดยสัดส่วนผู้สูงอายุที่อยู่นอกเขตเทศบาลได้รับเบี้ยยังชีพจากทางราชการมากกว่าในเขตเทศบาล (ร้อยละ 79.0 และร้อยละ 63.0 ตามลำดับ) ผู้สูงอายุร้อยละ 52.8 มีการใช้บริการจากบัตรประจำตัวผู้สูงอายุ โดยผู้สูงอายุที่อยู่นอกเขตเทศบาลมีสัดส่วนการใช้บริการจากบัตรประจำตัวผู้สูงอายุมากกว่าในเขตเทศบาล (ร้อยละ 61.3 และร้อยละ 33.9 ตามลำดับ)

ความต้องการให้รัฐบาลจัดสวัสดิการเพิ่ม ในเรื่องความต้องการที่จะให้รัฐบาลจัดสวัสดิการต่างๆ เพิ่มจากที่มีอยู่ พบว่าผู้สูงอายุมากกว่าร้อยละ 92.0 ต้องการให้รัฐบาลจัดสวัสดิการเพิ่มในเรื่องการดูแลผู้สูงอายุ โดยจัดศูนย์ดูแลกลางวันสำหรับผู้สูงอายุ จัดบ้านพักสำหรับผู้สูงอายุที่มีปัญหาสุขภาพเรื้อรัง และต้องการให้รัฐบาลจัดหางานหรือกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย เพื่อจะได้มีงานทำ มีรายได้ ผู้สูงอายุร้อยละ 89.1 ต้องการให้มีการลดหย่อนภาษีให้กับบุคคลที่เลี้ยงดูผู้สูงอายุ เพื่อแบ่งเบาภาระของบุตรหลานที่ดูแลผู้สูงอายุ เมื่อเปรียบเทียบความต้องการการช่วยเหลือจากรัฐบาล การใช้บริการสวัสดิการ และความต้องการให้รัฐบาลจัดสวัสดิการเพิ่มของผู้สูงอายุชายและหญิงไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับทฤษฎีของ มิวเลย์ ความต้องการของบุคคล มีความต้องการหลายอย่างในเวลาเดียวกันได้ ความต้องการของบุคคลที่เป็นความสำคัญเกี่ยวกับการทำงานมีอยู่ 4 ประการ คือ (ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2546) ความต้องการความสำเร็จ หมายถึง ความต้องการที่จะทำสิ่งใด สิ่งหนึ่งให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ความต้องการมีมิตรสัมพันธ์ ความต้องการมีความสัมพันธ์อันดีกับบุคคลอื่น โดยคำนึงถึงการยอมรับของเพื่อนร่วมงาน ความต้องการอิสระ เป็นความต้องการที่จะเป็นตัวของตัวเอง ความต้องการมีอำนาจ ความต้องการที่จะมีอิทธิพลเหนือคนอื่น และต้องการที่จะควบคุมคนอื่นให้อยู่ในอำนาจของตน

2) สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยการบริหารจัดการด้านงบประมาณ มีความสัมพันธ์กับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าปัจจัยการบริหารจัดการด้านงบประมาณ ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุโดยรวม (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่าปัจจัยการบริหารจัดการด้านงบประมาณ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการบริหารจัดการงานสวัสดิการผู้สูงอายุด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล (ที่ระดับ

นัยสำคัญทางสถิติ 0.05) นอกระนั้นปัจจัยการบริหารจัดการด้านงบประมาณ ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุด้านอื่นๆ (ด้านรายได้ ด้านที่พักอาศัย ด้านนันทนาการ ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง และด้านการสร้างบริการทางสังคมและเครือข่ายการเกื้อหนุน) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้สูงอายุที่ได้รับสวัสดิการในส่วนของเบี้ยยังชีพ มีความคิดเห็นว่างบประมาณที่ อดต. นำมาจ่ายเป็นเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุยังไม่เพียงพอกับการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันในภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน และในส่วนของระยะเวลาในการจ่ายเบี้ยยังชีพยังไม่เหมาะสมและวิธีการคัดเลือกผู้สูงอายุที่มีฐานะยากจนเพื่อนำงบประมาณไปซ่อมที่อยู่อาศัยให้ นั้นไม่ทั่วถึง ในด้านนันทนาการ อดต. ไม่มีโครงการที่เป็นรูปธรรมในการจัดโครงการเกี่ยวกับการนันทนาการต่างๆ ให้กับผู้สูงอายุ ระดับการปฏิบัติการด้านงบประมาณจึงไม่มีความสัมพันธ์ กับผลการบริหารจัดการงานสวัสดิการ

ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2546) ได้ศึกษาเรื่องรายงานการสำรวจประชากรสูงอายุในประเทศไทย พ.ศ. 2545 พบว่า รัฐบาลและเอกชนได้จัดบริการสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ เช่น สถานสงเคราะห์คนชรา บัตรสุขภาพ บัตรประจำตัวผู้สูงอายุ บริการเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุที่ยากจน การลดหย่อนค่าโดยสารรถไฟ เป็นต้น เมื่อพิจารณาความต้องการการช่วยเหลือจากรัฐบาล พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่หรือร้อยละ 82.9 ต้องการมีบัตรประจำตัวผู้สูงอายุ เพื่อใช้ในการรักษาพยาบาลฟรี ร้อยละ 74.1 ต้องการเข้าร่วมโครงการ 30 บาท รักษาทุกโรค ร้อยละ 70.4 ต้องการมีบัตรสุขภาพเพื่อลดหย่อนค่ารักษาพยาบาล ยังมีผู้สูงอายุอีกร้อยละ 24.4 ที่ต้องการพักอาศัยอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชราของรัฐบาล และร้อยละ 18.4 ต้องการพักอาศัยอยู่ในสถานสงเคราะห์ของเอกชน ผู้สูงอายุที่นอกเขตเทศบาลต้องการให้รัฐบาลช่วยเหลือในทุกๆ ด้านมากกว่าผู้สูงอายุที่อยู่ในเขตเทศบาล เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบสัดส่วนความต้องการการช่วยเหลือจากรัฐบาลของผู้สูงอายุในภาคต่างๆ พบว่าผู้สูงอายุในภาคตะวันออกเฉียงเหนือต้องการให้รัฐบาลช่วยเหลือแทบทุกด้านมากที่สุด โดยเฉพาะเรื่องการขอมีบัตรประจำตัวผู้สูงอายุ (ร้อยละ 92.0) สำหรับผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานครมีความต้องการให้รัฐบาลช่วยเหลือในด้านต่างๆ น้อยกว่าภาคอื่นๆ

การใช้บริการสวัสดิการของรัฐบาลที่มีอยู่ สำหรับการใช้สวัสดิการต่างๆ ที่รัฐบาลจัดให้กับผู้สูงอายุ นั้น พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 74.1 ได้รับเบี้ยยังชีพจากทางราชการ โดยสัดส่วนผู้สูงอายุที่อยู่นอกเขตเทศบาลได้รับเบี้ยยังชีพจากทางราชการมากกว่าในเขตเทศบาล (ร้อยละ 79.0 และร้อยละ 63.0 ตามลำดับ) ผู้สูงอายุร้อยละ 52.8 มีการใช้บริการจากบัตรประจำตัวผู้สูงอายุ โดยผู้สูงอายุที่อยู่นอกเขตเทศบาลมีสัดส่วนการใช้บริการจากบัตรประจำตัวผู้สูงอายุมากกว่าในเขตเทศบาล (ร้อยละ 61.3 และร้อยละ 33.9 ตามลำดับ)

ความต้องการให้รัฐบาลจัดสวัสดิการเพิ่ม ในเรื่องความต้องการที่จะให้รัฐบาลจัดสวัสดิการต่างๆ เพิ่มจากที่มีอยู่ พบว่าผู้สูงอายุมากกว่าร้อยละ 92.0 ต้องการให้รัฐบาลจัดสวัสดิการเพิ่มในเรื่องการดูแลผู้สูงอายุ โดยจัดศูนย์ดูแลกลางวันสำหรับผู้สูงอายุ จัดบ้านพักสำหรับผู้ที่มีปัญหาสุขภาพเรื้อรัง และต้องการให้รัฐบาลจัดหางานหรือกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย เพื่อจะได้มีงานทำ มีรายได้ ผู้สูงอายุร้อยละ 89.1 ต้องการให้มีการลดหย่อนภาษีให้กับบุคคลที่เลี้ยงดูผู้สูงอายุ เพื่อแบ่งเบาภาระของบุตรหลานที่ดูแลผู้สูงอายุ เมื่อเปรียบเทียบความต้องการการช่วยเหลือจากรัฐบาล การใช้บริการ

สวัสดิการ และความต้องการให้รัฐบาลจัดสวัสดิการเพิ่มของผู้สูงอายุชายและหญิงไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับแนวคิดของ กิติพัฒน์ นนทปัทมะดุล (2550) อธิบายถึงแนวคิดเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการ สังคมว่างานสวัสดิการสังคมเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์ในสังคมอย่างไร ชัดจำกัด เป็นงานที่ไม่รูปแบบตายตัว แต่มีหลักการ วิธีการ และระบบการดำเนินงานอย่างมีอัตลักษณ์ ของความเป็นมืออาชีพ (Professional Social Welfare) งานสวัสดิการสังคมมีการปรับตัวและ ยืดหยุ่นตามสถานการณ์ของปัญหา ช่วงเวลา ไม่ใช่งานที่แก้ไข ฟื้นฟูปัญหาของผู้เดือดร้อน รายบุคคล แต่งานสวัสดิการสังคมเป็นงานของการป้องกันและพัฒนาคุณภาพชีวิตของทุกคนในสังคม ให้อยู่รวมกันได้อย่างเป็นสุข ดังนั้น งานสวัสดิการสังคมจึงต้องมีการกลยุทธ์และกลวิธีในการทำงานให้ รุดหน้า เร็วกว่าการเกิดปัญหาของคนและสังคม การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำงาน และ ความคิดเห็นระหว่างผู้ทำงานในสาขาอาชีพเดียวกัน และต่างสาขาอาชีพ จะทำให้สามารถมองเห็น จุดยืนและแนวทางในการพัฒนามากขึ้น

3) สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยการบริหารจัดการด้านบุคลากร มีความสัมพันธ์กับผลการ บริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยการบริหารจัดการด้านบุคลากร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุโดยรวม (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่าปัจจัยการบริหารจัดการด้านบุคลากร มีความสัมพันธ์ ทางบวกกับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุด้านรายได้ (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) ปัจจัยการบริหารจัดการด้านบุคลากร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการบริหารจัดการสวัสดิการ ผู้สูงอายุด้านที่พักอาศัย ด้านนันทนาการ และด้านการสร้างบริการทางสังคมและเครือข่ายการ เกื้อหนุน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) นอกจากนี้ปัจจัยการบริหารจัดการด้านบุคลากร ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุด้านอื่น (ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัวผู้ดูแล และการคุ้มครอง) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้สูงอายุ มีความประทับใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ปฏิบัติต่อผู้มาติดต่อราชการ ด้วยความเอาใจใส่ และอ่อนโยน รวมถึงการออกไปปฏิบัติงานนอกสถานที่ ที่ให้การบริการที่ดีต่อ ผู้สูงอายุ จึงส่งผลให้ระดับการปฏิบัติการเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารจัดการสวัสดิการด้านบุคลากรมี ความสัมพันธ์ทางบวกในหลายๆ ด้านกับการบริหารจัดการสวัสดิการ ส่วนในด้านสุขภาพและการ รักษาพยาบาลผู้สูงอายุยังไม่ได้รับสวัสดิการที่ดีพอในด้านนี้จึงส่งผลให้ปัจจัยการบริหารจัดการด้าน บุคลากรไม่มีความสัมพันธ์กับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ

ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2546) ได้ศึกษาเรื่อง รายงานการสำรวจประชากรสูงอายุในประเทศไทย พ.ศ. 2545 พบว่า รัฐบาลและเอกชนได้จัดบริการ สวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ เช่น สถานสงเคราะห์คนชรา บัตรสุขภาพ บัตรประจำตัวผู้สูงอายุ บริการ เบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุที่ยากจน การลดหย่อนค่าโดยสารรถไฟ เป็นต้น เมื่อพิจารณาความต้องการการ ช่วยเหลือจากรัฐบาล พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่หรือร้อยละ 82.9 ต้องการมีบัตรประจำตัวผู้สูงอายุ เพื่อใช้ ในการรักษาพยาบาลฟรี ร้อยละ 74.1 ต้องการเข้าร่วมโครงการ 30 บาท รักษาทุกโรค ร้อยละ 70.4 ต้องการมีบัตรสุขภาพเพื่อลดหย่อนค่ารักษาพยาบาล ยังมีผู้สูงอายุอีกร้อยละ 24.4 ที่ต้องการพักอาศัยอยู่

ในสถานสงเคราะห์คนชราของรัฐบาล และร้อยละ 18.4 ต้องการพักอาศัยอยู่ในสถานสงเคราะห์ของเอกชน ผู้สูงอายุที่นอกเขตเทศบาลต้องการให้รัฐบาลช่วยเหลือในทุกๆ ด้านมากกว่าผู้สูงอายุที่อยู่ในเขตเทศบาล เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบสัดส่วนความต้องการการช่วยเหลือจากรัฐบาลของผู้สูงอายุในภาคต่างๆ พบว่า ผู้สูงอายุในภาคตะวันออกเฉียงเหนือต้องการให้รัฐบาลช่วยเหลือแทบทุกด้านมากที่สุด โดยเฉพาะเรื่องการขอมีบัตรประจำตัวผู้สูงอายุ (ร้อยละ 92.0) สำหรับผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานครมีความต้องการให้รัฐบาลช่วยเหลือในด้านต่างๆ น้อยกว่าภาคอื่นๆ

การใช้บริการสวัสดิการของรัฐบาลที่มีอยู่ สำหรับการใช้จ่ายสวัสดิการต่างๆ ที่รัฐบาลจัดให้กับผู้สูงอายุนั้น พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 74.1 ได้รับเบี้ยยังชีพจากทางราชการ โดยสัดส่วนผู้สูงอายุที่อยู่นอกเขตเทศบาลได้รับเบี้ยยังชีพจากทางราชการมากกว่าในเขตเทศบาล (ร้อยละ 79.0 และร้อยละ 63.0 ตามลำดับ) ผู้สูงอายุร้อยละ 52.8 มีการใช้บริการจากบัตรประจำตัวผู้สูงอายุ โดยผู้สูงอายุที่อยู่นอกเขตเทศบาลมีสัดส่วนการใช้บริการจากบัตรประจำตัวผู้สูงอายุมากกว่าในเขตเทศบาล (ร้อยละ 61.3 และร้อยละ 33.9 ตามลำดับ)

ความต้องการให้รัฐบาลจัดสวัสดิการเพิ่ม ในเรื่องความต้องการที่จะให้รัฐบาลจัดสวัสดิการต่างๆ เพิ่มจากที่มีอยู่ พบว่าผู้สูงอายุมากกว่าร้อยละ 92.0 ต้องการให้รัฐบาลจัดสวัสดิการเพิ่มในเรื่องการดูแลผู้สูงอายุ โดยจัดศูนย์ดูแลกลางวันสำหรับผู้สูงอายุ จัดบ้านพักสำหรับผู้สูงอายุที่มีปัญหาสุขภาพเรื้อรัง และต้องการให้รัฐบาลจัดหางานหรือกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย เพื่อจะได้มีงานทำ มีรายได้ ผู้สูงอายุร้อยละ 89.1 ต้องการให้มีการลดหย่อนภาษีให้กับบุคคลที่เลี้ยงดูผู้สูงอายุ เพื่อแบ่งเบาภาระของบุตรหลานที่ดูแลผู้สูงอายุ เมื่อเปรียบเทียบความต้องการการช่วยเหลือจากรัฐบาล การใช้บริการสวัสดิการ และความต้องการให้รัฐบาลจัดสวัสดิการเพิ่มของผู้สูงอายุชายและหญิงไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับแนวคิดของ วิจิตร ระวิวงศ์ ซึ่งได้ให้ความหมายว่า สวัสดิการสังคม หมายถึง กิจกรรมที่รัฐบาลและเอกชนทุกระดับ จัดให้มีขึ้นทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ เพื่อประกันความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน โดยอาศัยผู้ปฏิบัติงานที่มีความรู้จากหลายสาขาไม่เฉพาะนักสังคมสงเคราะห์เท่านั้น ทั้งนี้ จุดศูนย์กลางของงานสวัสดิการสังคม คือ ประชาชน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีและมีหลักประกันงานสวัสดิการไม่เพียงจะช่วยเหลือหรือแก้ไขปัญหาแก่บุคคลที่ประสบความเดือดร้อนเท่านั้น แต่ยังรวมถึงมาตรการป้องกันและส่งเสริมสวัสดิการสังคมให้ดีขึ้นด้วย

4) สมมติฐานที่ 4 ปัจจัยการบริหารจัดการด้านการประชาสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์กับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยการบริหารจัดการด้านการประชาสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุโดยรวม (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่าปัจจัยการบริหารจัดการด้านการประชาสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุด้านรายได้ ด้านที่พักอาศัย ด้านนันทนาการและด้านการสร้างบริการทางสังคมและเครือข่ายการเกื้อหนุน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) ปัจจัยการบริหารจัดการด้านการประชาสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง (ที่ระดับนัยสำคัญ

ทางสถิติ 0.05) นอกนั้นปัจจัยการบริหารจัดการด้านการประชาสัมพันธ์ ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้สูงอายุมีความพึงพอใจในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่างๆ เกี่ยวกับผู้สูงอายุที่ทั่วถึงในช่องทางต่างๆ เช่น การแจ้งข้อมูลผ่านสมาชิกสภา อบต. หอกระจายข่าว บอร์ดประชาสัมพันธ์ตามแหล่งชุมชนต่างๆ เป็นต้น จึงส่งผลให้ปัจจัยการบริหารจัดการมีความสัมพันธ์กับผลการบริหารจัดการงานสวัสดิการผู้สูงอายุ มีเพียงด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาลเท่านั้นที่ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการบริหารจัดการสวัสดิการ สาเหตุอาจเนื่องมาจากผู้สูงอายุบางส่วนไม่ทราบข้อมูลข่าวสารที่ชัดเจน จึงส่งผลให้ข้อมูลที่ได้ไม่สัมพันธ์กัน

ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2546) ศึกษาเรื่องรายงานการสำรวจประชากรสูงอายุในประเทศไทย พ.ศ. 2545 พบว่า รัฐบาลและเอกชนได้จัดบริการสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ เช่น สถานสงเคราะห์คนชรา บัตรสุขภาพ บัตรประจำตัวผู้สูงอายุ บริการเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุที่ยากจน การลดหย่อนค่าโดยสารรถไฟ เป็นต้น เมื่อพิจารณาความต้องการการช่วยเหลือจากรัฐบาล พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่หรือร้อยละ 82.9 ต้องการมีบัตรประจำตัวผู้สูงอายุ เพื่อใช้ในการรักษาพยาบาลฟรี ร้อยละ 74.1 ต้องการเข้าร่วมโครงการ 30 บาท รักษาทุกโรค ร้อยละ 70.4 ต้องการมีบัตรสุขภาพเพื่อลดหย่อนค่ารักษาพยาบาล ยังมีผู้สูงอายุอีกร้อยละ 24.4 ที่ต้องการพักอาศัยอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชราของรัฐบาล และร้อยละ 18.4 ต้องการพักอาศัยอยู่ในสถานสงเคราะห์ของเอกชน ผู้สูงอายุที่นอกเขตเทศบาลต้องการให้รัฐบาลช่วยเหลือในทุกๆ ด้านมากกว่าผู้สูงอายุที่อยู่ในเขตเทศบาล เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบสัดส่วนความต้องการการช่วยเหลือจากรัฐบาลของผู้สูงอายุในภาคต่างๆ พบว่าผู้สูงอายุในภาคตะวันออกเฉียงเหนือต้องการให้รัฐบาลช่วยเหลือแทบทุกด้านมากที่สุด โดยเฉพาะเรื่องการขอมีบัตรประจำตัวผู้สูงอายุ (ร้อยละ 92.0) สำหรับผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานครมีความต้องการให้รัฐบาลช่วยเหลือในด้านต่างๆ น้อยกว่าภาคอื่นๆ

การใช้บริการสวัสดิการของรัฐบาลที่มีอยู่ สำหรับการใช้สวัสดิการต่างๆ ที่รัฐบาลจัดให้กับผู้สูงอายุนั้น พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 74.1 ได้รับเบี้ยยังชีพจากราชการ โดยสัดส่วนผู้สูงอายุที่อยู่นอกเขตเทศบาลได้รับเบี้ยยังชีพจากราชการมากกว่าในเขตเทศบาล (ร้อยละ 79.0 และร้อยละ 63.0 ตามลำดับ) ผู้สูงอายুর้อยละ 52.8 มีการใช้บริการจากบัตรประจำตัวผู้สูงอายุ โดยผู้สูงอายุที่อยู่นอกเขตเทศบาลมีสัดส่วนการใช้บริการจากบัตรประจำตัวผู้สูงอายุมากกว่าในเขตเทศบาล (ร้อยละ 61.3 และร้อยละ 33.9 ตามลำดับ)

ความต้องการให้รัฐบาลจัดสวัสดิการเพิ่ม ในเรื่องความต้องการที่จะให้รัฐบาลจัดสวัสดิการต่างๆ เพิ่มจากที่มีอยู่ พบว่าผู้สูงอายุมากกว่าร้อยละ 92.0 ต้องการให้รัฐบาลจัดสวัสดิการเพิ่มในเรื่องการดูแลผู้สูงอายุ โดยจัดศูนย์ดูแลกลางวันสำหรับผู้สูงอายุ จัดบ้านพักสำหรับผู้ที่มีปัญหาสุขภาพเรื้อรัง และต้องการให้รัฐบาลจัดหางานหรือกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย เพื่อจะได้มีงานทำ มีรายได้ ผู้สูงอายুর้อยละ 89.1 ต้องการให้มีการลดหย่อนภาษีให้กับบุคคลที่เลี้ยงดูผู้สูงอายุ เพื่อแบ่งเบาภาระของบุตรหลานที่ดูแลผู้สูงอายุ เมื่อเปรียบเทียบความต้องการการช่วยเหลือจากรัฐบาล การใช้บริการสวัสดิการ และความต้องการให้รัฐบาลจัดสวัสดิการเพิ่มของผู้สูงอายุชายและหญิงไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องแนวคิดของเฟรนแลนเดอร์ (1980) (อ้างถึงใน วันทนี วาสิกะสิน และคนอื่นๆ, 2547) ได้

ให้ความหมายว่า สวัสดิการสังคมเป็นระเบียบนโยบาย ผลประโยชน์ และบริการซึ่งจะทำให้การดำเนินการจัดบริการต่างๆ เป็นไปโดยสอดคล้องกับความต้องการของสังคม เป็นที่ยอมรับกันว่า สวัสดิการสังคมเป็นบริการพื้นฐานที่มีความสำคัญทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและถาวร เปลี่ยนแปลงจากสถานะที่เคยยากลำบากไปสู่สิ่งที่คาดหวังว่าดีกว่ารวมไปถึงความอุดมสมบูรณ์ในที่สุด

5) สมมติฐานที่ 5 ปัจจัยการบริหารจัดการด้านการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ มีความสัมพันธ์กับการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยการบริหารจัดการด้านการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุโดยรวม (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่าปัจจัยการบริหารจัดการด้านการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุด้านรายได้ ด้านที่พักอาศัย ด้านนันทนาการและด้านการสร้างบริการทางสังคมและเครือข่ายการเกื้อหนุน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) ปัจจัยการบริหารจัดการด้านการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) นอกจากนี้ปัจจัยการบริหารจัดการด้านการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้สูงอายุส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ อบต. จัดขึ้นโดย อบต. ดำเนินการเอง หรือกิจกรรมที่ อบต. จัดร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ เช่น งานประเพณีท้องถิ่น งานประจำเทศกาลต่างๆ ที่สำคัญและยังได้มีส่วนร่วมในการคัดเลือกผู้สูงอายุเพื่อให้ได้รับสวัสดิการต่างๆ จาก อบต. จึงทำให้ผู้สูงอายุเกิดความประทับใจ จึงส่งผลให้ปัจจัยการบริหารจัดการงานสวัสดิการสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการบริหารจัดการงานสวัสดิการสังคม มีเพียงด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาลเท่านั้นที่ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการบริหารจัดการ สาเหตุอาจเนื่องมาจากผู้สูงอายุบางส่วนไม่ได้รับการบริการที่เท่าที่ควรในสวัสดิการด้านนี้

ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2546) ได้ศึกษาเรื่องรายงานการสำรวจประชากรสูงอายุในประเทศไทย พ.ศ. 2545 พบว่า รัฐบาลและเอกชนได้จัดบริการสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ เช่น สถานสงเคราะห์คนชรา บัตรสุขภาพ บัตรประจำตัวผู้สูงอายุ บริการเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุที่ยากจน การลดหย่อนค่าโดยสารรถไฟ เป็นต้น เมื่อพิจารณาความต้องการการช่วยเหลือจากรัฐบาล พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่หรือร้อยละ 82.9 ต้องการมีบัตรประจำตัวผู้สูงอายุ เพื่อใช้ในการรักษาพยาบาลฟรี ร้อยละ 74.1 ต้องการเข้าร่วมโครงการ 30 บาท รักษาทุกโรค ร้อยละ 70.4 ต้องการมีบัตรสุขภาพเพื่อลดหย่อนค่ารักษาพยาบาล ยังมีผู้สูงอายุอีกร้อยละ 24.4 ที่ต้องการพักอาศัยอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชราของรัฐบาล และร้อยละ 18.4 ต้องการพักอาศัยอยู่ในสถานสงเคราะห์ของเอกชน ผู้สูงอายุที่นอกเขตเทศบาลต้องการให้รัฐบาลช่วยเหลือในทุกๆ ด้านมากกว่าผู้สูงอายุที่อยู่ในเขตเทศบาล เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบสัดส่วนความต้องการการช่วยเหลือจากรัฐบาลของผู้สูงอายุในภาคต่างๆ พบว่า ผู้สูงอายุในภาคตะวันออกเฉียงเหนือต้องการให้รัฐบาลช่วยเหลือแทบทุกด้านมากที่สุด

โดยเฉพาะเรื่องการขอมีบัตรประจำตัวผู้สูงอายุ (ร้อยละ 92.0) สำหรับผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานครมีความต้องการให้รัฐบาลช่วยเหลือในด้านต่างๆ น้อยกว่าภาคอื่นๆ

การใช้บริการสวัสดิการของรัฐบาลที่มีอยู่ สำหรับการใช้สวัสดิการต่างๆ ที่รัฐบาลจัดให้กับผู้สูงอายุนั้น พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 74.1 ได้รับเบี้ยยังชีพจากทางราชการ โดยสัดส่วนผู้สูงอายุที่อยู่นอกเขตเทศบาลได้รับเบี้ยยังชีพจากทางราชการมากกว่าในเขตเทศบาล (ร้อยละ 79.0 และร้อยละ 63.0 ตามลำดับ) ผู้สูงอายุร้อยละ 52.8 มีการใช้บริการจากบัตรประจำตัวผู้สูงอายุ โดยผู้สูงอายุที่อยู่นอกเขตเทศบาลมีสัดส่วนการใช้บริการจากบัตรประจำตัวผู้สูงอายุมากกว่าในเขตเทศบาล (ร้อยละ 61.3 และร้อยละ 33.9 ตามลำดับ)

ความต้องการให้รัฐบาลจัดสวัสดิการเพิ่ม ในเรื่องความต้องการที่จะให้รัฐบาลจัดสวัสดิการต่างๆ เพิ่มจากที่มีอยู่ พบว่า ผู้สูงอายุมากกว่าร้อยละ 92.0 ต้องการให้รัฐบาลจัดสวัสดิการเพิ่มในเรื่องการดูแลผู้สูงอายุ โดยจัดศูนย์ดูแลกลางวันสำหรับผู้สูงอายุ จัดบ้านพักสำหรับผู้สูงอายุที่มีปัญหาสุขภาพเรื้อรัง และต้องการให้รัฐบาลจัดหางานหรือกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย เพื่อจะได้มีงานทำ มีรายได้ ผู้สูงอายุร้อยละ 89.1 ต้องการให้มีการลดหย่อนภาษีให้กับบุคคลที่เลี้ยงดูผู้สูงอายุ เพื่อแบ่งเบาภาระของบุตรหลานที่ดูแลผู้สูงอายุ เมื่อเปรียบเทียบความต้องการการช่วยเหลือจากรัฐบาล การใช้บริการสวัสดิการ และความต้องการให้รัฐบาลจัดสวัสดิการเพิ่มของผู้สูงอายุชายและหญิงไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับทฤษฎีของ อัลเดอร์เฟอร์ ได้คิดทฤษฎี ความต้องการที่เรียกว่า ทฤษฎี ERG (ERG: Existence-Relatedness - Growth Theory) โดยแบ่งความต้องการของมนุษย์ออกเป็น 3 ประการ ดังนี้ (อ้างถึงใน ปรียาพร วงศ์ อนุตรโรจน์, 2546) ความต้องการมีชีวิตอยู่ (Existence Needs) เป็นความต้องการที่ตอบสนองเพื่อให้มีชีวิตอยู่ต่อไป ได้แก่ ความต้องการทางกายและความต้องการความปลอดภัย ความต้องการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น (Relatedness Needs) เป็นความต้องการของบุคคลที่จะมีมิตรสัมพันธ์ กับบุคคลรอบข้างอย่างมีความหมาย ความต้องการเจริญก้าวหน้า (Growth Needs) เป็นความต้องการสูงสุดรวมถึงความต้องการได้รับความยกย่อง และความสำเร็จในชีวิต

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี มีดังนี้

ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะด้านนโยบาย

1. ควรเน้นนโยบายส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมเพื่อกำหนดนโยบายโดยเข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอข้อคิดเห็นเพื่อนำไปพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ตลอดจนเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนและหลักเกณฑ์ในการจัดสวัสดิการ ซึ่งเป็นหน้าที่ของท้องถิ่นที่จะต้องสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานของท้องถิ่น รวมถึงชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ เช่น สมาชิกสภา อบต. ประชาคมหมู่บ้าน กำนันผู้ใหญ่บ้าน ตลอดจนประชาชนทั่วไป ซึ่งจะมีส่วนช่วยในการผลักดันให้นโยบายประสบความสำเร็จในการนำไปปฏิบัติมากยิ่งขึ้น

2. ผู้บริหารเน้นนโยบายในการรณรงค์ส่งเสริมให้ผู้นำชุมชนต่างๆ ชี้แจงบอกถึงรายละเอียดของนโยบายที่กำหนดไว้ในการทำงานเพื่อประชาชนได้ทำความเข้าใจ ในกรณีเกิดความล่าช้าเกี่ยวกับงานที่เป็นสิทธิและสวัสดิการที่ต้องมอบให้ประชาชน

5.3.2 ข้อเสนอแนะด้านบริหาร

1. อบต. นำข้อเสนอของผู้สูงอายุในด้านการขอเพิ่มเบี้ยยังชีพเพื่อนำเข้าที่ประชุมเพื่อหาแนวทางในการเพิ่มเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุ เพื่อให้สามารถใช้จ่ายได้อย่างเหมาะสมในการดำรงชีวิตประจำวัน ในสภาวะที่ค่าครองชีพสูงขึ้น

2. อบต. ประชุมพิจารณาในส่วนของการกำหนดระยะเวลาในการออกจ่ายเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุถึงที่พักอาศัย เพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับเบี้ยยังชีพตรงตามเวลาที่ผู้สูงอายุแต่ละหมู่บ้านต้องการตามความเหมาะสม เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับผู้สูงอายุ และแบ่งเบาภาระให้กับบุตรหลานและผู้ดูแลผู้สูงอายุ

3. อบต. พิจารณาแต่งตั้งผู้สูงอายุ เพื่อเข้ามาเป็นตัวแทนในการคัดเลือกผู้สูงอายุของแต่ละหมู่บ้าน เพื่อให้ได้รับสวัสดิการในด้านต่างๆ อย่างเท่าเทียมกัน และเป็นการให้ความสำคัญกับผู้สูงอายุไม่ให้เกิดความรู้สึกว่าไม่ได้รับความเอาใจใส่จากสังคมรอบข้าง

4. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดหางบประมาณเพิ่มเติม เพื่อนำมาซ่อมแซมที่อยู่อาศัยให้กับผู้สูงอายุที่มีฐานะยากจนของแต่ละหมู่บ้าน โดย อบต. พิจารณาคัดเลือกจากหลักเกณฑ์ที่ตั้งไว้ให้ทั่วถึงและครบทุกหมู่บ้าน

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นรายปีเกี่ยวกับสวัสดิการผู้สูงอายุ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำผลไปวางแผน ปรับปรุง สร้างนโยบายในการจัดสวัสดิการที่เหมาะสมตรงกับความต้องการของผู้สูงอายุให้มากที่สุด

2. ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยอื่นที่มีผลต่อความต้องการในการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุ เช่น ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมต่อสังคม

บรรณานุกรม

GRAD VRU

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย. (2548). **มาตรฐานการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ**. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. (2546). **พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546)**. กรุงเทพฯ: อสารศึกษาดินแดน.
- กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2545). **พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: เจ. เอส. การพิมพ์.
- กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2547). **พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: เจ. เอส. การพิมพ์.
- กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2547). **โครงการการประเมินผลการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ**. กรุงเทพฯ: กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- กฤษณา ศักดิ์ศรี. (2534). **องค์การกับมนุษย์สัมพันธ์**. กรุงเทพฯ: อักษรวิทยา.
- กัลยา วาณิชย์บัญชา. (2545). **การวิเคราะห์เชิงปริมาณ**. กรุงเทพฯ: บริษัทธรรมสาร.
- จันทร์เพ็ญ ทะเรรัมย์. (2551). **รูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุเทศบาลต่างอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์**. การศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ฉัญญา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา. (2542). **“การประเมินรูปแบบบริการที่จัดให้ผู้สูงอายุในชุมชนเน้นการให้บริการของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน”** สมุทรปราการ: มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- นลินี โลซิงชัยฤทธิ์. (2539). **การประเมินผลการดำเนินงานสวัสดิการด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ: กรณีศึกษาเทศบาลนครเชียงใหม่**. เชียงใหม่: จังหวัดเชียงใหม่.
- ประคอง กรรณสูตร. (2538). **สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2546). **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อสารกรุงเทพฯ.
- มณฑิรา เขียวยิ่ง และคนอื่นๆ. (2540). **ความคาดหวังและความเป็นจริงในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุครอบครัว**. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ระพีพรรณ คำหอม และคนอื่นๆ. (2542). **“การประเมินโครงการบริการสวัสดิการสังคมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุไทย”** เอกสารประกอบการประชุมวิชาการระดับชาติ “บทบาทรัฐและองค์กรชุมชนกับผู้สูงอายุไทย: สถานการณ์ปัจจุบันและทิศทางในอนาคต. 23-24 ธันวาคม 2542.

- ระพีพรรณ คำหอม และคนอื่นๆ. (2547). **รายงานวิจัยเรื่องโครงการการประเมินผลการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ**. กรุงเทพฯ: บางกอกบล็อก.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2536). **หลักการวิจัยทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2540). **เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วันทนี วาสิกะสินธุ์ และนนทพัฒน์ ปัทมดล. (2538). **ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิจิตร ระวิวงศ์. (2532). **อนาคตของสวัสดิการสังคมในประเทศไทย**. เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการเรื่อง สวัสดิการสังคมไทยในปัจจุบันและอนาคต คณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติสาขาสังคมวิทยา. (อัดสำเนา).
- วิไลวรรณ ทองเจริญ. (2545). **การเปลี่ยนแปลงทางจิตสังคมในผู้สูงอายุ**. กรุงเทพฯ: บุญศิริการพิมพ์.
- วันทนี วาสิกะสินธุ์ และคนอื่นๆ. (2541). **ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ และอัจฉรา ชำนิประศาสน์. (2547). **ระเบียบวิธีวิจัย**. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีการพิมพ์.
- ศรีเรือน แก้วกังวาน. (2545). **จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย (เล่ม 2 วัยรุ่น-วัยสูงอายุ)**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศรिवรรณ เสรีรัตน์. (2546). **การบริหารการตลาดยุคใหม่**. กรุงเทพฯ: พี ซี พรินท์เทค.
- ศิริพัฒน์ ยอดเพชร. (2544). **คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในประเทศไทยในประเด็นการเกื้อหนุนสังคมแก่ผู้สูงอายุ**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. (2536). **การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม: แนวทางการศึกษาวิเคราะห์และวางแผน**. ขอนแก่น: คลังน่านาวิทยา.
- สุธินี ตระงัดกระการ. (2557). **ความต้องการสวัสดิการเบี้ยของผู้พิการในอำเภอหาดสำราญ จังหวัดตรัง**. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- Albert, M., & Hahnel, R., (2007). **A Quit revolution in welfare economics**. Retrieved from. <http://www.zmag.org>
- Alderfer, Clayton P. (1969). **An Empirical Test of a New Theory of Human Needs**. Vol. 4, Organizational Behavior and Human Performance.
- Cronbach, Lee Joseph. (1974). **Essentials of Psychological Testing**. New York: Harper and Row.
- Frienderlander, walter A & Robert Z. Apte. (1980). **Introduction to social welfare** Englewoodliff, N.I. Prentice Hall.,-Goodin, Robert E et. At.al. The Real Wold of welfare.

Titmuss, (1974). **Social policy: Introduction**. New York: Pantheon.

Richard M. Titmuss. (1974). **Social Policy: An 1974 Introduction**. Allen & Unwin.

Murray, Henry A. (1970). **Explorations in Personality**. New York: Harper and Row.

Watson, J. (2008). **Nursing: The Philosophy and Science of Caring**. Colorado, Boulder: The University Press of Colorado.

ภาคผนวก

GRAD VRU

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

GRAD VRU

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย
เรื่อง
การบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย
อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี
ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ประกอบด้วย

1. อาจารย์ พลเอก ดร.เกษมชาติ นเรศเสนีย์
กรรมการบริหารหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต/มหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
2. อาจารย์ ดร.บุญเรือง ศรีเหรียญ
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
3. อาจารย์ ดร.พรนภา เตียสุธิกุล
กรรมการและเลขานุการบริหารหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต/มหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

GRAD VRU

ที่ พิเศษ/ ๒๕๕๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณ.จ.ประตุน้ำพระอินทร์ จ.ปทุมธานี
๑๓๑๘๐

๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๗

เรื่อง ขอเชิญผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
เรียน อาจารย์ พลเอก ดร.เกษมชาติ นเรศเสนีย์

ด้วย นายบุญมาก มากสุข นักศึกษาปริญญาโท รหัสนักศึกษา ๕๕B๕๓๓๓๐๑๐๕
หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งอยู่ระหว่างการทำภาคนิพนธ์เรื่อง
“การบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอยอำเภอหนองแค จังหวัด
สระบุรี” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุรินทร์ นียมางกูร เป็นประธานควบคุมภาคนิพนธ์

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เรียนเชิญท่านเป็น
ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยของนักศึกษาดังกล่าวข้างต้นและ
ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร. บุญทัน ดอกไธสง)

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิตและมหาบัณฑิต

โครงการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์
โทรศัพท์ ๐๒ ๕๒๙ ๔๐๔๖ ต่อ ๔๐๗
โทรสาร ๐๒ ๕๒๙ ๔๐๔๖ ต่อ ๔๐๘

ที่ พิเศษ/ ๒๕๕๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณ.จ.ประตุน้ำพระอินทร์ จ.ปทุมธานี
๑๓๑๘๐

๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๗

เรื่อง ขอเชิญผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
เรียน อาจารย์ ดร.พรนภา เตียสุธิกุล

ด้วย นายบุญมาก มากสุข นักศึกษาปริญญาโท รหัสนักศึกษา ๕๕B๕๓๓๓๐๑๐๕
หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งอยู่ระหว่างการทำภาคนิพนธ์เรื่อง
“การบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอยอำเภอหนองแค จังหวัด
สระบุรี” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุรินทร์ นียมางกูร เป็นประธานควบคุมภาคนิพนธ์

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เรียนเชิญท่านเป็น
ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยของนักศึกษาดังกล่าวข้างต้นและ
ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร. บุญทัน ดอกไธสง)

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิตและมหาบัณฑิต

โครงการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์
โทรศัพท์ ๐๒ ๕๒๙ ๔๐๔๖ ต่อ ๔๐๗
โทรสาร ๐๒ ๕๒๙ ๔๐๔๖ ต่อ ๔๐๘

ที่ พิเศษ/ ๒๕๕๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณจ.ประตุน้ำพระอินทร์ จ.ปทุมธานี
๑๓๑๘๐

๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๗

เรื่อง ขอเชิญผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
เรียน อาจารย์ ดร.บุญเรือง ศรีเหรียญ

ด้วย นายบุญมาก มากสุข นักศึกษาปริญญาโท รหัสนักศึกษา ๕๕B๕๓๓๓๐๑๐๕
หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งอยู่ระหว่างการทำภาคนิพนธ์เรื่อง
“การบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอยอำเภอหนองแค จังหวัด
สระบุรี” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุรินทร์ นิมมางกูร เป็นประธานควบคุมภาคนิพนธ์

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เรียนเชิญท่านเป็น
ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยของนักศึกษาดังกล่าวข้างต้นและ
ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร. บุญทัน ดอกไธสง)

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิตและมหาบัณฑิต

โครงการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์
โทรศัพท์ ๐๒ ๕๒๙ ๔๐๔๖ ต่อ ๔๐๗
โทรสาร ๐๒ ๕๒๙ ๔๐๔๖ ต่อ ๔๐๘

ภาคผนวก ข
แบบสอบถาม

GRAD VRU

ชุดที่

--	--	--

แบบสอบถาม

**การบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย
อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี (สำหรับผู้สูงอายุ)**

.....

แบบสอบถามนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการทำการค้นคว้าอิสระ ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ โดย นายบุญมาก มากสุข นักศึกษาระดับปริญญาโท ในฐานะผู้วิจัย จึงขอความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถามให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด ข้อมูลที่ได้จากท่านในครั้งนี้จะเก็บรักษาไว้เป็นความลับ ซึ่งจะไม่มีผลกระทบต่อท่านแต่อย่างใด และขอความกรุณาให้ตอบคำถามให้ครบทุกข้อ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ในการทำวิจัยต่อไป

แบบสอบถามประกอบด้วยข้อมูล จำนวน 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่าน มา ณ โอกาสนี้ ที่ได้กรุณาสละเวลาให้ความร่วมมือ ในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

GRAD VRU

นายบุญมาก มากสุข

นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย / ลงใน () หน้าคำตอบที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด
ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล

1. เพศ

- () 1. ชาย () 2. หญิง

2. อายุ

- () 1. 60 – 65 ปี () 2. 65 – 70 ปี
 () 3. 70 ปี ขึ้นไป

3. รายได้ต่อเดือน

- () 1. ต่ำกว่า 5,000 บาท () 2. 5,000 – 10,000 บาท
 () 3. 10,001 – 15,000 บาท () 4. 15,001 – 20,000 บาท
 () 5. 20,001 บาท ขึ้นไป

4. ระดับการศึกษา

- () 1. ไม่ได้เรียนหนังสือ () 2. ประถมศึกษา (ป.1-ป.6)
 () 3. มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-ม.3) () 4. มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-ม.6)
 () 5. อื่นๆ โปรดระบุ

5. สถานภาพสมรส

- () 1. โสด () 2. สมรส
 () 3. หม้าย () 4. หย่าร้าง/แยกกันอยู่

6. ลักษณะที่อยู่อาศัย

- () 1. บ้านตนเอง () 2. บ้านลูก
 () 3. บ้านญาติ () 4. อื่นๆ.....โปรดระบุ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วน
 ตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านเพียงข้อเดียว

5 หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติการ	ระดับมากที่สุด
4 หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติการ	ระดับมาก
3 หมายถึง	มีการปฏิบัติการ	ระดับปานกลาง
2 หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติการ	ระดับน้อย
1 หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติการ	ระดับน้อยที่สุด

ปัจจัยการบริหารจัดการ	ระดับการปฏิบัติการ				
	5	4	3	2	1
1. ด้านภาวะผู้นำ					
1.1 ผู้นำ อบท. บริหารงานด้วยความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้					
1.2 ผู้นำ อบท. มีความตั้งใจในการแก้ไขปัญหา					
1.3 ผู้นำ อบท. เปิดโอกาสให้มีการแสดงความคิดเห็น รับฟังปัญหาและประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ					
2. ด้านงบประมาณ					
2.1 อบท. มีงบประมาณที่เพียงพอในการจัดสวัสดิการ					
2.2 อบท. จ่ายเบี้ยยังชีพตามกฎหมายกำหนด					
2.3 อบท. มีงบประมาณในการส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสมแก่ผู้สูงอายุ					
3. ด้านบุคลากร					
3.1 เจ้าหน้าที่ ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานสวัสดิการผู้สูงอายุ มีความรู้ความสามารถที่เหมาะสมกับงาน					
3.2 มีจำนวนบุคลากรเพียงพอต่อการปฏิบัติงานด้านสวัสดิการผู้สูงอายุ					
3.3 บุคลากรมีการให้บริการด้วยความสุภาพ อ่อนโยน					
4. ด้านการประชาสัมพันธ์					
4.1 อบท. ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสวัสดิการผู้สูงอายุผ่านสมาชิก อบท. เจ้าหน้าที่ อบท. และผู้นำชุมชน					
4.2 อบท. ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสวัสดิการผู้สูงอายุผ่านหอกระจายข่าว/เสียงตามสายของหมู่บ้าน					
4.3 อบท. ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสวัสดิการผู้สูงอายุ โดยปิดประกาศตามบอร์ดประชาสัมพันธ์ของหมู่บ้าน					
5. ด้านการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ					
5.1 อบท. ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุภายในตำบล					
5.2 อบท. เปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุเข้าร่วมคัดเลือกผู้มีสิทธิได้รับสวัสดิการทางสังคม					
5.3 อบท. ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเข้าร่วมกิจกรรมภายในชุมชน					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบล
บัวลอย อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านเพียงข้อเดียว

5 หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติการ	ระดับมากที่สุด
4 หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติการ	ระดับมาก
3 หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติการ	ระดับปานกลาง
2 หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติการ	ระดับน้อย
1 หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติการ	ระดับน้อยที่สุด

ผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ	ระดับการปฏิบัติการ				
	5	4	3	2	1
1. ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล					
1.1 อบต. มีโครงการออกบริการตรวจสุขภาพที่บ้านเป็นประจำ					
1.2 อบต. มีสถานพยาบาล เพื่อบริการผู้สูงอายุที่ต้องรักษาพยาบาลเป็นประจำและต่อเนื่อง					
1.3 อบต. มีโครงการให้บริการด้านกายภาพบำบัดสำหรับผู้ป่วยติดเตียง					
2. ด้านรายได้					
2.1 อบต. ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อเป็นการส่งเสริมสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชน					
2.2 อบต. จ่ายค่าตอบแทนให้ผู้สูงอายุที่เป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้แก่ชุมชน					
2.3 อบต. ให้ทุนประกอบอาชีพที่เหมาะสมแก่ผู้สูงอายุ					
3. ด้านที่พักอาศัย					
3.1 อบต. จัดหาที่อยู่อาศัยที่จัดไว้เฉพาะสำหรับผู้สูงอายุที่ไม่สามารถอาศัยอยู่ในบ้านของตนเองได้					
3.2 อบต. มีบริการครอบครัวอุปการะ ที่จัดให้ผู้สูงอายุที่อยู่คนเดียวหรือไร้ที่พึ่ง					
3.3 อบต. มีโครงการซ่อมแซมที่พักอาศัยให้กับผู้สูงอายุที่มีฐานะยากจน					

ผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ	ระดับการปฏิบัติการ				
	5	4	3	2	1
4. ด้านนันทนาการ					
4.1 อบต. สนับสนุนให้มีการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุ เพื่อเป็นศูนย์กลาง ข่าวสาร และเป็นแหล่งพบปะสังสรรค์ของผู้สูงอายุ					
4.2 อบต. มีศูนย์บริการผู้สูงอายุ เพื่อให้การปรึกษา และเป็นสถานที่ใน การออกกำลังกาย					
4.3 อบต. จัดโครงการให้ผู้สูงอายุทัศนศึกษาแหล่งธรรมชาติ ศาสนสถาน และแหล่งท่องเที่ยวนอกสถานที่					
5. ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง					
5.1 อบต. มีการจัดสวัสดิการสงเคราะห์การจัดการศพตามประเพณีให้ ผู้สูงอายุ					
5.2 อบต. ส่งเสริมให้มีการรณรงค์ให้คนในครอบครัว และชุมชนเห็น คุณค่าของผู้สูงอายุ					
5.3 อบต. มีศูนย์ให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุซึ่งได้รับอันตรายจากการถูก ทารุณกรรมหรือถูกแสวงหาประโยชน์โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือถูก ทอดทิ้ง					
6. ด้านการสร้างบริการทางสังคมและเครือข่ายการเกื้อหนุน					
6.1 อบต. มีโครงการสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีเครือข่ายช่วยเหลือซึ่งกันและ กันในชุมชน					
6.2 อบต. มีโครงการอบรมเพื่อให้ความรู้แก่อาสาสมัครเพื่อดูแลผู้สูงอายุ					
6.3 อบต. มีการจัดกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุร่วมกับ อบต. ช้างเคียง					

ตอนที่ 4 แบบสอบถามปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

4.1 ปัญหาและอุปสรรค.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4.2 ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

GRAD VRU

ภาคผนวก ค

ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

GRAD VRU

ตารางผนวกที่ ค 1 ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามปัจจัยการบริหารจัดการด้านภาวะผู้นำ

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.874	3

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
M1.1	7.60	3.283	.715	.867
M1.2	7.23	3.771	.819	.790
M1.3	7.57	3.151	.770	.814

ตารางผนวกที่ ค 2 ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามปัจจัยการบริหารจัดการด้านงบประมาณ

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.487	3

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
M2.1	8.37	1.757	.501	.209
M2.2	8.23	2.185	.380	.429
M2.3	9.53	.671	.333	.719

ตารางผนวกที่ ค 3 ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามปัจจัยการบริหารจัดการด้านบุคลากร

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.825	3

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
M3.1	6.53	3.016	.820	.613
M3.2	6.70	3.528	.603	.837
M3.3	6.43	3.564	.633	.805

ตารางผนวกที่ ค 4 ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามปัจจัยการบริหารจัดการด้านการประชาสัมพันธ์

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.759	3

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
M4.1	8.00	5.655	.329	.910
M4.2	8.57	2.737	.839	.353
M4.3	8.77	2.254	.755	.490

ตารางผนวกที่ ค 5 ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามปัจจัยการบริหารจัดการด้านการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.683	3

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
M5.1	7.37	2.792	.413	.695
M5.2	6.73	2.202	.667	.351
M5.3	5.83	2.833	.430	.672

ตารางผนวกที่ ค 6 ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามปัจจัยการบริหารจัดการรวมทุกด้าน

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.751	15

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
M1.1	53.13	43.982	.188	.755
M1.2	52.77	42.461	.416	.733
M1.3	53.10	40.300	.469	.726
M2.1	52.03	44.585	.408	.739
M2.2	51.90	46.369	.247	.749
M2.3	53.20	37.959	.570	.712

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
M3.1	53.43	41.013	.438	.729
M3.2	53.60	42.179	.334	.740
M3.3	53.33	43.195	.272	.746
M4.1	52.07	43.582	.432	.735
M4.2	52.63	39.137	.525	.719
M4.3	52.83	37.661	.502	.721
M5.1	54.13	39.223	.629	.711
M5.2	53.50	44.259	.200	.752
M5.3	52.60	49.628	-.206	.786

ตารางผนวกที่ ค 7 ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.685	3

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
A1.1	7.63	2.654	.422	.696
A1.2	7.83	1.868	.627	.428
A1.3	8.60	1.490	.522	.611

ตารางผนวกที่ ค 8 ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามผลการบริหารจัดการงานสวัสดิการ
ผู้สูงอายุด้านรายได้

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.842	3

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
A2.1	5.97	1.964	.770	.716
A2.2	5.57	2.254	.690	.796
A2.3	5.73	2.478	.670	.816

ตารางผนวกที่ ค 9 ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามผลการบริหารจัดการงานสวัสดิการ
ผู้สูงอายุด้านที่พักอาศัย

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.575	3

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
A3.1	6.37	1.689	.608	.169
A3.2	6.63	1.964	.420	.435
A3.3	4.53	1.775	.213	.808

ตารางผนวกที่ ค 10 ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามผลการบริหารจัดการงาน
สวัสดิการผู้สูงอายุด้านนันทนาการ

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.724	3

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
A4.1	6.73	2.961	.598	.571
A4.2	6.60	3.007	.699	.474
A4.3	4.80	3.131	.385	.852

ตารางผนวกที่ ค 11 ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามผลการบริหารจัดการสวัสดิการ
ผู้สูงอายุด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.813	3

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
A5.1	8.30	3.459	.629	.851
A5.2	8.90	1.886	.752	.653
A5.3	8.93	1.789	.774	.630

ตารางผนวกที่ ค 12 ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามผลการบริหารจัดการงานสวัสดิการ
ผู้สูงอายุด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.417	3

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
A6.1	5.57	2.116	.388	.104
A6.2	4.60	1.421	.399	-.036(a)
A6.3	6.23	2.806	.029	.669

ตารางผนวกที่ ค 13 ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามผลการบริหารจัดการสวัสดิการ
ผู้สูงอายุรวมทุกด้าน

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.824	18

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
A1.1	55.37	61.413	.238	.823
A1.2	55.57	59.564	.314	.820
A1.3	56.33	56.782	.399	.816
A2.1	57.10	53.955	.722	.798
A2.2	56.70	55.734	.623	.804
A2.3	56.87	55.844	.679	.803
A3.1	57.37	57.964	.510	.811
A3.2	57.63	59.551	.358	.818
A3.3	55.53	57.430	.372	.818
A4.1	57.43	53.840	.637	.801
A4.2	57.30	58.562	.345	.819
A4.3	55.50	56.052	.395	.817
A5.1	55.00	59.724	.531	.814
A5.2	55.60	57.834	.354	.819
A5.3	55.63	56.033	.468	.812
A6.1	57.13	57.844	.457	.813
A6.2	56.17	58.351	.270	.825
A6.3	57.80	63.614	-.020	.838

ภาคผนวก ง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยการบริหารจัดการ

GRAD VRU

ตารางภาคผนวกที่ ๑ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการปฏิบัติการปัจจัย
การบริหารจัดการ

Statistics (ด้านภาวะผู้นำ)

		M1.1	M1.2	M1.3	mt1.m
N	Valid	208	208	208	208
	Missing	0	0	0	0
Mean		3.95	3.98	3.95	3.96
Std. Deviation		.977	.948	.959	.922
Minimum		1	1	1	1
Maximum		5	5	5	5

Statistics (ด้านงบประมาณ)

		M2.1	M2.2	M2.3	mt2.m
N	Valid	208	208	208	208
	Missing	0	0	0	0
Mean		4.63	4.63	4.06	4.44
Std. Deviation		.645	.640	.956	.604
Minimum		2	2	2	2
Maximum		5	5	5	5

Statistics (ด้านบุคลากร)

		M3.1	M3.2	M3.3	mt3.m
N	Valid	208	208	208	208
	Missing	0	0	0	0
Mean		3.98	3.13	3.99	3.70
Std. Deviation		.890	1.312	.783	.801
Minimum		2	1	2	2
Maximum		5	5	5	5

Statistics (ด้านการประชาสัมพันธ์)

		M4.1	M4.2	M4.3	mt4.m
N	Valid	208	208	208	208
	Missing	0	0	0	0
Mean		4.35	3.22	3.14	3.57
Std. Deviation		.971	1.187	1.295	.953
Minimum		1	1	1	1
Maximum		5	5	5	5

Statistics (ด้านการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ)

		M5.1	M5.2	M5.3	mt5.m
N	Valid	208	208	208	208
	Missing	0	0	0	0
Mean		3.37	3.59	4.49	3.81
Std. Deviation		.912	.880	.792	.668
Minimum		1	1	2	2
Maximum		5	5	5	5

GRAD VRU

ภาคผนวก จ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ

GRAD VRU

ตารางภาคผนวกที่ จ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการปฏิบัติผลการ
บริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ

Statistics (ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล)

		A1.1	A1.2	A1.3	AT1.m
N	Valid	208	208	208	208
	Missing	0	0	0	0
Mean		4.42	4.35	4.31	4.36
Std. Deviation		.836	.820	.811	.749
Minimum		2	2	2	2
Maximum		5	5	5	5

Statistics (ด้านรายได้)

		A2.1	A2.2	A2.3	AT2.m
N	Valid	208	208	208	208
	Missing	0	0	0	0
Mean		3.35	3.63	3.46	3.48
Std. Deviation		.910	.853	.905	.724
Minimum		1	1	1	1
Maximum		5	5	5	5

Statistics (ด้านที่พักอาศัย)

		M3.1	M3.2	M3.3	AT3.m
N	Valid	208	208	208	208
	Missing	0	0	0	0
Mean		3.98	3.13	3.99	3.20
Std. Deviation		.890	1.312	.783	.823
Minimum		2	1	2	1
Maximum		5	5	5	5

Statistics (ด้านนันทนาการ)

		A4.1	A4.2	A4.3	AT4.m
N	Valid	208	208	208	208
	Missing	0	0	0	0
Mean		3.13	3.20	4.25	3.53
Std. Deviation		.964	.914	.996	.782
Minimum		1	1	1	1
Maximum		5	5	5	5

Statistics (ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง)

		A5.1	A5.2	A5.3	AT5.m
N	Valid	208	208	208	208
	Missing	0	0	0	0
Mean		4.65	4.13	3.71	4.16
Std. Deviation		.649	.887	1.046	.682
Minimum		2	2	1	2
Maximum		5	5	5	5

Statistics (ด้านการสร้างบริการทางสังคมและเครือข่ายการเกื้อหนุน)

		A6.1	A6.2	A6.3	AT6.m
N	Valid	208	208	208	208
	Missing	0	0	0	0
Mean		2.96	3.15	2.33	2.81
Std. Deviation		.960	1.064	1.095	.918
Minimum		1	1	1	1
Maximum		5	5	5	5

ภาคผนวก ฉ

ผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r) และ p-value

GRAD VRU

ภาคผนวกที่ ๑ 1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) และ p-value ระหว่างปัจจัยการบริหารจัดการด้าน
ภาวะผู้นำกับผลการบริหารจัดการงานสวัสดิการผู้สูงอายุ (สมมติฐานที่ 1)

Correlations

		mt1.m	AT1.m	AT2.m	AT3.m	AT4.m	AT5.m	AT6.m	ATT.m
mt1.m	Pearson Correlation	1	.076	.084	.048	.089	.099	.139(*)	.136(*)
	Sig. (2-tailed)		.274	.225	.495	.200	.153	.045	.050
	N	208	208	208	208	208	208	208	208
AT1.m	Pearson Correlation	.076	1	.323(**)	.142(*)	.177(*)	.295(**)	.055	.480(**)
	Sig. (2-tailed)	.274		.000	.040	.011	.000	.433	.000
	N	208	208	208	208	208	208	208	208
AT2.m	Pearson Correlation	.084	.323(**)	1	.600(**)	.386(**)	.156(*)	.381(**)	.715(**)
	Sig. (2-tailed)	.225	.000		.000	.000	.025	.000	.000
	N	208	208	208	208	208	208	208	208
AT3.m	Pearson Correlation	.048	.142(*)	.600(**)	1	.510(**)	.151(*)	.467(**)	.740(**)
	Sig. (2-tailed)	.495	.040	.000		.000	.029	.000	.000
	N	208	208	208	208	208	208	208	208
AT4.m	Pearson Correlation	.089	.177(*)	.386(**)	.510(**)	1	.281(**)	.533(**)	.740(**)
	Sig. (2-tailed)	.200	.011	.000	.000		.000	.000	.000
	N	208	208	208	208	208	208	208	208
AT5.m	Pearson Correlation	.099	.295(**)	.156(*)	.151(*)	.281(**)	1	.331(**)	.536(**)
	Sig. (2-tailed)	.153	.000	.025	.029	.000		.000	.000
	N	208	208	208	208	208	208	208	208
AT6.m	Pearson Correlation	.139(*)	.055	.381(**)	.467(**)	.533(**)	.331(**)	1	.729(**)
	Sig. (2-tailed)	.045	.433	.000	.000	.000	.000		.000
	N	208	208	208	208	208	208	208	208
ATT.m	Pearson Correlation	.136(*)	.480(**)	.715(**)	.740(**)	.740(**)	.536(**)	.729(**)	1
	Sig. (2-tailed)	.050	.000	.000	.000	.000	.000	.000	
	N	208	208	208	208	208	208	208	208

* Correlation is Significant at the 0.05 Level (2-tailed).

** Correlation is Significant at the 0.01 Level (2-tailed).

		mt3.m	AT1.m	AT2.m	AT3.m	AT4.m	AT5.m	AT6.m	ATT.m
AT3.m	Pearson Correlation	.212(**)	.142(*)	.600(**)	1	.510(**)	.151(*)	.467(**)	.740(**)
	Sig. (2-tailed)	.002	.040	.000		.000	.029	.000	.000
	N	208	208	208	208	208	208	208	208
AT4.m	Pearson Correlation	.182(**)	.177(*)	.386(**)	.510(**)	1	.281(**)	.533(**)	.740(**)
	Sig. (2-tailed)	.008	.011	.000	.000		.000	.000	.000
	N	208	208	208	208	208	208	208	208
AT5.m	Pearson Correlation	.041	.295(**)	.156(*)	.151(*)	.281(**)	1	.331(**)	.536(**)
	Sig. (2-tailed)	.557	.000	.025	.029	.000		.000	.000
	N	208	208	208	208	208	208	208	208
AT6.m	Pearson Correlation	.224(**)	.055	.381(**)	.467(**)	.533(**)	.331(**)	1	.729(**)
	Sig. (2-tailed)	.001	.433	.000	.000	.000	.000		.000
	N	208	208	208	208	208	208	208	208
ATT.m	Pearson Correlation	.215(**)	.480(**)	.715(**)	.740(**)	.740(**)	.536(**)	.729(**)	1
	Sig. (2-tailed)	.002	.000	.000	.000	.000	.000	.000	
	N	208	208	208	208	208	208	208	208

**Correlation is Significant at the 0.01 Level (2-tailed).

*Correlation is Significant at the 0.05 Level (2-tailed).

หมายเหตุ

mt1.m หมายถึง ด้านบุคลากร

AT1.m หมายถึง ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล

AT2.m หมายถึง ด้านรายได้

AT3.m หมายถึง ด้านที่พักอาศัย

AT4.m หมายถึง ด้านนันทนาการ

AT5.m หมายถึง ด้านความมั่นคงทางสังคมครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง

AT6.m หมายถึง ด้านการสร้างบริการทางสังคมและเครือข่ายการเกื้อหนุน

ATT.m หมายถึง โดยรวม

ภาคผนวกที่ ๔ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) และ p-value ระหว่างปัจจัยการบริหารจัดการด้านการประชาสัมพันธ์กับผลการบริหารจัดการงานสวัสดิการผู้สูงอายุ (สมมติฐานที่ 4)

Correlations

		mt4.m	AT1.m	AT2.m	AT3.m	AT4.m	AT5.m	AT6.m	ATT.m
mt4.m	Pearson Correlation	1	.034	.348(**)	.350(**)	.394(**)	.173(*)	.407(**)	.441(**)
	Sig. (2-tailed)		.622	.000	.000	.000	.012	.000	.000
	N	208	208	208	208	208	208	208	208
AT1.m	Pearson Correlation	.034	1	.323(**)	.142(*)	.177(*)	.295(**)	.055	.480(**)
	Sig. (2-tailed)	.622		.000	.040	.011	.000	.433	.000
	N	208	208	208	208	208	208	208	208
AT2.m	Pearson Correlation	.348(**)	.323(**)	1	.600(**)	.386(**)	.156(*)	.381(**)	.715(**)
	Sig. (2-tailed)	.000	.000		.000	.000	.025	.000	.000
	N	208	208	208	208	208	208	208	208
AT3.m	Pearson Correlation	.350(**)	.142(*)	.600(**)	1	.510(**)	.151(*)	.467(**)	.740(**)
	Sig. (2-tailed)	.000	.040	.000		.000	.029	.000	.000
	N	208	208	208	208	208	208	208	208
AT4.m	Pearson Correlation	.394(**)	.177(*)	.386(**)	.510(**)	1	.281(**)	.533(**)	.740(**)
	Sig. (2-tailed)	.000	.011	.000	.000		.000	.000	.000
	N	208	208	208	208	208	208	208	208
AT5.m	Pearson Correlation	.173(*)	.295(**)	.156(*)	.151(*)	.281(**)	1	.331(**)	.536(**)
	Sig. (2-tailed)	.012	.000	.025	.029	.000		.000	.000
	N	208	208	208	208	208	208	208	208
AT6.m	Pearson Correlation	.407(**)	.055	.381(**)	.467(**)	.533(**)	.331(**)	1	.729(**)
	Sig. (2-tailed)	.000	.433	.000	.000	.000	.000		.000
	N	208	208	208	208	208	208	208	208
ATT.m	Pearson Correlation	.441(**)	.480(**)	.715(**)	.740(**)	.740(**)	.536(**)	.729(**)	1
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	
	N	208	208	208	208	208	208	208	208

**Correlation is Significant at the 0.01 Level (2-tailed).

*Correlation is Significant at the 0.05 Level (2-tailed).

หมายเหตุ

mt1.m หมายถึง ด้านการประชาสัมพันธ์

AT1.m หมายถึง ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล

AT2.m หมายถึง ด้านรายได้

AT3.m หมายถึง ด้านที่พักอาศัย

AT4.m หมายถึง ด้านนันทนาการ

AT5.m หมายถึง ด้านความมั่นคงทางสังคมครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง

AT6.m หมายถึง ด้านการสร้างบริการทางสังคมและเครือข่ายการเกื้อหนุน

ATT.m หมายถึง โดยรวม

ภาคผนวกที่ ๕ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) และ p-value ระหว่างปัจจัยการบริหารจัดการด้านการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุกับผลการบริหารจัดการงานสวัสดิการผู้สูงอายุ (สมมติฐานที่ 5)

Correlations

		mt5.m	AT1.m	AT2.m	AT3.m	AT4.m	AT5.m	AT6.m	ATT.m
mt5.m	Pearson Correlation	1	.054	.419(**)	.396(**)	.359(**)	.149(*)	.455(**)	.474(**)
	Sig. (2-tailed)		.441	.000	.000	.000	.032	.000	.000
	N	208	208	208	208	208	208	208	208
AT1.m	Pearson Correlation	.054	1	.323(**)	.142(*)	.177(*)	.295(**)	.055	.480(**)
	Sig. (2-tailed)	.441		.000	.040	.011	.000	.433	.000
	N	208	208	208	208	208	208	208	208
AT2.m	Pearson Correlation	.419(**)	.323(**)	1	.600(**)	.386(**)	.156(*)	.381(**)	.715(**)
	Sig. (2-tailed)	.000	.000		.000	.000	.025	.000	.000
	N	208	208	208	208	208	208	208	208
AT3.m	Pearson Correlation	.396(**)	.142(*)	.600(**)	1	.510(**)	.151(*)	.467(**)	.740(**)
	Sig. (2-tailed)	.000	.040	.000		.000	.029	.000	.000
	N	208	208	208	208	208	208	208	208
AT4.m	Pearson Correlation	.359(**)	.177(*)	.386(**)	.510(**)	1	.281(**)	.533(**)	.740(**)
	Sig. (2-tailed)	.000	.011	.000	.000		.000	.000	.000
	N	208	208	208	208	208	208	208	208
AT5.m	Pearson Correlation	.149(*)	.295(**)	.156(*)	.151(*)	.281(**)	1	.331(**)	.536(**)
	Sig. (2-tailed)	.032	.000	.025	.029	.000		.000	.000
	N	208	208	208	208	208	208	208	208
AT6.m	Pearson Correlation	.455(**)	.055	.381(**)	.467(**)	.533(**)	.331(**)	1	.729(**)
	Sig. (2-tailed)	.000	.433	.000	.000	.000	.000		.000
	N	208	208	208	208	208	208	208	208
ATT.m	Pearson Correlation	.474(**)	.480(**)	.715(**)	.740(**)	.740(**)	.536(**)	.729(**)	1
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	
	N	208	208	208	208	208	208	208	208

** Correlation is Significant at the 0.01 Level (2-tailed).

* Correlation is Significant at the 0.05 Level (2-tailed).

หมายเหตุ

mt1.m หมายถึง ด้านการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ

AT1.m หมายถึง ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล

AT2.m หมายถึง ด้านรายได้

AT3.m หมายถึง ด้านที่พักอาศัย

AT4.m หมายถึง ด้านนันทนาการ

AT5.m หมายถึง ด้านความมั่นคงทางสังคมครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง

AT6.m หมายถึง ด้านการสร้างบริการทางสังคมและเครือข่ายการเกื้อหนุน

ATT.m หมายถึง โดยรวม

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - นามสกุล	บุญมาก มากสุข
วัน เดือน ปี ที่เกิด	10 กรกฎาคม 2514
สถานที่เกิด	จังหวัดปราจีนบุรี
ที่อยู่ปัจจุบัน	16 หมู่ 12 ตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี 18230
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2555	รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2548 -2558	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย
ที่ทำงานปัจจุบัน	องค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

GRAD VRU